

แสงจากพ่อ
ผู้รักตามซังกะฮัน

เรื่องเล่าคนทำงานสื่อสาธารณะ: “ไทยพีบีเอส”

เรื่องเล่าคนทำงานสื่อสารภาวะ “ไทยพีบีเอส”

แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

— —

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน.--กรุงเทพฯ: ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย,
2561.

200 หน้า

1. ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา,
2470-2559. I. ชื่อเรื่อง.

923.1593

ISBN 978-616-7737-18-8

เรื่องเล่าคนทำงานสื่อสารณะ: “ไทยพีบีเอส”
แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

บรรณาธิการที่ปรึกษา

รศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล | ก่อเขต จันทรเลิศลักษณ์

กองบรรณาธิการ

สุรพล ธรรมร่มดี | เชิดชาย มากบำรุง
สมยศ เกียรติอร่ามกุล | ณาตยา แววีร์คุปต์ | ขวัญแก้ว ดงน้อย

บรรณาธิการและเรียบเรียง

รัชดา ธราภาค

ออกแบบศิลปกรรม

ศิรดา สือไพศาล

พิมพ์ครั้งแรก พฤศจิกายน 2561

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดทำโดย ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนักทรัพยากรมนุษย์
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ที่อยู่ อาคารสำนักงานใหญ่ 145 ถนนวิภาวดีรังสิต

แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทร: 0-2790-2000 | เว็บไซต์: www.thaipbs.or.th

พิมพ์ที่ บริษัท บาย มีเดีย จำกัด

211 ซ.วัฒนสุขนิเวศน์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

แสงจากหน้า ผู้ศรัทธาที่ยั่งยืน

เรื่องเล่าคนทำงานสื่อสาราน: “ไทยพีบีเอส”

คำนำ

ทำไมต้องจัดการความรู้ และประสบการณ์ทำงานสื่อสารสาธารณะ?

เพื่อตอบคำถามนี้ ขอให้นึกถึงสถานการณ์ที่สื่อสารสาธารณะเพียงแห่งเดียวของประเทศไทย ได้ผ่านประสบการณ์ทำงานนับรวมเป็นเวลา 10 ปีเต็ม พร้อมกับคำถามที่เกิดขึ้นเสมอถึงคุณค่าขององค์กรที่มีต่อสังคม

หนังสือเล่มนี้จะเป็นคำตอบได้ว่า ไทยพีบีเอสทำอะไรในวาระสำคัญของชาติ กรณีเหตุการณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต

เหตุผลอีกประการ คือการเรียนรู้ของคนทำงาน เพื่อจะพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อองค์กรสื่อสารสาธารณะแห่งนี้มีเป้าหมายที่พิเศษในการเป็น “สื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง”

การได้มาทบทวนการทำงาน และถอดบทเรียนของไทยพีบีเอสในวาระ “แสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน” จะทำให้เห็นถึงหลักคิดและวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน โดยหวังให้เป็นข้อมูลเพื่อชวนให้ทั้งคนทำงาน รวมถึงคนไทยทุกคนซึ่งล้วนมีส่วนในการเป็นเจ้าของสื่อสารสาธารณะแห่งนี้ ได้ร่วมกันพิจารณาและสะท้อนความคาดหวังต่อบทบาทของไทยพีบีเอสในจังหวะก้าวสำคัญของการครบ 1 ทศวรรษของการก่อตั้งองค์กรแห่งนี้ไปพร้อมกัน

สารบัญ

ภาค 1 ไทยพีบีเอส คิด	1
วันเสด็จสวรรคต	2
นำไทยพันศรัสุปัญญา	7
“แสงจากพ่อ” ส่องนำทาง	9
सानเครือข่าย สร้างพลังขับเคลื่อนสังคมไทย	19
กลยุทธ์ On Air, Online, On Ground	23
ภาค 2 ไทยพีบีเอส ทำ	29
พัฒนาการงาน 3 ระยะ	30
ระยะแรก-ด้วยสำนึกแห่งสื่อสาธารณะ	32
ระยะสอง-สานพลังคนไทยพีบีเอส	43
ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์งาน On Ground	46
ตลาดนัดการเรียนรู้	56
หนังสือ “หนึ่งปี ที่พ่อจากไป”	73
แดนที่เนื้อหา ลีลาไม่เป็นรอง	100
แผนที่ “ปักหมุด” ตัวช่วยการเดินทาง	116
สู่พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ	121
แสงจากพ่อ ฉบับออนไลน์	130
สื่อกลาง สร้างความร่วมมือ	133

ภาค 3 ผลของงาน	141
“แสงจากพ่อ” ผลต่อสังคมและคนทำงาน	142
รับชม-เข้าถึง “ไทยพีบีเอส”	144
สานพลัง สร้างหุ้นส่วนทางสังคม	148
สื่อให้ทางออกและเสริมพลังพลเมือง	150
เปลี่ยน “วิถีคิด-วิธีทำงาน”	155
ถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จของ “แสงจากพ่อ”	164
สู่การทำงานในอนาคต	175

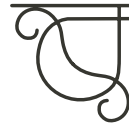
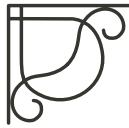
เรื่องเล่าคนทำงานสื่อสารณะ “ไทยพีบีเอส”

แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

“แสงจากพ่อ”
ส่องนำทาง

ภาค 1
ไทยพีบีเอส คิด

วันเสด็จสวรรคต

การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2559 สิริพระชนมพรรษาปีที่ 89 ถือเป็นความสูญเสียซึ่งนำความโศกเศร้าอย่างหาที่สุดมิได้มายังปวงชนชาวไทยทั้งประเทศ

ภายหลังจากที่สำนักพระราชวังมีประกาศอย่างเป็นทางการเรื่องการเสด็จสวรรคต ผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ติดตามมาด้วยแถลงการณ์ของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื้อหาส่วนหนึ่งกล่าวถึงแนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน โดยเน้นย้ำให้ประชาชนรับฟังข่าวสารอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานราชการเท่านั้น แสดงถึงความสำคัญในการนำเสนอข่าวสาร ในห้วงเวลาที่ประชาชนต้องเผชิญกับความรู้สึกสูญเสียขวัญกำลังใจอย่างถึงที่สุด ในเวลาไล่เลี่ยกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อแจ้งแก่สื่อมวลชนถึงแนวทางและรายละเอียดในการเผยแพร่ข่าวสาร

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) มีมติให้สถานีโทรทัศน์งดออกอากาศรายการรื่นเริงเป็นเวลา 30 วัน สถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่จึงงดเผยแพร่เนื้อหาตามผังรายการปกติ และเชื่อมโยงสัญญาณออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (สทท.) ซึ่งเป็นแม่ข่ายในการออกอากาศรายการพิเศษ เนื้อหาหลักประกอบด้วย การถ่ายทอดสดพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม สารคดีพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งประกาศสำคัญของสำนักพระราชวังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อครบระยะเวลา 1 เดือนในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2559 กสท.จึงได้มีประกาศให้ช่องสถานีโทรทัศน์สามารถออกอากาศตามผังรายการปกติได้ สลับกับการเชื่อมสัญญาณจาก สทท.เป็นระยะ

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
แถลงการณ์เรื่องการเสด็จสวรรคตผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

นอกจากการเชื่อมสัญญาจาก สทท.และร่วมถ่ายทอดสดพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กับ ทรท.แล้ว ไทยพีบีเอสเป็นหนึ่งในช่องสถานีโทรทัศน์ที่มีการเผยแพร่สาระข่าวสารซึ่งผลิตขึ้นเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีการกำหนดทิศทางการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของทางสถานี โดยเฉพาะการมุ่งเน้นสื่อสารประเด็นจิตอาสา เพื่อหวังชักนำชาวไทยให้ร่วมกันเปลี่ยนความโศกเศร้าเป็นพลังพัฒนาสังคมตามแนวพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จนกระทั่งถึงพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในปีถัดมา

ทั้งนี้ เนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านรูปแบบรายงานข่าว และรายการตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการจัดให้มีขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาของการเสด็จสวรรคต ล้วนแสดงให้เห็นถึงหลักสื่อเพื่อสาธารณะ และค่านิยมที่สะท้อนผ่าน DNA ของคนไทยพีบีเอส ที่เรียกว่า Spirit of ThaiPBS ซึ่งผู้ปฏิบัติงานยึดมั่นเป็นหลักคิดในการทำงาน ในเวลาเดียวกัน การทำงานภายใต้ความคิดความเชื่อดังกล่าวของบุคลากรรุ่นพี่ ก็เป็นการสื่อสารถ่ายทอดและต่อยอดคุณค่าความเป็นสื่อสาธารณะสู่คนทำงานรุ่นใหม่ ที่เข้ามาเรียนรู้การทำงานของสื่อสาธารณะ ซึ่งมีความแตกต่างจากทุกสื่อในประเทศไทยอย่างชัดเจน

ลำดับแถลงการณ์และคำแถลงสำคัญ

หลังพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เสด็จสวรรคต

13 ตุลาคม 2559

- 18.47 น.** ประกาศสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคต
- 19.00 น.** พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ออกแถลงการณ์ถึงการเสด็จสวรรคต พร้อมชี้แจงการดำเนินงานในลำดับถัดไป
- 19.57 น.** คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) มีมติเรื่องแนวปฏิบัติสำหรับสื่อ กรณีเสด็จสวรรคต สาระสำคัญ คือ ให้ทุกช่องสถานี เชื่อมโยงสัญญาณจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รวมทั้งงดการเผยแพร่รายการต่างๆ เป็นเวลา 30 วัน
- เวลาต่อมา** พล.ท.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แจงข่าวแก่สื่อมวลชนในห้วงดอออกอากาศรายการของช่องสถานี 30 วัน ตลอด 24 ชั่วโมง และให้ดึงสัญญาณจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย
- 22.26 น.** พล.ท.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แจงข่าวแก่สื่อมวลชนที่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์อื่น ให้รับสัญญาณภาพและเสียงจากสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย 30 วัน หรือจนกว่าจะเปลี่ยนแปลง

14 ตุลาคม 2559

11.18 น. รัฐบาลออกประกาศว่า โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ จะถ่ายทอดพิธีอัญเชิญพระบรมศพจากโรงพยาบาลศิริราชไปยังพระบรมมหาราชวัง ตั้งแต่วันที่ 14.30 น. เป็นต้นไป

ช่วงเช้า โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เรียกประชุมผู้บริหารสถานี เพื่อร่วมวางแผนการออกอากาศ รวมถึงช่วงเวลาดำเนินการถ่ายทอดสดจากสถานีแม่ข่าย และ ให้ทุกสถานีกลับสู่ผังการออกอากาศในภาคปกติ ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม 2559 หลังการถ่ายทอดพระราชพิธี

14.00 น. สถานีโทรทัศน์ทุกช่อง สามารถออกอากาศตามผังรายการปกติของทางสถานี โดยเริ่มออกอากาศเมื่อเวลา 13.00 น. บางสถานียังมีการเชื่อมสัญญาณออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

15.38 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย แจ้งไปยังทุกสถานีโทรทัศน์ ขอให้ออกอากาศสารคดีพระราชกรณียกิจ การสัมภาษณ์ประชาชน หลังการถ่ายทอดสดการอัญเชิญพระบรมศพไปยังพระที่นั่งพิมานรัตยา ในพระบรมมหาราชวังจนถึงเที่ยงคืน แล้วจึงกลับเข้าสู่ผังการออกอากาศรายการในภาคปกติของแต่ละสถานี

15.45 น. มีการเผยแพร่ผลการประชุม กสท. นัดพิเศษครั้งที่ 2/2559 ในการวางแผนปฏิบัติของสื่อมวลชน โดยให้งดการเผยแพร่รายการที่แสดงถึงความรื่นเริง เป็นเวลา 30 วัน และขอให้คำนึงถึงความเหมาะสมในการออกอากาศรายการ ผู้ดำเนินรายการ พิธีกร ผู้ประกาศและบุคคลผู้ร่วมรายการในสถานี ต้องแต่งกายให้เหมาะสม

นำไทยฟื้นเศรษฐกิจสู่ปัญญา

การที่ไทยพีบีเอสเลือกแนวทางการนำเสนอข่าวสารที่ผลิตขึ้นเอง ถือเป็นความท้าทายอย่างสูงสำหรับผู้ผลิตสื่อในอันที่จะสร้างสรรค์เนื้อหาเพื่อนำเสนอต่อสาธารณะในจังหวะเวลาที่ทั้งสังคมอยู่ในห้วงของความรู้สึกลึกโศกเศร้า สะเทือนใจ ที่ทีมงานจำเป็นต้องอาศัยการอ่านโจทย์สถานการณ์ที่แม่นยำ ประกอบกับประสบการณ์และพื้นฐานความเชี่ยวชาญในหลักวิชาชีพ รวมถึงคุณค่าที่บุคลากรขององค์กรยึดถือร่วมกัน

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าวไทยพีบีเอส เล่าถึงแนวความคิดเริ่มต้นต่อการนำเสนอข่าวในช่วงหลังเหตุการณ์การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ ซึ่งถือเป็นส่วนงานที่จำเป็นต้องตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทันทั่วๆมากที่สุด โดยทุกคนเห็นตรงกันว่า ไม่ต้องการให้สังคมจมอยู่ในความโศกเศร้าสูญเสีย และเมื่อผ่านไปสัก

ระยะ ความรู้สึกนั้นก็เปลี่ยนหายไป ทว่า ความรู้สึกร่วมของทั้งสังคมควรจะ
ถูกนำพาไปในทิศทางที่สร้างสรรค์

จากการประชุมวิเคราะห์สถานการณ์ จึงนำไปสู่ภารกิจแรกในสัปดาห์
ถัดไปนับจากวันเสด็จสวรรคต โดยการจัดการเสวนา หัวข้อ **“คิดถึง กษัตริย์
ผู้ทรงธรรม”** ส่งผลให้ทีมงานไทยพีบีเอสเกิดมุมมองที่ชัดเจนต่อแนวทางการ
ดำเนินงานในระยะถัดไป ว่าในจังหวะเวลาที่ประชาชนต่างจรมติในภาวะอารมณ์
แห่งความโศกเศร้าจากความสูญเสียพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ
และยังทรงเป็นที่พึ่งของสังคมไทยเสมอมา ทั้งในยามที่บ้านเมืองสงบสุขร่มเย็น
และในทุกเหตุการณ์วิกฤตของชาติ คนไทยทุกคนจึงล้วนมีความปรารถนาที่จะ
ถวายความอาลัย รวมทั้งต้องการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีแต่พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยสถานะและบทบาทของสื่อสาธารณะ
ภาระหน้าที่ซึ่งไทยพีบีเอสสามารถทำได้ดีที่สุด คือการนำพาสังคมไทยไปสู่การ
มีพลังแรงใจเพื่อจะดำเนินชีวิตและกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม
ด้วยการแสดงความจงรักภักดีและถวายความอาลัย โดยการดำเนินตามรอยพระ
ยุคลบาท สืบสานพระราชปณิธาน ซึ่งทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจไว้เป็นแบบ
อย่างตลอดระยะเวลา 70 ปีที่ทรงครองสิริราชสมบัติ

การถวายความอาลัยเช่นนี้แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช นอกจากจะเป็นการนำพาทุกคนให้พ้นจากความรู้สึกท้อแท้ท้อดอาลัย
ไปสู่การเสริมสร้างความหวังและกำลังใจแล้ว การลงมือทำในสิ่งที่พระองค์ทรง
ยึดมั่นเป็นแนวทางในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองและพสกนิกร
เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก ย่อมถือเป็นการแสดงความกตัญญู
กตเวทิตาต่อพระองค์อย่างดีที่สุด

“แสงจากพ่อ” ส่องนำทาง

วลี “แสงจากพ่อ” ได้รับการสร้างสรรค์โดยครีเอทีฟจิตอาสา เพื่อสื่อความคิดและแนวทางการทำงาน เพื่อสร้างความชัดเจนถึงภารกิจที่ไทยพีบีเอสจะเดินหน้าต่อ ชื่อเรียกขาน “แสงจากพ่อ” ถูกนำมาใช้ครั้งแรกใน 4 วันหลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2559 ไทยพีบีเอสได้มีการปรับผังการออกอากาศเป็นรายการพิเศษ “แสงจากพ่อ **สู่ความยั่งยืน**” เผยแพร่ออกอากาศตลอดทั้งวัน ไปจนถึงช่วงท้ายของเดือนตุลาคม พ.ศ.2559 เพื่อสื่อสารเนื้อหาอันเป็นการสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ณาทยา แวรวีรคุปต์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว ด้านข่าวยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนวาระทางสังคม เล่าย้อนถึงบรรยากาศวันสวรรคตว่า พื้นที่ที่ได้รับทราบข่าวอย่างเป็นทางการ การทำงานในกองบรรณาธิการไทยพีบีเอสคือ

การเดินทางเพื่อรับมือสถานการณ์ความวิโยคโศกเศร้าที่ไม่เคยมีใครเคยเจอมาก่อนในช่วงชีวิตของตัวเอง

“ถึงทุกคนจะรู้ว่าต้องมีวันนี้ แต่เพราะไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า เมื่อวันนั้นมาถึงจริง การทำงานของกองบรรณาธิการจึงกลายเป็นการเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะหน้า เป็นภาวะฉุกเฉิน ที่ทุกคนต้องตั้งสติคิดทั้งน้ำตาว่าคนที่ทำหน้าที่สื่อมวลชนอย่างเราจะต้องทำอะไรบ้างในสถานการณ์นั้น”

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าวเล่าว่า ในขณะนั้นทีมข่าวไทยพีบีเอสต่างรู้สึกตรงกัน ว่าต้องลงมือทำอะไรสักอย่าง และเมื่อสัมผัสได้ถึงความโศกเศร้าอย่างที่สุดเกิดขึ้นในสังคมไทย ที่ประชุมจึงหารือกันว่า จะต้องทำอะไรให้คนไทยผ่านพ้นช่วงเวลานี้ไปได้ด้วยสติและปัญญา อันเป็นที่มาของการจัดรายการสนทนา “คิดถึงกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ซึ่งเป็นที่มาของกิจกรรม “ลานธรรมบันดาลใจ” ในเวลาต่อมา

ภาพจากรายการสนทนา “คิดถึงกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” จัดขึ้นที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

การสนทนา “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ถือเป็นกาณ์เผยแพร่เนื้อหา
รายการแรกที่ผลิตโดยช่องสถานีในวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2559 โดยไทยพีบีเอส
ได้เชิญชวนผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม นำสนทนาโดย พระศากยวงศ์วิสุทธิ์
(อนิลมาน ธมฺมสากิโย) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร, พระกัณตสีโล
วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร และนายแพทย์ปัญญา พงษ์พานิช จากสวนโมกข์
กรุงเทพฯ ณ ลานไม้ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยเจตนาให้ธรรมะช่วยชี้นำ
ปัญญาแก่ผู้ชมชาวไทย พร้อมกับการสะท้อนพระเมตตาที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาว
ไทยเสมอมา อันจะเป็นการจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจให้ชาวไทยทุกคน ได้
ช่วยกันนำพาประเทศไทยให้เดินตามรอยเส้นทางแห่งคุณความดีต่อไป

“ทุกวันนี้หลายๆ คนอาจจะไม่ยากทำอะไร รู้สึกเศร้า รู้สึกว่าไม่มี
แรงแม้กระทั่งการทำงาน ทำให้เราต้องมาคิดใหม่ว่า พลังภูมิพลหรือพลังของ
แผ่นดินนี้ จางหายไปจริงหรือไม่ แต่ถ้าเราดูพระราชกรณียกิจ ถ้าเรามาติดตาม
สิ่งที่เรียกว่า มรดกที่พระองค์ทิ้งไว้ให้แก่พวกเรานั้นมีมหาศาล ที่สำคัญก็คือ พลัง
นี้ เราจะเอามาเป็นพลังของการดำรงตัวของเราได้อย่างไร”

คือคำกล่าวเปิดการสนทนาโดย พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ (อนิลมาน
ธมฺมสากิโย) ถือเป็นหนึ่งในข้อคิดที่มีความสำคัญจากเวทีสนทนาในครั้งนี้

ณาดยา แว่ววิรุคบุตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว และเป็นผู้ดำเนิน
รายการสนทนา “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” บอกว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในครั้งนี้
ช่วยให้แง่คิดที่ชัดเจนต่อการทำงานในระยะถัดไปแก่คนไทยพีบีเอส

“เหมือนเป็นวันแรกที่เรียกสติจากความเศร้า การได้รับฟังเรื่องราว
พระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรของพระองค์ท่าน ทั้งที่อยู่ในความรู้สึก
สูญเสีย แต่ทุกคนก็มีรอยยิ้ม และนั่นเป็นที่มาของการคิดสานต่อการทำงานใน
ประเด็นแสงจากพ่อสู่ความยั่งยืนในเวลาต่อมา”

ณาทยา แววริศคุปต์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว

ภายหลังการสนทนาในหัวข้อ “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ผ่านพ้นไปเป็นกิจกรรมแรก ไทยพีบีเอสยังคงตระหนักชัดว่า การจัดกิจกรรมและนำเสนอเนื้อหาจากการทบทวนพระราชปณิธานและสิ่งที่พระองค์ทรงสอน จะทำให้ผู้ชมมีพลังก้าวออกจากความรู้สึกทุกขโศกสู่แนวทางการดำเนินชีวิตด้วยมุมมองเชิงบวก ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างพลังแก่ประชาชนในสังคมด้วยแรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จนนำไปสู่การออกแบบการผลิตรายการพิเศษ ด้วยประเด็นหลัก “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน” สลับกับการถ่ายทอดสดพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชตลอดช่วงเวลาหลายเดือนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเผยแพร่ทั้งในช่วงรายงานข่าวและรายการพิเศษของทางสถานี ซึ่งล้วนอยู่ภายใต้แนวคิดหลักในการนำเสนอแสงแห่งความรักของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นพลังให้คนไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถเป็นแสงสว่างแก่ตนเองและผู้อื่น เพื่อช่วยกันนำพาประเทศไทยให้เดินตามรอยเส้นทางแห่งคุณความดีต่อไป

“ตอนแรกเรารู้สึกว่า น่าจะทำให้คนออกจากความเศร้า แต่ยังไม่รู้ว่า จะเปลี่ยนความเศร้าให้เป็นอะไร พอเริ่มจัด ‘คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม’ เป็น

กิจกรรมแรก ถึงจะเป็นกิจกรรมเล็กๆ ที่จัดขึ้นโดยใช้เวลาเตรียมงานกันแค่ไม่กี่วัน แต่ผลลัพธ์สำคัญคือทำให้ทีมงานเกิดมุมมองที่ชัดเจนมากขึ้น สามารถคิดงานต่อไปได้คล่องขึ้นด้วย”

อรุชิตา อุตมะโกคิน ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว/ผู้ประกาศข่าว ททบวน ถึงความคิดในการทำงานก้าวแรกของวาระ “แสงจากพ่อ”

นิลิต คุณผล ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต ยอมรับว่าในช่วงสถานการณ์ที่ต้องการการตอบสนองอย่างทันทั่วทั้งที่ บทบาทหลักในการผลิตเนื้อหาเพื่อเผยแพร่ผ่านหน้าจอโทรทัศน์อยู่ที่กองบรรณาธิการข่าวในสังกัดสำนักข่าว ในส่วนของสำนักรายการ งานส่วนใหญ่อาศัยระยะเวลาเตรียมการ เนื่องจากต้องมีการประสานการทำงานกับผู้ผลิตจากภายนอก สิ่งแรกที่ดำเนินการในทันที คือการปรับรายการปกติจากผัง โดยเฉพาะรายการบันเทิงที่มีการนำเสนอไม่สอดคล้องกับภาวะอารมณ์ของสังคม จากนั้นจึงเริ่มวางแผนเพื่อผลิตรายการที่มีรูปแบบและเนื้อหาเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ ด้วยรายการพิเศษซึ่งใช้ชื่อรายการเดียวกันว่า “แสงจากพ่อ” ออกอากาศเป็นประจำทุกวัน ในเวลา 20.00-21.00 น.

“สำนักรายการเริ่มคิดว่า มีความเป็นไปได้อย่างไรบ้าง สองสัปดาห์แรก เป็นการนำสารคดีที่มีอยู่มาออกอากาศ จากนั้นเริ่มทำรายการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ การสะท้อนความรู้สึก วิถีมอง มุมคิดของประชาชนกลุ่มต่างๆ และการถวายเป็นอาลัยของคน กลุ่มคน และเครือข่ายที่หลากหลาย” ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต เล่าถึงการทำงานที่สะท้อนแนวความคิดและความตั้งใจในช่วงเวลาดังกล่าว

การผลิตเนื้อหาสาระในช่วงเวลาหลายเดือนหลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีผลให้คนไทยพีบีเอสในสวน

งานต่างๆ ได้สั่งสมมุมมองความเข้าใจที่ชัดเจนเพิ่มขึ้นตามลำดับเวลาถึงทิศทางที่จะขับเคลื่อนสังคมไทย

กระทั่งผ่านมาถึงจังหวะของการเตรียมการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ซึ่งกำหนดขึ้นในเดือนตุลาคมปีถัดมา ในช่วงเวลาสำคัญดังกล่าว ไทยพีบีเอสกลับต้องเผชิญสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหาร ทำให้เกิดช่วงเวลาที่เป็น “สุญญากาศ” ด้านการบริหารจัดการองค์กร ที่น่าจะส่งผลให้การทำงานต้องหยุดชะงักลง แต่ปรากฏว่า คนไทยพีบีเอสสามารถผนึกกำลัง และช่วยกันประคับประคองให้การกิจของสื่อสาธารณะแห่งนี้เดินหน้าไปได้อย่างราบรื่น

การสานต่อแนวคิดการนำสังคมไทยจากความโศกเศร้าสู่ปัญญาภายใต้ชื่อเรียก “แสงจากพ่อ” ยังได้รับการสร้างสรรค์ให้มีพลังเพิ่มมากขึ้น ด้วยการจัดตั้ง คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ร่วมในคณะทำงานประกอบด้วยตัวแทนจากทุกส่วนงานของไทยพีบีเอส โดยมีภารกิจร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาสาระและจัดกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 6 เดือนไปจนถึงวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

เชิดชาย มากบำรุง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว ด้านข่าวด้านการณและการผลิต ในฐานะประธานคณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน เล่าถึงความร่วมมือกันในครั้งนั้น ว่าเป็นการสร้างกลไกเพื่อให้ทุกส่วนงานของไทยพีบีเอสได้มาทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่พลังในการนำเสนอเนื้อหาและขับเคลื่อนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยอาศัยการทำงานที่สอดคล้องกันของทุกช่องทางสื่อสาร สิ่งทีถือเป็นต้นทุนสำคัญของการทำงานภายใต้คณะทำงานชุดนี้ ได้แก่ การตกผลึกความคิดของคนทำงานในช่วงหลายเดือนหลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เชิดชาย มากบำรุง
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว
ไทยพีบีเอส

“จากการที่ทีมข่าวได้มีการสัมภาษณ์นักคิดและเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิด ไม่ว่าจะเป็น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี คุณอานันท์ ปันยารชุน ดร.ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และอีกหลายท่าน ผลลัพธ์ด้านหนึ่งก็ทำให้คนทำงานเองเกิดความชัดเจน จากมุมมองของผู้หลักผู้ใหญ่ที่ให้ข้อคิดว่าทิศทางที่ว่า แม้พระองค์ท่านไม่ได้อยู่กับเราแล้ว แต่การที่เราได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติจากพระราชกรณียกิจ และการดำเนินชีวิตของพระองค์ท่าน จะเป็นเหมือนแสงไฟส่องทางให้คนไทยได้ก้าวเดินไปในทิศทางที่ถูกที่ควร”

การขับเคลื่อนการทำงานภายใต้คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน ถือเป็น การสร้างมุมมองและแนวทางการนำเสนอข่าวสาร ตลอดจนการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดเอกภาพในเชิงประเด็น ก่อนจะเผยแพร่ผ่านหลากหลายช่องทางการสื่อสาร ทั้งโทรทัศน์ ออนไลน์ และกิจกรรม ซึ่งได้ถูกสร้างสรรค์ให้เกิดมีขึ้นในเวลาต่อมา

การทำงานยิ่งเพิ่มความชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เมื่อมีการจัดเวทีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส ในระหว่างวันที่ 16-17 มิถุนายน พ.ศ.2560 ที่บ้านอัมพวารีสอร์ท อำเภออัมพวา

จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีตัวแทนจากทุกส่วนงานในไทยพีบีเอสเข้าร่วมระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานของไทยพีบีเอส โดยเฉพาะในช่วงของพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ แต่โจทย์ที่ท้าทายซึ่งถูกหยิบยกมาหารือในเวทีคือ ในสถานการณ์ที่ไทยพีบีเอสจะครบรอบ 10 ปีในเดือนมกราคม 2561 “การมีไทยพีบีเอส ยังคุ้มค่าอยู่หรือไม่”

“จากการที่ทีมข่าวได้มีการสัมภาษณ์นักคิด
และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิด ไม่ว่าจะเป็น
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี
คุณอานันท์ ปันยารชุน ดร.ชัยวัฒน์ ทิระพันธ์
และอีกหลายท่าน ผลลัพธ์ด้านหนึ่งก็ทำให้
คนทำงานเองเกิดความชัดเจน จากมุมมองของ
ผู้หลักผู้ใหญ่ก็ให้ข้อคิดว่าทิศทางที่ว่า
**แม้พระองค์ท่านไม่ได้อยู่กับเราแล้ว
แต่การที่เราได้เรียนรู้วิถีปฏิบัติจาก
พระราชกรณียกิจ และการดำเนินชีวิต
ของพระองค์ท่าน จะเป็นเหมือน
แสงไฟส่องทางให้คนไทยได้ก้าวเดิน
ไปในทิศทางที่ถูกที่ควร”**

เชิดชาย มากบำรุง
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว ไทยพีบีเอส

สานเครือข่าย สร้างพลังขับเคลื่อนสังคมไทย

นอกจากแง่มุมของการนำเสนอเนื้อหาผ่านช่องทางของไทยพีบีเอส ทั้งข่าว รายการ และเว็บไซต์แล้ว กิจกรรมต่างๆ ที่ถูกจัดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของไทยพีบีเอส ในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอกองค์กรอย่างชัดเจน

เริ่มต้นจากกิจกรรมแรกหลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันได้แก่ การสนทนาธรรม “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายการพิเศษ “แสงจากพ่อ สู่อุณหภูมิที่ยั่งยืน” ซึ่งช่องทางการนำเสนอ ประกอบด้วยทั้งรายการโทรทัศน์ ออนไลน์ และเป็นกิจกรรมที่เปิดให้ผู้สนใจเข้าร่วมยังสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส การจัดกิจกรรมดังกล่าว เกิดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างไทยพีบีเอสกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ซึ่งเคยร่วมงานกันในลักษณะของการเป็นแหล่งข่าว การจัดกิจกรรมร่วมกันในครั้งนี้ จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นในการประสานการทำงานกันอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น

เช่นเดียวกับอีกหลากหลายกิจกรรมที่ได้รับการวางแผนและจัดให้มีขึ้นในเวลาต่อมา ด้วยแนวทางการประสานการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย แต่ล้วนมุ่งนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือการตอบโจทย์เพื่อการสื่อสารเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งสะท้อนพระราชปณิธานและพระราชดำริที่อยู่เบื้องหลัง ตลอดจนการนำเสนอเรื่องราวของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีการน้อมนำไปใช้ในการงานและการดำเนินชีวิต โดยหวังให้เป็นการจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจแก่ประชาชนที่ได้เข้าเยี่ยมชม และเรียนรู้ในหลากหลายวาระงานที่จัดให้มีขึ้น

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์
ผู้อำนวยการสำนักข่าวไทยพีบีเอส

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าว กล่าวถึงแนวทางการประสานการทำงานกับภาคีเครือข่ายของไทยพีบีเอสในภารกิจ “แสงจากพ่อ” ว่า เพื่อสร้างให้เกิดเวทีการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม โดยการนำเสนอการทำงาน ตลอดจนแง่คิดการดำเนินชีวิตที่กลุ่มภาคีเครือข่ายมีการนำพระราชปณิธานและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปปรับใช้จริงอย่างเห็นผล

บรรยากาศการประชุมชาวของกองบรรณาธิการ

“ภาคีเครือข่ายส่วนหนึ่งคือแหล่งข่าวที่ทำเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว เดิมเราไปทำข่าว พอเป็นข่าวแล้วก็จบ วันถัดไปเราไปทำเรื่องอื่นต่อ การสื่อสารจึงไม่ต่อเนื่องพอที่จะสร้างพลังให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เราต้องการทำให้เห็นว่า เรามีคนที่มีแนวความคิดแบบนี้ร่วมกันจำนวนหนึ่ง มาร่วมกันผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ภารกิจของแต่ละส่วนไม่ถึงกับต้องกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตัวเอง แต่สอดคล้องและมีเป้าหมายเดียวกัน”

ด้วยการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายจำนวนมากกว่า 75 เครือข่ายไทยพีบีเอสสามารถนำเนื้อหาสาระเสนอสู่สังคมในหลากหลายช่องทางอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน กิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นก็นำไปสู่การเชื่อมโยงแต่ละเครือข่ายให้มารู้จักและร่วมงานกัน โดยไทยพีบีเอสรับบทบาทเป็นผู้เชื่อมประสาน และสร้างพื้นที่ให้เกิดการพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความเชื่อมั่นว่านี่จะเป็นแนวทางที่สร้างให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด

กลยุทธ์

On Air, Online, On Ground

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2559 ในสมัยที่ **ทันตแพทยสภา เรื่องอารีร์ชด์** ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) หรือที่เรียกกันอย่างคุ้นปากว่า “ไทยพีบีเอส” ได้มีการกำหนดกลยุทธ์การทำงานที่เรียกว่า “On Air, Online, On Ground” เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ในการเป็นสื่อเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากรายงานประจำปี 2559 มีการให้ความหมายของกลยุทธ์การทำงานแบบ “On Air, Online, On Ground” ว่าหมายถึงการดำเนินงานที่บูรณาการทุกช่องทางสื่อเข้าด้วยกัน โดยผ่านช่องทางหลัก ได้แก่ **โทรทัศน์** (On Air) เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงอย่างครอบคลุมทั่วถึง อันเป็นภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติ ส.ส.ท. โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบและผลิตเนื้อหาตามความต้องการของผู้ชม (Demand-driven) ด้วยการจัดผังรายการภายใต้

แนวความคิดการจัดผังแบบไร้รอยต่อ (Seamless) แทนการแบ่งสัดส่วนกันทำ อันจะนำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์เนื้อหาพร้อมกันของทั้งฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ ฝ่ายสื่อใหม่ และฝ่ายเครือข่ายสื่อสารณะอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกันมีการเตรียมความพร้อมการเปลี่ยนผ่านให้ “สื่อใหม่” (Online) เป็น “สื่อหลัก” อีกสื่อหนึ่งของไทยพีบีเอส นอกจากช่องทางโทรทัศน์ โดยมีการปรับวิถีคิดและปรับกระบวนการทำงานของทีมงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมออกแบบการทำงานของทีมนิเทศฯ Online First ด้วยการหลอมรวมทีมงานและทำงานแบบข้ามสายงาน และสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำงานเชิงนวัตกรรม โดยเปิดพื้นที่ให้พนักงานได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างไม่จำกัด

พร้อมกันนั้น การทำงานขับเคลื่อนสนับสนุน หรือจุดประกายวาระ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมร่วมกับภาคีเครือข่าย ในรูปแบบของ **การจัดกิจกรรม** (On Ground) เพื่อรณรงค์และขับเคลื่อนประเด็นทางสังคมอย่างมี ยุทธศาสตร์ แบบแผน และทิศทางที่ชัดเจน

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) อธิบายงาน On Ground เพิ่มเติมว่า เป็นคำที่สื่ออื่นๆ รวมทั้งองค์กรหน่วยงานต่างๆ นิยมนำมาใช้กัน แต่สำหรับไทยพีบีเอส ถ้าพูดถึงงาน On Ground ความแตกต่างสำคัญอยู่ที่ความหมายของการจัดกิจกรรมว่าจะไม่ใช่งานในลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมการตลาด (Event marketing) ที่จบเป็นคราวๆ ไป แต่คือการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างกิจกรรมที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยถือเป็นการใช้ช่องทางสื่อสารอีกวิธีหนึ่งของไทยพีบีเอส เพื่อให้เชื่อมโยงและสอดคล้องไปในทิศทาง

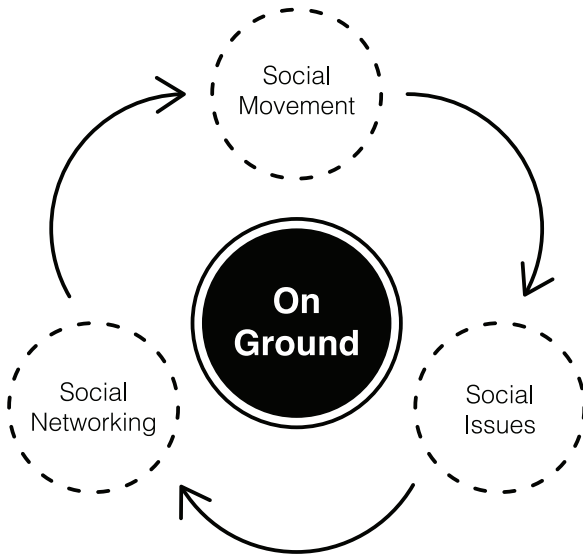

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส
ร่วมงานนิทรรศการ “แสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน ตอน เดินตามแสงพ่อ”
วันที่ 7-8 ตุลาคม 2560

เดียวกันกับงานโทรทัศน์ (On Air) และสื่อใหม่ (Online) ด้วยความมุ่งหวังให้
เกิดพลังในการสื่อสารสังคม

*“เราเน้นย้ำเรื่องการมีภาคีเครือข่ายเพื่อทำงานร่วมกัน โดย
ไทยพีบีเอสลงไปสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่ให้เห็นผลได้จริง ในส่วนผู้บริหาร
มีการสื่อสารกับทีมงานตลอดเวลาว่า ในประเด็นใด ถ้าไม่มีเครือข่ายที่จะ
ทำให้งานเกิดผลได้จริง เราต้องทบทวนเลยว่า จะทำหรือไม่”*

งาน On Ground ในความหมายของไทยพีบีเอส คือการสานเครือข่ายทางสังคม (Social Networking) เพื่อขับเคลื่อน และสร้างการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) ที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม โดยสร้างให้เกิดประเด็นทางสังคม (Social Issues) และ

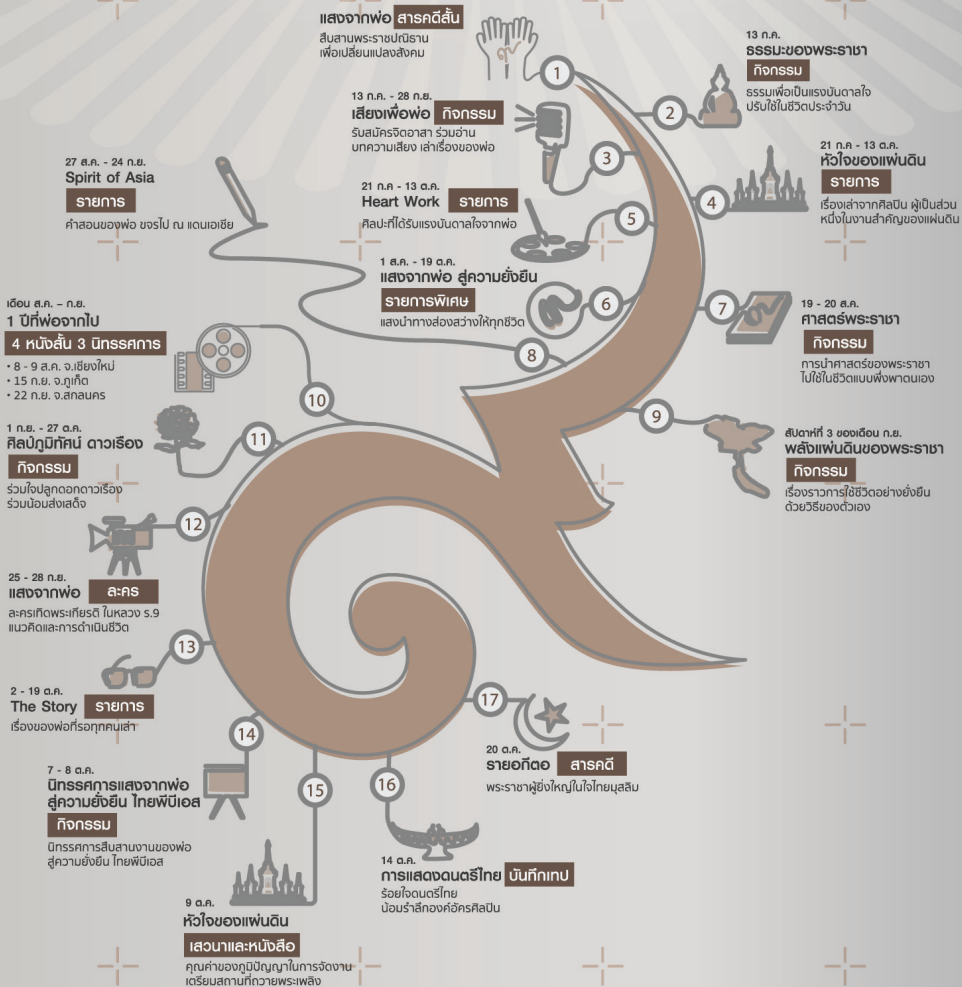
แผนภาพงาน On Ground

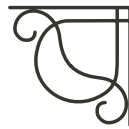
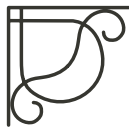
ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ในหลากหลายช่องทาง (Multi-platform) โดยไทยพีบีเอส ทำหน้าที่ในการเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ เพื่อเสริมให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ โดยเครือข่ายทางสังคม เน้นการประสานความร่วมมือกับกลุ่มคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีบทบาทในชุมชน มีจิตอาสา (Active Citizen) ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในด้านต่างๆ โดยมีการเชื่อมโยงกิจกรรมและประเด็นทางสังคมของกลุ่มตนกับกลุ่มอื่นๆ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ด้วยคุณค่าของความเป็นสื่อสาธารณะที่คนไทยพีบีเอสต่างยึดเป็นหลักคิดในการทำงาน ประกอบกับแนวทางที่ได้รับการกำหนดเป็นนโยบายในหลากหลายวาระเหล่านี้เองที่กลายมาเป็นพื้นฐานทำให้การขับเคลื่อนภารกิจในวาระสำคัญแห่ง

การสวรรคตขององค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งถือเป็นสถานการณ์ทางสังคมที่มีความท้าทาย ให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อตอบโจทยภารกิจของสื่อสาธารณะในอันที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนชาวไทยเป็นสำคัญ

แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

ภาค 2

ไทยพีบีเอส ทำ

พัฒนาการงาน 3 ระยะ

นับจากเหตุการณ์การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทร์ราชธิราช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2559 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ จังหะการทำงานของไทยพีบีเอสอาจมองได้ใน 3 ช่วงระยะหลัก ได้แก่

ระยะแรก การทำงานในช่วงเวลาประมาณ 6 เดือนหลังการเสด็จสวรรคต ที่ทุกส่วนงานต่างทำหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผลงานคุณภาพตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสื่อสาธารณะให้มากที่สุด โดยนำหนักของการนำเสนอเนื้อหาอยู่ที่สำนักข่าว ซึ่งเป็นส่วนงานที่มีรูปแบบการทำงานที่มีความคล่องตัวสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ของบ้านเมืองได้รวดเร็วที่สุด

ระยะที่สอง การแต่งตั้ง คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2560 เป็นการบูรณาการทุกส่วนงานในไทยพีบีเอส ให้เกิดการวางแผนงานร่วมกัน การนำเสนอเนื้อหาที่มีเอกภาพ มีการทำงานหนุนเสริมการทำงานระหว่างกัน รวมทั้งทำให้การประสานงานทั้งภายในและภายนอกเกิดความชัดเจนเป็นระบบเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ โดยมีประสบการณ์การทำงานในช่วงระยะเวลาหลายเดือนหลังการเสด็จสวรรคต เป็นต้นทุนสำคัญที่ทำให้ทีมงานไทยพีบีเอสได้สั่งสมความรู้ความเข้าใจ ทั้งในแง่มุมมองการนำเสนอ ข้อมูลเชิงเนื้อหา รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่ขยายวงกว้างขวางขึ้น ลงลึกในประเด็นต่างๆ มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และคุณภาพของผลงานในระยะที่สองอย่างชัดเจน โดยในระยะที่สองนี้ จุดที่มีความโดดเด่นคือ การที่ไทยพีบีเอสมีการวางแผนเพื่อมุ่งใช้กลยุทธ์งาน On Ground ให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการทำงานเชิงประเด็นอย่างชัดเจนมากที่สุด พร้อมกันนั้นก็เป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับคนทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในอนาคต ด้วยเป้าหมายเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้เป็นอย่างดี

ระยะที่สาม ช่วงของการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม พ.ศ.2560 นำหนักของการทำงานอยู่ที่สำนักโทรทัศน์และวิทยุ ที่ร่วมงานกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.)

ระยะแรก ด้วยสำนึกแห่งสื่อสาธารณะ

เหตุการณ์ความสูญเสียครั้งใหญ่ ที่คนไทยทุกคนยากจะทำใจยอมรับ และพากันตั้งจิตอธิษฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอให้ไม่บังเกิดมีขึ้นตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อันได้แก่การต้องสูญเสียพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่รัก เทิดทูน และเป็นศูนย์รวมใจของชาวไทยทั้งประเทศ แม้พระอาการประชวรจะดำเนินต่อเนื่องในช่วงหลายปี ประกอบกับพระชนมพรรษาที่เพิ่มขึ้นตามลำดับเวลา แต่ไม่มีผู้ใดกล้าแม้แต่จะคาดคิด หรือเตรียมการล่วงหน้าว่า หากวันนั้นมาถึง จะเกิดอะไรขึ้นบ้างกับแต่ละคน แต่ละหน่วยงานองค์กร และทั้งสังคม จนกระทั่งวันแห่งความวิปโยคก็เป็นวาระที่ทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยง

ท่ามกลางความเศร้าเสียใจที่ไทยพีบีเอสมีส่วนร่วมกันกับปวงชนชาวไทย พนักงานไทยพีบีเอสทุกคนในทุกส่วนงาน ต่างตระหนักถึงภารกิจในฐานะที่เป็นบุคลากรของสื่อสาธารณะ ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนเอง และองค์กรด้วยความเข้มแข็งและมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อเป็นสื่อกลางที่พึงพาได้ของสังคม

ไทย ไม่ว่าจะในสถานการณ์ปกติ หรือในภาวะที่ประชาชนทั้งประเทศต้องเผชิญกับความทุกข์โศกต่างเช่นที่เกิดขึ้นในขณะเวลาดังกล่าว

“ถึงจะรู้ว่าต้องมีวันนี้ แต่ผมตั้งใจแต่แรกว่าคงจะไม่ขอทำงานนี้ ผมเกิดในรัชกาลของพระองค์ท่าน ซึ่งคงเป็นความรู้สึกที่หลายคนเข้าใจดี คิดว่าถ้าวันนั้นมาถึง จะให้ออกไปทำงานเหมือนปกติคงจะเป็นไปไม่ได้ แล้วเราเองก็ไม่อยากทำหน้าที่บกพร่องด้วยความไม่พร้อมของตัวเอง แต่พอเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง สิ่งที่ทำไปโดยประสพการณ์ คือบอกทุกคนในทีมให้สแตนด์บายเพื่อรอการประสานจากทีวีพูล รู้ทันทีว่าสิ่งที่ต้องทำคือ ฝืนทำใจให้แข็ง และทำงานในความรับผิดชอบของเราให้ดีที่สุด”

อาชวพล เอี่ยมสกด ผู้จัดการฝ่ายกำกับ
รายการและเวที สำนักโทรทัศน์และวิทยุ

อาชวพล เอี่ยมสกด ผู้จัดการฝ่ายกำกับรายการและเวที สำนักโทรทัศน์และวิทยุ เล่าถึงการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคนไทยพีบีเอส ซึ่งในที่สุดแล้ว ถูกจัดลำดับให้มีความสำคัญเหนือกว่าความรู้สึกส่วนตัวที่มีความทุกข์โศกและสูญเสียไม่แพ้พสกนิกรชาวไทยทุกคน โดยการทำงานร่วมกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) เป็นภารกิจที่ไทยพีบีเอสได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่มาอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับในหมู่คนทำงานของทุกช่องสถานีโทรทัศน์ถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะของไทยพีบีเอส อันจะเสริมให้ทุกผลงานการถ่ายทอดสดจากเครือข่าย

ข่ายโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) มีคุณภาพสมกับการเฝ้า รอคอยรับชมของประชาชนในเหตุการณ์ที่มีความสำคัญสูงสุดในครั้งนี้ เพื่อเป็นการ ร่วมถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

หลังจากที่สำนักพระราชวังได้มีประกาศอย่างเป็นทางการถึงการเสด็จ สวรรคต สิ่งที่ติดตามมาคือความสับสนของมาตรการด้านการเผยแพร่ข่าวสาร จากหน่วยงานที่กำกับดูแลสื่อมวลชน ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมยากจะวางแผนการทำงานล่วงหน้าด้วยเช่นกัน อีกทั้งในสถานการณ์ที่สื่อมีความหลากหลายอย่างในปัจจุบัน หน่วยงานรับผิดชอบ จึงมีการกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลที่ค่อนข้างเข้มงวด ด้านหนึ่งเพื่อ ให้การนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การสวรรคตในช่วงขณะเวลาดัง กล่าว ดำเนินไปอย่างสมพระเกียรติ และเพื่อเป็นการประคับประคองภาวะแห่ง ความรู้สึกอันอ่อนไหวของสังคม แต่อีกด้านมีผลเป็นการเพิ่มความยากลำบาก ในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่เกิดความลังเลถึงข้อควรและไม่ควรปฏิบัติ สื่อเกือบทุกช่องสถานี ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ รวมทั้งวิทยุ ต่างเลือกที่จะเชื่อมโยง สัญญาณกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) แม้ในช่วงเวลา ที่หน่วยงานกำกับดูแลประกาศว่า สื่อโทรทัศน์ทุกช่องสถานีสามารถเผยแพร่ เนื้อหาสาระของทางช่องสถานีได้ ขอเพียงพิจารณาความเหมาะสมอย่าง เคร่งครัด

ในสถานการณ์ดังกล่าว ไทยพีบีเอสเป็นหนึ่งในช่องสถานีโทรทัศน์ที่มีการ นำเสนอรายการพิเศษซึ่งผลิตขึ้นในวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2559 ซึ่งเป็นเวลา เพียง 4 วันภายหลังการเสด็จสวรรคต ภายใต้หัวข้อการสนทนา “คิดถึง กษัตริย์ ผู้ทรงธรรม”

ในเวลาต่อมา รายการพิเศษ “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน” ได้รับการ เผยแพร่ออกอากาศตลอดทั้งวัน ตัดสลับเป็นระยะกับการถ่ายทอดสดพระ

พิธีกรรมสวดพระอภิธรรม และประโคมย่ำยาม พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลสัตตมวาร และพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยการเชื่อมสัญญาฉบับกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ต่อเนื่องจนกระทั่งถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2559

กิจกรรมแรกในรายการพิเศษแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ได้แก่ กิจกรรมสนทนาหัวข้อ “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” เป็นรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่ผสมผสานกิจกรรมซึ่งได้รับการออกแบบให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมยังสถานที่ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจัดเตรียมไว้ พร้อมไปกับการเผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ และออนไลน์ เพื่อขยายการรับชมสู่ประชาชนในวงกว้างซึ่งไม่อาจเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมยังสถานที่จัดงาน สะท้อนถึงการที่ทีมงานสามารถนำกลยุทธ์การทำงานแบบ On Air, Online, On Ground ซึ่งได้รับการกำหนดไว้ตั้งแต่ก่อนหน้า มาปรับใช้เพื่อตอบรับกับสถานการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งเรียกร่องการตัดสินใจอย่างฉับไวและแม่นยำได้อย่างทัน่วงที

ภายหลัง “คิดถึง กษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ผ่านพ้นไปเป็นกิจกรรมแรก ในช่วงเวลาเพียงไม่ถึงหนึ่งสัปดาห์หลังการเสด็จสวรรคต คนไทยพีบีเอสต่างเห็นตรงกันว่า การจัดกิจกรรมและนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นการให้แง่มุมความคิดเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำผู้เข้าร่วมและผู้ชมให้ออกจากความรู้สึกท้อแท้ทุกขโศก สู่แนวทางการดำเนินชีวิตด้วยมุมมองเชิงบวก ทั้งยังเป็นการสร้างพลังแก่สังคมอย่างแท้จริงด้วยแรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เป็นอย่างดีที่สุดจึงนำมาสู่การออกแบบการผลิตรายการพิเศษเพื่อเผยแพร่ทั้งในรายการและรายงานข่าวของทางสถานี ด้วยประเด็นหลัก “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน”

ตลอดช่วงเดือนตุลาคม 2559 หลังการเสด็จสวรรคต ทุกช่องทางสถานีมีการปรับผังรายการ เพื่อรองรับการเชื่อมสัญญาถ่ายทอดสดพระพิธีธรรมสวด

พระอภิรกรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ส่วนในช่วงที่ไม่มี การถ่ายทอดสด ไทยพีบีเอสมีการผลิตรายการพิเศษในชุดแสงจากพ่อเป็นประจำ ทุกวัน โดยในวันจันทร์ อังคาร พุธ จัดทำรายการพิเศษที่มีการนำเสนอสภูปข้าว เนื้อหาเป็นการสื่อสารสร้างความเข้าใจถึงแนวทางและปรัชญาการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ส่วนวันพฤหัสบดี จัดรูปแบบ รายการสนทนาโดยเชิญวิทยากร 6-7 คนเพื่อพูดคุยถึงประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกับพระราชกรณียกิจและพระราชปณิธานในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“เน้นการเชื่อมโยงประเด็น เช่น พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยเรื่อง ข้าว โดยเฉพาะการทำนาปลอดสารเคมี เราก็มารู้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับชาวนาทั่วไปที่ใช้สารเคมีต้องเจอปัญหาหนี้สิน อะไรคืออุปสรรคที่ไม่สามารถเข้าสู่วงจรเกษตรอินทรีย์ได้ รวมทั้งการหากลุ่มที่มีการทำเกษตรยั่งยืนเพื่อมาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจให้กับสังคม รวมทั้งประเด็นอื่นๆ เช่น เรื่องดนตรี ศาสตร์พระราชา” อรุชิตา อุตมะโกคิน ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว/ผู้ประกาศข่าว ยกตัวอย่างการทำงาน

เมื่อพ้นเดือนตุลาคม 2559 สถานีโทรทัศน์ทุกช่องสามารถนำเสนอ เนื้อหาของทางสถานี สลับกับการถ่ายทอดสดพระพิธีธรรมสวดพระอภิรกรรมพระบรมศพ กระนั้น ช่องสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกที่จะถ่ายทอดสด สลับกับสารคดีเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ต่อไป ความแตกต่างของไทยพีบีเอสกับช่องสถานีส่วนใหญ่ คือการผลิตรายการพิเศษ “แสงจากพ่อ” ภายใต้แนวคิดการสื่อสารชัดเจน เพื่อออกอากาศเป็นประจำทุกวันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการปรับรายการที่มีอยู่เดิมเพื่อนำเสนอเนื้อหา อาทิ รายการเวทีสาธารณะ รายการบ่ายโมงตรงประเด็น รายการพลิกปมข่าว เป็นต้น

อีกส่วนสำคัญที่เสริมความเข้มแข็งให้กับเนื้อหาโทรทัศน์ในช่วงเวลา หลังการเสด็จสวรรคต คือรายการพิเศษจาก **สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะ** ที่เริ่มต้นในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ.2559 โดยการรวบรวมปรากฏการณ์จาก โซเชียลมีเดีย และคลิปวิดีโอจากเครือข่ายนักข่าวพลเมือง เพื่อสะท้อนให้เห็น ถึงความหลากหลายของกลุ่มคนและกิจกรรมที่แสดงออกเพื่อร่วมถวายความ อาลัย อาทิ กลุ่มสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง หรือ กะเหรี่ยงเคเอ็นยู กลุ่มปั่น จักรยานเสื้อภูเขากลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น

เช่นเดียวกับผลงานที่ผลิตโดยฝั่ง **สำนักรายการ** ที่ปกติจะมีทั้งรายการ ที่ถูกผลิตจากทีมงานของไทยพีบีเอสเอง และรายการที่ผลิตโดยผู้ผลิตรายการ ภายนอก ได้มีการปรับผังการออกอากาศ โดยการเลือกออกอากาศเฉพาะ รายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของ สังคม รวมทั้งปรับเนื้อหาการนำเสนอให้สอดคล้องกับวาระของการเสด็จ สวรรคต นอกจากนี้ ยังมีการผลิตรายการพิเศษ โดยใช้ช่วงเวลา 20.00-21.00 น. ของวันจันทร์ถึงศุกร์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาภายใต้แนวคิด “แสงจากพ่อ” ด้วย เช่นกัน

“จำได้ว่าวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ซึ่งเป็นวันเสด็จสวรรคตตรงกับวัน พุธหัส พอวันอาทิตย์ ทางผู้จัดการฝ่ายผลิตและจัดหารายการก็เรียกประชุมกัน ภายในฝ่าย แจ้งว่าจะมีการทำรายการพิเศษทุกวันๆ ละ 1 ชั่วโมง เราก็แบ่งกัน 5 ทีม รับผิดชอบกันไปคนละวัน ถือว่าค่อนข้างเยอะ นึกอะไรได้เกี่ยวกับพระองค์ ท่านต้องมานำเสนอทั้งหมด ไม่ว่าจะป็นพระราชกรณียกิจ การทรงงาน และ ประเด็นอื่นๆ เท่าที่จะคิดได้”

เชิดพงษ์ ศรีสุธรรม หัวหน้าโปรดิวเซอร์ฝ่ายรายการประเด็นสังคม เล่าถึงการทำงานในช่วง 3 เดือนหลังเหตุการณ์การเสด็จสวรรคตของพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งนอกจากทีมงานช่วยกันผลิตอย่าง

เอาจริงเอาจังแล้ว ยังมีการประสานผู้ผลิตรายการจากภายนอก เพื่อผลิตรายการร่วมกับทีมงานของทางสำนักรายการอีกด้วย

“ปกติผมมีหน้าที่ประสานงานผู้ผลิตรายการภายนอกอยู่แล้ว ช่วงนั้นทุกคนอยากทำงานเพื่อถวายความอาลัยในหลวงรัชกาลที่ 9 ใครนี่ทำอะไรหรืออยากทำอะไร ก็มาทำงานร่วมกับเราในช่วงรายการแสงจากพ่อที่ออกอากาศตอนเย็นทุกวัน โดยไม่คิดเรื่องค่าใช้จ่ายเลย”

หัวหน้าโปรดิวเซอร์ฝ่ายรายการประเด็นสังคม เล่าถึงบรรยากาศการทำงานในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ผลิตจากภายนอกเป็นอย่างดี

รายการนับ ๑ ให้ถึงพ่อ ตอนฮิพฮอนทรีย์ฟาร์ม เกษตรอินทรีย์กลางกรุง ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2559

“ถึงจะรู้ว่าต้องมีวันนี้
แต่ผมตั้งใจแต่แรกว่าคงจะไม่ขอทำงานนี้
ผมเกิดในรัชกาลของพระองค์ท่าน
ซึ่งคงเป็นความรู้สึกที่หลายคนเข้าใจดี
คิดว่าถ้าวันนั้นมาถึง จะให้ออกไปทำงานเหมือนปกติ
คงจะเป็นไปไม่ได้ แล้วเราเองก็ไม่อยากทำหน้าที่
บกพร่องด้วยความไม่พร้อมของตัวเอง
**แต่พอเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง
สิ่งที่ทำไปโดยประสพการณ์
คือบอกทุกคนในทีมให้สแตนด์บาย
เพื่อรอการประสานจากทีวีพูล
รู้กันที่ว่าสิ่งที่ต้องทำคือ ฝืนทำใจให้แข็ง
และทำงานในความรับผิดชอบของเรา
ให้ดีที่สุด”**

อาชวพล เอี่ยมสด
ผู้จัดการฝ่ายกำกับรายการ
และเวที สำนักโทรทัศน์และวิทยุ

นอกจากนี้ ยังมีรายการในความดูแลรับผิดชอบของสำนักรายการ ที่มีการปรับการนำเสนอเพื่อตอบโจทย์ของวาระแห่งการสวรรคตได้อย่างทันท่วงที่ได้แก่ รายการ **นับ ๑ ให้ถึงพ่อ** รูปแบบเป็นรายการสารคดีกึ่งเรียลิตี้ ที่เดินเรื่องด้วย “ภาพคนต้นแบบและเรื่องของคนตามแบบ” ซึ่งมีการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาใช้ดำเนินชีวิต โดยช่วงไฮไลต์ของแต่ละตอนมีการนำเสนอในลักษณะการจำลองเหตุการณ์ที่เป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตด้วยแนวทางพระราชดำริ และเห็นการต่อยอดความดีที่กระทำเพื่อสังคมส่วนรวม

“เราเริ่มออกอากาศรายการนับ ๑ ให้ถึงพ่อ ตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคม 2559 เมื่อเกิดเหตุการณ์ทำให้มีการนำเสนอเรื่องราวอย่างมีความหมายมากขึ้น มีการนำมาวิธีรันในช่วงเวลาต่างๆ ของทางสถานี” **นิสิต คุณผล** ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต พูดถึงรายการซึ่งในช่วงแรกได้รับการกำหนดให้ผลิตรวม 26 ตอน และมีการขยายการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2560

นิสิต คุณผล
ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต

ช่วงเวลาแห่งการครบ 100 วัน การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในช่วงกลางเดือนมกราคม พ.ศ.2560 ไทยพีบีเอสยังคงเดินหน้าการทำงานในวาระ “แสงจากพ่อ” อย่างต่อเนื่อง ทั้งในช่วงเวลาข่าว และรายการพิเศษในช่วงเวลาต่างๆ ของทางสถานี

แต่แล้ว ในช่วงเวลาดังกล่าว ไทยพีบีเอสกลับต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดการณ์ล่วงหน้า และย่อมจะมีผลต่อภาพรวมในการดำเนินงานขององค์กรอย่างแน่นอน คือการพ้นตำแหน่งผู้อำนวยการไทยพีบีเอสของ **ทันตแพทย์กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์** โดยการลาออกในวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2560 อันมีผลสืบเนื่องให้ผู้บริหารทั้งชุดจำเป็นต้องพ้นจากตำแหน่งพร้อมกัน และต้องมีกระบวนการสรรหาคณะผู้บริหารชุดใหม่ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาหลายเดือน ในระหว่างนั้น **ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์** ผู้อำนวยการสำนักข่าว ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการไทยพีบีเอส เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน 2560

ความสำคัญของการบริหารงานในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากจะอยู่ที่การประคับประคองให้ภารกิจขององค์กรสามารถเดินหน้าต่อไปโดยไม่สะดุดหยุดชะงักแล้ว รักษาการผู้อำนวยการไทยพีบีเอส ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การทำงานประกอบด้วย

1. การสร้างความตระหนักรู้แก่สังคมถึงคุณค่าสื่อสาธารณะไทยพีบีเอส ในวาระครบรอบ 10 ปี
2. การเชื่อมประสานการทำงานภายใต้กลยุทธ์ On Air, Online, On Ground โดยเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคม

3. การตั้งคณะกรรมการแผนยุทธศาสตร์ข่าวและรายการ (Strategic content team) โดยบูรณาการการทำงานของบุคลากรจากส่วนงานต่างๆ ในไทยพีบีเอส
4. การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดการความรู้ (Knowledge management – KM)

ทั้งนี้ “แสงจากพ่อ” จึงเป็นหนึ่งในประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ซึ่งมีการนำแนวทางที่กำหนดไว้มาปรับใช้ เพื่อคนไทยพีบีเอสจะเดินหน้าสู่ช่วงเวลาสำคัญที่สุด ได้แก่ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ที่กำหนดขึ้นในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2560 พร้อมไปกับประชาชนชาวไทยทุกคน

ระยะสอง

สานพลังคนไทยพีบีเอส

วันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2560 คณะกรรมการแผนยุทธศาสตร์ข่าว และรายการ มีมติแต่งตั้ง คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน โดยมี **เชิดชาย มากบำรุง** ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว ทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงาน โดยมีองค์ประกอบเป็นตัวแทนจากทุกส่วนงานในไทยพีบีเอส ส่วนงานละ 2-3 คน รวมจำนวนคณะทำงานทั้งสิ้น 14 คน

ความสำคัญของคณะทำงานชุดนี้ คือการเป็นเวทีให้คนไทยพีบีเอส จากทุกส่วนงานได้มีการทำงานร่วมกัน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับวาระสำคัญที่สุดของสังคมไทย ได้แก่ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เชิดชาย มากบำรุง ในฐานะประธานคณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน กล่าวถึงการทำงานของคณะทำงานชุดนี้ว่า เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการนำเสนอเนื้อหาในทุกช่องทางสื่อของ

ไทยพีบีเอส ให้ความสำคัญสอดคล้องกับความสนใจของผู้ชมในช่วงการเตรียมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ รวมทั้งเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรภายในไทยพีบีเอส ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในการรองรับการผลิตผลงานในช่วงเวลาดังกล่าว โดยคณะทำงานมีการกำหนดปฏิทินการทำงาน รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการแผนยุทธศาสตร์ข่าวและรายการ ทั้งนี้ กำหนดไว้ว่าจะมีการประชุมกัน 11 ครั้ง ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม 2560

คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน จัดการประชุมครั้งแรกในวันที่ 5 พฤษภาคม 2560 มีการกำหนดแผนการนำเสนอเนื้อหาของทุกช่องทางสื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับหมายกำหนดการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ รวมทั้งวาระที่เกี่ยวข้อง โดยมีการวางจังหวะการนำเสนอเพื่อนำผู้ชมสู่บรรยากาศของพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพเข้มข้นขึ้นตามลำดับเวลา ในเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม

หนึ่งในวาระที่น่าสนใจ คือการที่ประชุมคณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน มีการหยิบยกประเด็นพิจารณาว่า ควรที่แนวคิด “แสงจากพ่อ” จะถูกนำมาใช้สื่อสารเนื้อหาการทำงานต่อไปอีกหรือไม่ ซึ่งทุกคนเห็นพ้องว่าเป็นถ้อยคำที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นชุดคำที่สามารถสื่อความหมายได้ดี ตรงเจตนารมณ์ของคนทำงาน เช่นเดียวกับแนวความคิดและแนวทางการเปลี่ยนความโศกเศร้าเพื่อสร้างให้เกิดพลังในสังคม เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก ก็เป็นสิ่งที่ได้รับการสั่งสมเป็นประสบการณ์ในช่วงก่อนหน้านับจากเหตุการณ์วันสวรรคตมาอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นต้นทุนที่มีความสำคัญ อันจะช่วยเหลือเสริมให้การเดินหน้าในทิศทางนี้ต่อไปจนถึงวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพให้มีความชัดเจน และลงลึกเชิงเนื้อหา เพื่อสื่อสารข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยได้ดีที่สุด

ด้วยวิธีคิดเช่นนี้ ที่ประชุมจึงวางแผนดำเนินการแสวงจากพ่อให้เกิดความต่อเนื่อง เป็นประจำทุกวัน เพื่อนำเสนอตัวอย่างของบุคคลและกลุ่มคน ที่นำปรัชญาการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปใช้จริงทั้งในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิต โดยมุ่งหวังเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม นับตั้งแต่เดือนมิถุนายนไปจนถึงกรกฎาคม รายงานข่าวต่างๆ จึงจะเริ่มเกาะติดบรรยากาศการเตรียมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ บริเวณท้องสนามหลวง อย่างใกล้ชิดเพิ่มมากขึ้น

ส่วนในเดือนสิงหาคม ไทยพีบีเอสจะเริ่มดำเนินการปรับผังรายการ เพื่อให้มีการผลิตและนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานพระราชพิธี เพื่อให้ผู้ชมสามารถติดตามและเตรียมความพร้อมในการเดินทางเข้าร่วมงานถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในช่องทางต่างๆ ได้ต่อไป

แนวคิดจากการประชุมครั้งแรกของคณะทำงานโครงการแสวงจากพ่อ...สู่ความยั่งยืน จึงถูกขยายผลเป็นการทำงานของทุกส่วนงานในไทยพีบีเอส ซึ่งมีการติดตามและพูดคุยกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ตลอดจนระยะเวลาของการเตรียมงานสู่เดือนแห่งพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ งาน On Ground

กิจกรรมซึ่งมีความสำคัญต่อการกำหนดบทบาทการทำงานของคนไทยพีบีเอสในช่วงเวลาเดียวกัน ได้แก่ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 16-17 มิถุนายน พ.ศ.2560 ณ บ้านอัมพวารีสอร์ท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการริเริ่มจากก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ รักษาการผู้อำนวยการไทยพีบีเอส

การจัดสัมมนาเพื่อให้คนไทยพีบีเอสจากทุกส่วนงานรวมจำนวนทั้งสิ้นราว 50 คน ได้มาพบปะกันในครั้งนี้ ก็เพื่อทำความเข้าใจกันอย่างถ่องแท้ตรงกันถึงภารกิจด้านงาน On Ground ในความหมายของไทยพีบีเอส ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเจาะจงแตกต่างจากคำว่า On Ground ซึ่งถูกใช้กันโดยทั่วไป ด้วยคุณค่าสื่อสาธารณะที่เป็นฐานคิดสำคัญรองรับอยู่ในทุกภารกิจ ทั้งนี้ โดยจุดมุ่งหมายของเวทีอยู่ที่การร่วมกันสร้างสรรค์แผนปฏิบัติงานในระยะสั้น ได้แก่ การเตรียมเข้าสู่วาระงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

บรรยากาศการระดมสมองในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
ว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส

บุคลากรจากส่วนงานต่างๆ วางแผนการทำงานร่วมกันใน
โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเหลือระยะเวลาอีกราว 3-4 เดือน โดยเฉพาะยังเป็นช่วงเวลาของไทยพีบีเอสมีเพียง “รักษาการ” ผู้อำนวยการ คาดหวังว่าเวทีจะเชื่อมประสานการทำงานของทุกฝ่ายให้เกิดความเข้มแข็ง และสานต่อภารกิจการทำงานในวาระสำคัญให้มีความต่อเนื่อง

ส่วนจุดมุ่งหมายในระยะยาวของเวที ก็เพื่อวางแผนขับเคลื่อนงาน On Ground โดยไม่เพียงพิจารณาเฉพาะในเชิงประเด็นการสื่อสาร แต่มองลึกถึง โครงสร้างและระบบการทำงานด้วยว่า มีความเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการ ที่ไทยพีบีเอสจะเดินหน้ายุทธศาสตร์งานดังกล่าว ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อมั่นว่า การ ทหารหรือในครั้งนี้จะนำมาซึ่งคำตอบที่จะเป็นกุญแจดอกสำคัญ ให้สามารถตอบโจทย์ อย่างชัดเจนแก่สังคม ถึงความจำเป็นและประโยชน์ในการมีอยู่ “ไทยพีบีเอส” ใน วาระครบรอบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อสาธารณะของไทยตลอดระยะเวลา 10 ปี ซึ่งจะมาถึงในปี พ.ศ.2561 รวมไปถึงทิศทางที่องค์กรสื่อของสังคมแห่งนี้จะ ก้าวเดินต่อไปข้างหน้า

การออกแบบกิจกรรมในโครงการเวิร์กช็อปว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอสในครั้งนี้ มีการเตรียมการล่วงหน้า โดยการพูดคุย สอบถามคนไทยพีบีเอสในทุกส่วนงานถึงมุมมองความเข้าใจ และคาดหวังต่อ เวิร์กช็อป รวมทั้งมีการกำหนดให้มีการทบทวนหลังกิจกรรม (AAR-After Action Review) ภายหลังจากสิ้นสุดกิจกรรม เพื่อที่เนื้อหาจากการจัดเวทีจะยังประโยชน์ สูงสุดแก่การนำไปใช้เพื่อปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ตลอดจนการปรับโครงสร้างและ ระบบการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ได้รับการกำหนดให้มีขึ้น

เมื่อในเวทีได้สื่อสารจนทุกคนมีความเข้าใจร่วมกันถึงความหมายของ งาน On Ground แล้ว ช่องว่างที่เห็นร่วมกันคือการทำงาน On Ground ของ ไทยพีบีเอสนั้น แม้จะมีการจัดกิจกรรมขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงก่อนหน้า แต่มี ลักษณะ “กระจัดกระจาย” แต่ละส่วนงานแยกกันดำเนินการ ทำให้ส่งผลต่อ

การรับรู้ต่อสังคม และสร้างผลกระทบได้ไม่มากนัก จุดนี้เอง ที่นำมาสู่การคิด ประเด็นร่วมกันของผู้ที่เข้าร่วมในเวที เพื่อเป็นการทดลองสร้างรูปแบบการทำงานร่วมกันของทุกส่วนงานในเนื้อหาที่ทุกคนช่วยกันเลือกสรรประเด็นที่มีความสำคัญ สามารถสะท้อนการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ของไทยพีบีเอส โดยให้แต่ละคนเลือกอยู่ในทีมที่ตนเองมีความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อร่วมกันวางแผนการทำงานในช่วงระยะเวลา 6 เดือน ตลอดครึ่งหลังของปี พ.ศ.2560

3 ประเด็นหลักที่เวทีช่วยกันนำเสนอ และได้รับเลือกให้เป็นเวทีเพื่อทดลองการทำงานด้วยกัน ได้แก่ **1) แสงจากพ่อ 2) เมืองปลอดภัย และ 3) ความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม** ด้วยกรณีศึกษาเรื่องหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

ณาทยา แว่ววิรุศุภ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าว เล่าถึงบรรยากาศในช่วงของการพูดคุยเพื่อช่วยกันคัดเลือกประเด็นยุทธศาสตร์ว่า ที่ประชุมใช้เวลาถกเถียงกันพอสมควร เนื่องจากประเด็นที่ได้รับการนำเสนอ ไม่ตรงกับ 8 ประเด็นหลัก (Core agenda) ซึ่งได้รับการกำหนดในแผนบริหารกิจการปี พ.ศ.2559-2561 และในที่สุด ทุกคนเลือกที่จะกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในสิ่งที่เชื่อมั่นว่า เป็นความคาดหวังของสังคมไทยที่จะได้เห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของไทยพีบีเอสให้สมกับการเป็นสื่อสาธารณะเพียงแห่งเดียวของประเทศ

“สิ่งที่สังคมอยากเห็น หากเราไม่ทำ ชองไหนจะทำ เราทำได้เพราะไม่ติดข้อจำกัดเรื่องโฆษณา ฉะนั้น ทุกคนเห็นตรงกันว่าควรจะเริ่มด้วยประเด็นที่สามารถตอบแทนใจคนทั้งประเทศได้ ด้วยบทบาทหน้าที่และศักยภาพที่เรามีอยู่ เชื่อว่าจะสร้างให้เกิดผลของการทำงานที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เป็นประโยชน์แก่สังคมได้ดีที่สุด” **สมยศ เกียรติอร่ามกุล** ผู้จัดการฝ่ายรายการ ประเด็นทางสังคม สำนักรายการ กล่าวเสริม

“สิ่งที่สังคมอยากเห็น หากเราไม่ทำ ชองโชนจะทำ
เราทำได้เพราะไม่ติดข้อจำกัดเรื่องโฆษณา
ฉะนั้น ทุกคนเห็นตรงกันว่าควรจะเริ่มด้วย
ประเด็นที่สามารถตอบแทนใจคนทั้งประเทศได้
ด้วยบทบาทหน้าที่และศักยภาพที่เรามีอยู่
**เชื่อว่า จะสร้างให้เกิดผลของการทำงาน
ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เป็น
ประโยชน์แก่สังคมได้ดีที่สุด”**

สมยศ เกียรติอร่ามกุล
ผู้จัดการฝ่ายรายการประเด็นทางสังคม สำนักรายการ

ในการขับเคลื่อนการทำงานเชิงประเด็น ที่ประชุมได้มีการจัดตั้งทีมทำงานยุทธศาสตร์ On Ground ของแต่ละประเด็นๆ โดยมีตัวแทนจากทุกสำนัก สังเกตได้ว่า ทีมทำงานชุดแสงจากฟอมีจำนวนสมาชิกในทีมจำนวนมากที่สุดถึง 16 คน เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและทุกฝ่ายมีการทำงานเกี่ยวข้องในหลากหลายมิติ นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งทีมผู้บริหาร 8 คน ให้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา และสนับสนุนการทำงานแก่ทีมทำงานยุทธศาสตร์ On Ground ทั้ง 3 ชุดย่อยดังที่กล่าวมา

ภารกิจของทีมงานย่อย 3 ชุด คือการร่วมกันสร้างสรรค์เนื้อหา โดยการกำหนดประเด็นให้มีความแหลมคม วางแผนการผลิตผลงานเพื่อสื่อสารด้วยรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ รวมทั้งการประสานการทำงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อจัดกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนการจัดให้มีการจัดการความรู้จากประสบการณ์การทำงาน (KM-Knowledge Management) ในช่วงสิ้นสุดระยะเวลาการทำงาน

รูปธรรมของการทำงานที่ได้รับการออกแบบตามประเด็นยุทธศาสตร์ “แสงจากฟอ” ให้นำการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้วยงาน On Ground ซึ่งเกิดจากเวทีเวิร์กชอปที่อัมพวา ประกอบด้วย 9 กิจกรรมหลัก ซึ่งได้รับการกำหนดจังหวะเวลาของการจัดกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ไปจนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2560 อันเป็นเดือนแห่งการจัดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่

- ครั้งที่ 1** วันที่ 13 กรกฎาคม 2560 **ธรรมะของพระราชชา**
กิจกรรมสื่อสารธรรมเพื่อเป็นแรงบันดาลใจปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
- ครั้งที่ 2** วันที่ 13 กรกฎาคม ถึง 28 กันยายน 2560 **เสียงเพื่อพ่อ**
กิจกรรมการรับสมัครจิตอาสา ร่วมอ่านบทความเสียง “เล่าเรื่องของพ่อ”
- ครั้งที่ 3** วันที่ 7-9 สิงหาคม 2560 **1 ปีที่พ่อจากไป**
กิจกรรมจัดฉาย 4 หนังสือ 3 นิทรรศการ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
- ครั้งที่ 4** วันที่ 19-20 สิงหาคม 2560 **ศาสตร์พระราช**
กิจกรรมการนำศาสตร์ของพระราชฯไปใช้ในชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง
- ครั้งที่ 5** ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนกันยายน 2560 **พลังแผ่นดินของพระราช**
กิจกรรมเรื่องราวการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนด้วยวิธีของตัวเอง
- ครั้งที่ 6** วันที่ 15 กันยายน 2560 **1 ปีที่พ่อจากไป**
กิจกรรมจัดฉาย 4 หนังสือ 3 นิทรรศการ ภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต
- ครั้งที่ 7** วันที่ 22 กันยายน 2560 **1 ปีที่พ่อจากไป**
กิจกรรมจัดฉาย 4 หนังสือ 3 นิทรรศการ ภาคอีสาน จังหวัดสกลนคร
- ครั้งที่ 8** วันที่ 27 กันยายน-6 ตุลาคม 2560 **งานแสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน**
รายการพิเศษ แสงนำทางส่องสว่างให้ทุกชีวิต
- ครั้งที่ 9** วันที่ 7-8 ตุลาคม 2560 **งานแสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน**
นิทรรศการสืบสานงานของพ่อสู่ความยั่งยืน จัดขึ้นที่ไทยพีบีเอส

กิจกรรมทั้ง 9 ครั้ง ถูกคิดและวางแผนการทำงานร่วมกันของคนไทย พี่เอสจากทุกส่วนงาน โดยส่วนงานเจ้าภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละกิจกรรม ด้วยหวังให้กิจกรรมในครั้งนี้ เป็นจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมของความเข้าใจร่วมกันของทั้งองค์กร ในการเดินทางยุทธศาสตร์งาน On Ground โดยการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการบูรณาการภายใน และการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก (Co-creation)

ความตั้งใจที่อยู่เบื้องหลังก็คือ นี่จะเป็นแบบฝึกหัดสำหรับการทำงานที่มีเป้าหมายในการผนึกกำลังเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเมื่อผ่านพ้นระยะเวลาตามกำหนด 6 เดือน ทุกฝ่ายจะได้มาทบทวนร่วมกันอีกครั้ง ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งที่พบเจอในระหว่างการทำงาน อันจะเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานในระยะต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพผลงานให้ดียิ่งขึ้นได้ในวันข้างหน้า

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส
ผู้เข้าร่วมประกอบด้วยบุคลากรจากทุกส่วนงาน

ตลาดนัดการเรียนรู้

หนึ่งในชุดกิจกรรมภายใต้ประเด็นหลัก “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน” ที่ได้รับการออกแบบจากเวทีเวิร์กชอปว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส คือการจัด “ตลาดยั่งยืน” ซึ่งถือเป็นการ “เปิดบ้าน” ไทยพีบีเอส ถนนวิภาวดีรังสิต ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้สำหรับประชาชน เพื่อร่วมกันสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ ธรรมราชา ศาสตร์พระราชา พลังแผ่นดิน และแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ซึ่งจัดให้มีขึ้นในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2560

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าว กล่าวถึงความตั้งใจในการจัดกิจกรรมในลักษณะของ “ตลาดนัดยั่งยืน” ว่าต้องการให้สถานที่ของ ไทยพีบีเอสได้ใช้ประโยชน์ในการเปิดเป็นพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ของสังคม

ภาคีเครือข่ายร่วมออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ
พร้อมสื่อสารการทำงานภาคประชาสังคมแก่ผู้บริโภคคนเมือง

“ถึงจะเป็นการจัดกิจกรรมที่มองแล้วเป็นอีเวนต์ แต่ไม่ใช่แค่จัดตลาดนัดให้คนมาเดินอย่างเดียวแล้วก็กลับไป เราต้องการสร้างให้เกิดการสื่อสารในรูปแบบหนึ่ง มีคนที่สนใจงูมือลูกหลานมา เมื่อมาแล้วก็ได้พูดคุยและรับข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในประเด็นตามที่เราเตรียมไว้ในหลายรูปแบบ ทั้งเวทีเสวนา นิทรรศการ การได้พูดคุยกับหน่วยงานองค์กรที่มาร่วมออกบูธนิทรรศการ เกิดการรวมตัวเป็นชุมชนเล็กๆ เพื่อการเรียนรู้และทำกิจกรรมด้วยกัน และยังสร้างเนื้อหาที่เรานำเสนอผ่านสื่อช่องทางอื่นๆ ได้อีก”

กิจกรรมทั้ง 4 ครั้งที่จัดขึ้นที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส อยู่บนพื้นฐานของคุณค่าสื่อสารณะในชื่อ “ความร่วมมือ” ประกอบกับงาน On Ground ที่มุ่งเน้นการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกประเภทที่มีการทำงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกแก่สังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ส่วนงานที่รับผิดชอบหลักในการจัดตลาดนัดการเรียนรู้ทั้ง 4 ครั้ง คือ สำนักข่าว ดังนั้น ภาคีเครือข่ายส่วนใหญ่จึงเป็น “แหล่งข่าว” ที่สำนักข่าวได้เคยพูดคุยสัมภาษณ์เพื่อนำเสนอในรายงานข่าวและรายการมาก่อนหน้า แต่ยังขาดโอกาสในการร่วมทำงานกัน เมื่อไทยพีบีเอสได้ประสานงานโดยสื่อสารถึงจุดมุ่งหมายและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง พบว่าทุกคน กลุ่มคน และองค์กร ต่างยินดีที่จะร่วมคิด จัดเตรียม และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่

การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง มุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อความเข้าใจและสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจ ในแนวทางการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผ่านตัวอย่างการสร้างสรรค์การทำงานในหลากหลายมิติของผู้ที่มีประสบการณ์จริง ทั้งกลุ่มที่มีการดำเนินการกิจหลักในการ

**“ถึงจะเป็นการจัดกิจกรรมที่มองแล้ว
เป็นอีเวนต์ แต่ไม่ใช่แค่จัดตลาดนัดให้คุณ
มาเดินอย่างเดียวแล้วก็กลับไป เราต้องการ
สร้างให้เกิดการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง
มีคนที่สนใจจูงมือลูกหลานมา
เมื่อมาแล้วก็ได้พูดคุยและรับข้อมูลเพื่อสร้าง
ความเข้าใจในประเด็นตามที่เราเตรียมไว้ในหลาย
รูปแบบ ทั้งเวทีเสวนา นิทรรศการ การได้พูดคุยกับ
หน่วยงานองค์กรที่มาร่วมออกบูธนิทรรศการ
เกิดการรวมตัวเป็นชุมชนเล็กๆ เพื่อการเรียนรู้และ
ทำกิจกรรมด้วยกัน และยังสร้างเนื้อหาที่เรา
นำเสนอผ่านสื่อช่องทางอื่นๆ ได้อีก”**

**ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์
ผู้อำนวยการสำนักข่าว**

“แนวทางเรื่องเกษตรปลอดสารเคมี การทำนา
เกษตรกรรมยั่งยืน ไปจนถึงปัญหาหนี้สินเกษตรกร
ซึ่งเป็นประเด็นที่เรานำเสนอแนวทางจาก
การทำงานของในหลวง

**เมื่อลงไปสัมผัสกับสภาพปัญหาจริง
ทำให้ได้เห็นว่าเป็นปัญหาร่วมของสังคมไทย
และมีความพยายามที่จะผลักดัน
การแก้ไขปัญหาในหลากหลายระดับ
ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน ไปจนถึง
หน่วยงานองค์กรต่างๆ”**

อรุชิตา อุตมะโกศล
ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว/ผู้ประกาศข่าว

เผยแพร่ปรัชญาแนวคิดและแนวทางการทำกินและดำเนินชีวิต ตามแบบอย่างของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่มีการทำงานโดยมีเป้าหมายในการสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย

นอกจากนี้ ทีมงานยังได้พบว่า บุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีการทำงานของตนเองตามปรัชญาการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น เกือบทุกประเด็นสามารถเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ไม่เฉพาะในระดับบุคคล และชุมชน แต่ยังมีมิติที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของสังคม และความจำเป็นในการผลักดันการแก้ไขปัญหาในระดับนโยบายอีกด้วย

“แนวทางเรื่องเกษตรปลอดสารเคมี การทำนา เกษตรกรรมยั่งยืน ไปจนถึงปัญหาหนี้สินเกษตรกร ซึ่งเป็นประเด็นที่เรานำเสนอแนวทางจากการทรงงานของในหลวง เมื่อลงไปสัมผัสกับสภาพปัญหาจริง ทำให้ได้เห็นว่า เป็นปัญหาร่วมของสังคมไทย และมีความพยายามที่จะผลักดันการแก้ไขปัญหาในหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน ไปจนถึงหน่วยงานองค์กรต่างๆ”

อรุชิตา อุตมะโกคิน ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว/ผู้ประกาศข่าว พุดถึงมุมมองการนำเสนอที่ไม่ได้ต้องการสร้างความเปลี่ยนแปลงเฉพาะในระดับบุคคล แต่มีมิติทางสังคมและงานเชิงนโยบายรวมอยู่ด้วย

รูปแบบการสื่อสารเนื้อหาสาระภายในงาน ได้รับการออกแบบเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เห็นตัวอย่างการทำงานและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อย่างเป็นทางการ อย่างเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด โดยมีการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านสื่อหลากหลายชนิด มุ่งให้ผู้ร่วมงานได้เข้าใจประเด็นในทุกมิติ กิจกรรมในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง หลัๆ จะประกอบด้วย

เวทีเสวนา เพื่อนำเสนอสาระน่าสนใจจากการทำงานและแนวคิดของบุคคลและกลุ่มคนหลากหลายสาขาอาชีพ การเปิดให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมอง อันจะสร้างให้เกิดความเข้าใจที่แจ่มชัด และถ่ายทอดแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน

กิจกรรมเวิร์กชอป ชมการสาธิตและทดลองผลิตของใช้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

บุรุษจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ปลอดสารเคมี และผลผลิตจากแนวทางเกษตรยั่งยืน โดยเกษตรกร ผู้ประกอบการเพื่อสังคม และกลุ่มจิตอาสา ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถพูดคุยซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

นิทรรศการ นำเสนอสาระความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในพระราชปณิธานและองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่พสกนิกร

ความแตกต่างสำคัญของกิจกรรมแต่ละครั้งอยู่ที่แนวคิดหลักในการนำเสนอ ซึ่งเป็นการกำหนดร่วมกันระหว่างไทยพีบีเอสกับภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง โดยกิจกรรมแรกได้แก่ **“แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน: ธรรมราชา”** ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2560 โดยใช้พื้นที่ของห้องคอนเวนชันฮอลล์ ชั้น 2 อาคาร D มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 400 คน

กิจกรรมครั้งนี้จัดขึ้นโดยความร่วมมือกับหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ เครือข่ายธรรมยุตตรา และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม แนวคิดของงานคือการสื่อสารความเข้าใจในธรรมะที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้ในการทรงงานเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืนนั้น แท้จริงแล้วกว้างขวางกว่าเพียงทศพิธราชธรรม

กิจกรรมเวิร์กชอปภายในงาน

ภาพบรรยากาศกิจกรรม “แสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน: ธรรมราชา”
ถ่ายทอดผ่านช่องทางสื่อต่างๆ

กิจกรรมได้แก่ การบรรยายธรรมโดยพระอาจารย์จรรย์ อนันต์ โณ
สำนักปฏิบัติธรรมอุทยานคางง จังหวัดศรีสะเกษ พระมหาพวงศน์รินทร์ ฐิตวโส
วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร และพระอาจารย์ดุษฎี เมธังกูโร วัดทุ่งไผ่
จังหวัดชุมพร รวมทั้งเวทีเสวนา ซึ่งมีผู้ร่วมเสวนา อาทิ นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช
นิคม พุทธา วุชระ เกตชู เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอาสาสมัครอ่านหนังสือ
เสียง การทำดอกไม้จันทร์ กิจกรรมถักผ้าสีธรรม การทำตุ๊กตาให้น้องๆ ผู้ป่วย
การฝึกจิตด้วยการพับดอกบัวภวาวนา พร้อมร่วมเปิดโรงงานบันดาลใจ เพื่อน้อม
รำลึกและถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

กิจกรรมถักผ้าสีธรรมจากหอดจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา

กิจกรรมครั้งที่สอง ซึ่งจัดขึ้นที่ไทยพีบีเอส ได้แก่ “แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน: ศาสตร์พระราชา” เมื่อวันที่ 19-20 สิงหาคม พ.ศ.2560 ครั้งนี้ร่วมจัดกับสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิสิทธิมนุษยชนชาติ สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา องค์กรและชุมชน 16 เครือข่าย มุ่งเน้นการนำเสนอศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้ในการทรงงานเพื่อพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้นำไปปฏิบัติ สู่การพัฒนาสังคมไทยที่ยั่งยืน โดยกิจกรรมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นเป็นกว่า 1,400 คน

สถานที่จัดงานแบ่งเป็น 5 โซน เพื่อสื่อสารแนวคิดศาสตร์พระราชากับบันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียง โดยการสร้างความเข้าใจที่ว่า ศาสตร์พระราชายังไม่ได้มีไว้สำหรับเกษตรกรหรือชาวนาเท่านั้น แต่เป็นฐานคิดที่ทุกคนสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต แม้แต่คนในเมืองก็ทำได้

โซนที่ 1 เวที “เฮดทอล์ค” ในหัวข้อ “ทำแล้วจึงพูด” วิทยากรร่วมบอกเล่าประสบการณ์ อาทิ โจน จันได และดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร

โซนที่ 2 การนำเสนอบันได 4 ขั้น พอกิน-พอใช้-พออยู่-พอร่มเย็น สื่อสารแนวคิดการพึ่งพาตนเอง ให้ความสำคัญกับข้าวปลาอาหาร การบริโภคเพียงพอต่อความจำเป็น ให้ความสำคัญต่อการลดใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เป็นการเปิดร้านชิมอาหารจากพืชผักปลอดภัย และกิจกรรมเวิร์กช็อปของนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ที่มาสอนทำของใช้ในชีวิตประจำวัน

โซนที่ 3 บันไดขั้นที่ 5-6 บุญและทาน สื่อสารวิถีภูมิปัญญาของไทย ที่เน้นการให้และแบ่งปัน ไม่ใช่การสะสมเป็นสมบัติส่วนตัว เรื่องการละซึ่งความโลภและกิเลส การอยากได้ใคร่มี ซึ่งจะช่วยลดปัญหาช่องว่างระหว่างชนชั้น ในส่วนนี้นำเสนอผ่านนิทรรศการที่เชื่อมโยงศาสตร์ของพระราชาราชธรรมราชา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นครั้งก่อนหน้า

โจน จันโต ร่วมเวที “เฮดทอล์ค”

โซนที่ 4 บันไดขั้นที่ 7-8 เก็บรักษาและขาย นำเสนอในรูปแบบตลาด
นัดธรรมชาติ “ยักษ์และโจนส์จอร์” รวมทั้งสินค้าเกษตรและแปรรูปจากเครือ
ข่ายต่างๆ

โซนที่ 5 ศาสตร์พระราชากับการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์ โดยกลุ่ม
บ้านเรียน สถานศึกษาต่างๆ นำเสนอการเรียนรู้ที่ได้จากการน้อมนำศาสตร์พระ
ราชา รวมทั้งเครือข่ายหมอบ้านเพื่อบริการสุขภาพ

ภายในงาน “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน: ศาสตร์พระราชา” ยังมีกร
จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น การทำปุ๋ยกระสุนเมล็ดพันธุ์
การทำเครื่องหอม มุมอาสาสมัครทำดีเพื่อพ่อจากยูวกาชาต สภากาชาตไทย เพื่อ
ให้เด็กๆ ได้ทดลอง ลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง เพื่อปลูกฝังแนวคิดชีวิตพอเพียง
เป็นต้น

ถ่ายทอดสดบรรยากาศภายในงานผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจของไทยพีบีเอส

กิจกรรมครั้งที่สาม ณ ไทยพีบีเอส ได้แก่ “แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน: พลังแผ่นดิน” จัดขึ้นในวันที่ 23-24 กันยายน พ.ศ.2560 ด้วยแนวคิดการรวมตัวแสดงพลังครั้งยิ่งใหญ่ ของประชาชนคนไทยจากภูเขาลึงทะเล โดยเป็นการนำเครือข่ายที่ขับเคลื่อนการทำงานในเชิงประเด็นจากทั้ง 4 ภูมิภาค เพื่อสร้างการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่จัดขึ้น 5 โซน โดยมีความแตกต่างจากครั้งก่อนหน้าได้แก่

เวที “เฮดทอล์ค” ผู้กระทำความยั่งยืน พลังของแผ่นดิน ที่ทำแล้วจึงพูด

นิทรรศการ “เรื่องเล่าชาวบ้าน ตลาดผู้กระทำความยั่งยืน” แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับทรัพยากร และสินค้าจากชุมชน

ตลาดยั่งยืน ตลาดนัดธรรมชาติ ตลาดปันสุข การวานอาหารปลอดภัย

สัมภาษณ์ภาคีเครือข่ายที่มาร่วมงาน ผ่านเฟซบุ๊กไลฟ์

สิ่งที่คุณ ไม่ควรพลาด
 แสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน
 "พลังแผ่นดิน"
 23-24 กันยายน 60 เวลา 10.00 น. - 16.00 น.

สื่อประชาสัมพันธ์งาน “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน: พลังแผ่นดิน”
 สำหรับโซเชียลมีเดีย

ฐานลงมือทำ เวิร์กช็อปเพื่อการพึ่งตนเอง ธรรมอาสา และปฏิบัติการจริง
พื้นที่ชยะเป็น “0”

ยังทำ ยังได้ ยังให้ ยังมี โรงทานบันดาลใจ และรถหมุนแดงรับ
บริจาคสิ่งของ

กิจกรรมซึ่งจัดขึ้นทั้ง 3 ครั้งในช่วงสามเดือน รวมแล้วมีประชาชนสนใจ
เดินทางเข้าร่วมยังสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมากกว่า 9,000 คน ขณะที่ผู้ไม่
สะดวกในการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมยังสถานที่จัดงาน สามารถติดตามชมเนื้อหา
สาระภายในงานผ่านรายงานข่าวของทางช่องสถานี โดยเฉพาะการถ่ายทอดสด
ผ่าน Facebook Live ซึ่งสามารถรับชมย้อนหลังได้ตลอดเวลาอีกด้วย

ในมุมมองของคนจากสำนักข่าว ซึ่งรับผิดชอบในการจัดงานอย่างต่อเนื่อง
เนื่อง มองว่าการเชื่อมโยงงานเครือข่ายกับงานนำเสนอประเด็นผ่านช่องทางสื่อ
ของไทยพีบีเอส สร้างประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย ทั้งในมุมมองความสัมพันธ์ของ
ไทยพีบีเอสกับภาคีเครือข่ายที่เหนียวแน่นขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งการได้ประเด็นนำ
สนใจเพื่อนำเสนอผ่านสื่อบุคคลและรายการต่างๆ ตามที่ตั้งใจไว้แต่ต้น

“การที่เรามีการประสานงานและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ด้านหนึ่ง
เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคีเครือข่ายที่ได้ร่วมงานกัน ทำให้เขาเห็นว่าเรา
มีความตั้งใจจริง ที่จะขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ใน
ด้านของการนำเสนอเนื้อหาออกไปก็ดูมีเอกภาพมากขึ้น และทำให้นักข่าวได้พัฒนา
ตัวเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจประเด็นได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วย” **สันติพงษ์ ช้างเผือก**
บรรณาธิการข่าว สำนักข่าว ไข่มุมมองต่อการทำงานที่ผ่านมา

สอดคล้องกับความเห็นของ **อรุชิตา อุดมะโกคิน** ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ข่าว/ผู้ประกาศข่าว ที่มองว่าการทำงานลักษณะนี้ จะสร้างให้เกิดพลังในการ
สื่อสารได้ดีกว่าการนำเสนอผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว

“กระบวนการเตรียมงานร่วมกับภาคี ทำให้เราต้องใช้เวลากับภาคี เครือข่ายค่อนข้างมาก จากเดิมรู้จักกันด้วยการเป็นนักข่าวกับแหล่งข่าว ทำข่าว เสรีจนเป็นคราวๆ ไป แต่การได้มาทำงานร่วมกัน เหมือนเรามีเป้าหมายเดียวกัน มาช่วยกันคิดว่าจะผลักดันให้สังคมเกิดความเข้าใจสิ่งที่เราต้องการจะสื่อสาร อย่างไร ซึ่งก็คือการสามารถน้อมนำแนวทางของในหลวงไปปฏิบัติได้อย่าง แท้จริงในชีวิตประจำวัน” อรุชิตา สะท้อนประสบการณ์เรียนรู้และข้อคิดจาก การทำงาน

หนังสือ “หนึ่งปี ที่พ่อจากไป”

อีกชุดกิจกรรมน่าสนใจที่คนไทยพีบีเอสได้ร่วมกันคิดวางแผนภายใต้ การขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ “แสงจากพ่อ” โดยใช้กลยุทธ์งาน On Ground เป็นธงนำเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ โครงการจัดทำ ภาพยนตร์สั้นเฉลิมพระเกียรติ ในชื่อโครงการ ภาพยนตร์สั้น “หนึ่งปี ที่พ่อจาก ไป” ที่มีเจ้าภาพหลัก ได้แก่ สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะ

รูปแบบกิจกรรม ได้แก่ การผลิตภาพยนตร์สั้นในรูปแบบภาพยนตร์ เล่าเรื่อง (Fiction) หรือสารคดีสั้น (Docu-drama) จำนวน 4 เรื่อง โดยมี เหตุการณ์การเดินทางเข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ เป็นฉาก หลัง และเป็นเหตุการณ์ร่วมกันของตัวละครในภาพยนตร์ทั้งสี่เรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ ภาพยนตร์หรือสารคดีที่ถูกผลิตขึ้น เป็นเสมือนบันทึกเหตุการณ์ในช่วงเวลาแห่ง การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งถือเป็น เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทย พร้อมกันนั้นเพื่อ

เป็นการสำรวจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลากหลายแง่มุม ภายหลังจากเสด็จสวรรคต โดยผ่านมุมมองชีวิตคนธรรมดา คนตัวเล็ก คนชายขอบของสังคม พวกเขาเหล่านั้น ซึ่งล้วนแต่เป็นสามัญชนคนธรรมดา มี “ความคิด” และ “ความรู้สึก” ต่อเหตุการณ์ใหญ่ในครั้งนี้อย่างไร และสุดท้าย ก็เพื่อให้การผลิตภาพยนตร์สั้นในครั้งนี้ เป็นเสมือนการถวายเป็นกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

หนังสือทั้งสี่เรื่อง แบ่งเป็น 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน และภาคกลาง ทุกเรื่องมีโจทย์ร่วม 4 ข้อดังนี้

1) มุ่งเน้นว่าจะต้องเป็นการเล่าเรื่องราวผ่านมุมมองชีวิตของสามัญชนคนธรรมดา คนตัวเล็ก คนชายขอบของสังคม โดยเฉพาะที่เป็นคนรุ่นใหม่

2) เนื้อหามีความเกี่ยวข้องกับในหลวงรัชกาลที่ 9 และคุณค่าที่สังคมไทยได้จากปรัชญาการทรงงาน

3) สะท้อนโครงสร้างสังคมไทยในมิติต่างๆ ภายใต้อารมณ์แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

4) เนื้อหาสะท้อนเอกลักษณ์และบริบทของแต่ละท้องถิ่นภูมิภาค

จากที่สำนักเครือข่ายสื่อสารฯ ได้วางแผนกิจกรรมไว้แต่แรกนั้น ภาพยนตร์สั้นทั้งสี่เรื่องจะจัดฉายหลังเสร็จสิ้นงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องจากเนื้อหากำหนดให้ต้องมีการถ่ายทำฉากที่ตัวเอกของทุกเรื่องเดินทางไปร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ แต่เมื่อได้ร่วมเวทีเวิร์กชอปที่อัมพวา จากการหารือในที่ประชุม ทุกคนเห็นพ้องกันว่า น่าจะเลื่อนแผนการผลิตภาพยนตร์สั้นให้เร็วขึ้น เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุดกิจกรรม On Ground อื่นๆ ของไทยพีบีเอส ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเตรียมบรรยากาศเข้าสู่งานพระราชพิธีในช่วงเดือนตุลาคม 2560

สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะจึงปรับแผนการทำงาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกิจกรรมของทั้งองค์กร โดยการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ ใน *รายการ Talk to Film* ซึ่งมีช่วงเวลาออกอากาศเป็นประจำ ในช่วงบ่ายวันพฤหัสบดี ภายใต้อุปกรณ์ทรานส์ “หนึ่งปีที่พ้อจากไป” ในช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม สามารถรับชมย้อนหลังผ่านเว็บไซต์ไทยพีบีเอส และเว็บไซต์ยูทูบ และการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์สั้นสัญจรทุกภูมิภาค ในเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม โดยเลือกจัดกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดที่เป็นบริบทของเนื้อหาในภาพยนตร์สั้นแต่ละเรื่อง ควบคู่กับการจัดเวทีเสวนา และนิทรรศการขนาดเล็ก เพื่อนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดพื้นที่เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมเขียนข้อความถวายความอาลัย รวมไปถึงความรู้สึกรักผูกพันและจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สาระสำคัญของภาพยนตร์สั้น นอกจากเป็นเรื่องราวของคนเล็กๆ ที่สะท้อนความผูกพันและจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อีกด้านมุ่งเน้นการนำเสนอประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องอันเป็นบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยยะสำคัญกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่อันเป็นบริบทของภาพยนตร์แต่ละเรื่องด้วยเช่นกัน

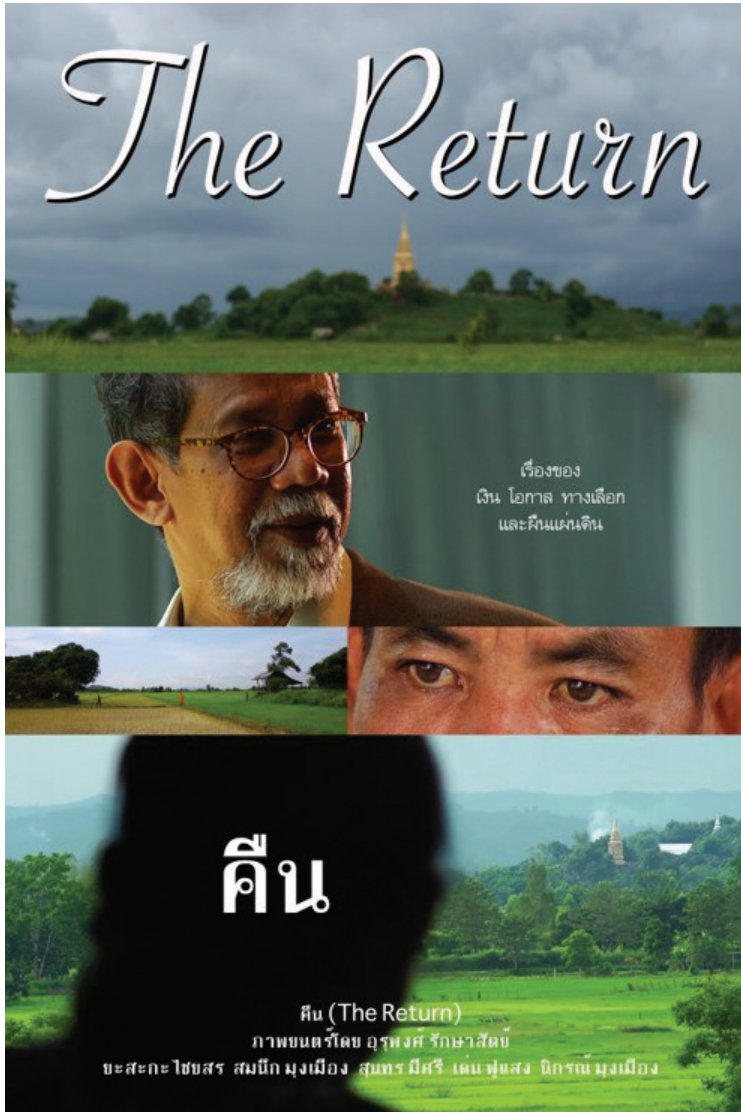
ทั้งนี้ ในขั้นตอนการเตรียมการ ทีมงานจึงได้มีการประสานงานเพื่อเตรียมข้อมูลเชิงประเด็นและวิชาการกับนักวิจัยจาก *ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)* เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาการนำเสนอ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการวิจัยเพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการผลิตภาพยนตร์สั้นแต่ละเรื่อง จากนั้นจึงสื่อสารแนวคิดกับผู้กำกับรุ่นใหม่ที่ได้รับเชิญมาร่วมงาน ซึ่งประกอบด้วย “บอล” บุญชัย ภัลยาศิริ จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง ร่องเงาเงิรล “ต้ม” พัฒนะ จีรวงศ์ จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง ดอกไม้ให้เธอ

“ต้อย” อรุพงษ์ รัชชาสัตย์ จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง คีน (The Return) และ
“เคย์” กมลธร เอกวัฒน์กิจ จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง รัชดาภิเษก

คืนถิ่นฐาน คืนตัวตน ความภูมิใจ

ภาพยนตร์สั้นเรื่องแรกที่ผลิตแล้วเสร็จ และได้รับการจัดฉายเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงาน “1 ทศวรรษปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง: บทเรียน ข้อท้าทาย และอนาคตชนเผ่าพื้นเมือง” ซึ่งจัดโดยเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย (คชท.) สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย (สขพ.) ร่วมกับภาคีองค์กรและเครือข่ายที่ทำงานกับชนเผ่าพื้นเมือง ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2560 แต่นำออกอากาศในรายการ Talk to Film เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ.2560 ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง **คืน (The Return)** ฝีมือผู้กำกับ “ต๋อย” อรุพงษ์ รักษาสัตย์

เนื้อหาเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มคนชาติพันธุ์ที่มีถิ่นฐานยังดอยผาหมี อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ครั้งหนึ่งเป็นพื้นที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขา และพระราชทานความช่วยเหลือโดยมีพระราชดำริให้หน่วยงานที่

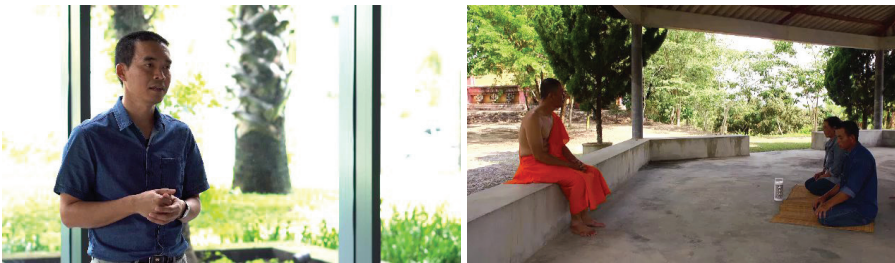
The Return

เรื่องของ
เงิน โอกาส ทางเลือก
และคืนแก่เงิน

คืน

คืน (The Return)
ภาพยนตร์โดย อูรพงษ์ รัชชาสถิตย์
ชะตะกะ ไซยสาร สมนึก มุงเมือง สุนทร มีศรี เด่น ฟูยสง นิกราน มุงเมือง

รับผิดชอบเร่งสร้างถนน เพื่อให้ราษฎรได้อยู่อาศัยอย่างสงบสุข โดยมีช่องทาง
ทำกินอื่น อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาการปลูกฝิ่นและภัยคอมมิวนิสต์ ทว่า
ปัจจุบัน ชาวบ้านกลับต้องพลัดจากถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อหางานทำในเมือง เพราะ
ขาดแคลนที่อยู่อาศัยและทำกิน เนื่องจากคนภายนอกกว่านซื้อที่ดินนับพันไร่
ซึ่งเคยเป็นพื้นที่สาธารณะให้ชาวบ้านได้อยู่อาศัยทำกินด้วยวิถีแบบดั้งเดิม และ
ทำให้กลายเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและเพาะปลูกสมัยใหม่

ภาพจากภาพยนตร์สั้น "คืน" (The Return)

“ต้อย” อรุพงศ์ รักษาสัตย์ ซึ่งพื้นเพเป็นชาวจังหวัดเชียงราย และได้กำกับภาพยนตร์ที่บริบทของเรื่องเกิดในจังหวัดบ้านเกิด บอกว่า ประเด็นที่เขาต้องการนำเสนอคือการอยู่อาศัยในถิ่นฐานบ้านเกิด และสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีของคนรุ่นก่อนหน้า คือรากฐานสำคัญของความภาคภูมิใจในตัวเอง และชุมชน อันเป็นสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่ราษฎร

“ถ้าเคยเห็นรูปที่ในหลวงประทับบนหลังม้า และมีชาวเขาช่วยกันจูงม้า นั่นคือเหตุการณ์ที่ต้อยผามี ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความภูมิใจให้กับประชาชนในพื้นที่ แต่ปัจจุบันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่ต้องการสื่อ คือเรื่องที่ดินสาธารณะซึ่งชาวบ้านเคยใช้สอยกลายเป็นของนายทุนได้อย่างไร การครอบครองพื้นที่ได้เพียงเพราะมีเงิน มันทำลายวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างไร”

อรุพงศ์ บอกว่า ภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ เขาต้องการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยไม่มีพระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ปรากฏอยู่แม้แต่เล็กน้อย แต่ต้องการให้ผู้ชมได้ตีความสิ่งที่ทรงสร้างไว้ซึ่งสะท้อนอยู่ตลอดทั้งเรื่อง โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องความพอเพียง ซึ่งเขามองว่า เป็นสำนึกที่จะนำสังคมไทยให้เป็นสุขอย่างยั่งยืน เพราะเป็นการกำกับความต้องการของทุกคนไม่ให้เกินเลยขอบเขตจนไปเบียดเบียนคนอื่น ๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้ มีประสิทธิภาพอย่างที่ควรจะเป็น

ภาพยนตร์เรื่อง คืน (The Return) ได้รับการจัดฉาย พร้อมเวทีพูดคุยกับคนรุ่นใหม่ จาก 6 กลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีการน้อมนำแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาต่อยอดและปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ วัฒนา ทรงพรไพศาล ปกาเกอญอ เกษตรกรรุ่นใหม่ จากอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สสาร สู้สว่างกุล เครือข่ายตระกูลมั่งในประเทศไทย โสภา ศรีชาวป่า ชววมลาบรี จากจังหวัดน่าน อรวรรณ หาญทะเล กลุ่มชาติพันธุ์มอแกน จากชุมชนทับตะวัน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ชาวเลรักในหลวง

กิจกรรมจัดฉายภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 2 ได้แก่ เรื่อง “รองเง็งเกิร์ล” จัดขึ้นที่ไลฟ์ไลท์อเวนิวภูเก็ต (Limelight Avenue Phuket) ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2560 โดยครั้งนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างไทยพีบีเอส กับ สำนักข่าวชายขอบ (TransborderNEWS) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อุทยานการเรียนรู้รัฐนครภูเก็ต PK Park (Creativity & Innovation Center) สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิชุมชนไท กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นคนรุ่นใหม่ ทั้งนักเรียน นักศึกษา ชาวภูเก็ต นักวิชาการ และ สื่อมวลชน โดยมีการถ่ายทอดสดกิจกรรมในงานผ่านทาง Facebook Live เพจ Talk to Film และเพจแลต๊ะแลได้ ส่วนในรายการ Talk to Film ออกอากาศเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ.2560

ภาพยนตร์ “รองเง็งเกิร์ล” กำกับการแสดงโดย “บอล” บุญชัย ภัลยาศิริ แม่ไม้ไชชาวภูเก็ตซึ่งเป็นจังหวัดซึ่งเป็นทำเลถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้ แต่บอลก็

เป็นคนสงขลาทำให้มีความรู้จักคุ้นเคยกับท้องถิ่นแดนใต้ และมีความสนใจในเรื่องราวของชาวเลอยู่พอสมควร เนื้อหาในภาพยนตร์เป็นเรื่องราวของชาวเลหาดราไวย์ ซึ่งมีความผูกพันใกล้ชิดกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกินกว่าหลายคนจะคาดคิด รวมทั้งตัวผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนี้เอง

“บอล” บุญชัย ภัลยาศิริ ผู้กำกับภาพยนตร์สั้น “เรือจ้างเกิร์ล”

“ได้ใจทัยให้ทำหนังเรื่องชาวเลหาดราไวย์ สถานการณ์ค่อนข้างเครียด เลยคิดอยากนำเสนอไม่รู้สีกว่าเป็นเรื่องหนักจนเกินไป”

จากการลงพื้นที่ บอลเลือกบอกเล่าเรื่องราวผ่านชีวิตนักแสดงร้องเงิ่ง ซึ่งแคสต์หน้านักแสดงจากคนที่ร่ำร้องเงิ่งจริง ที่ไม่เคยมีประสบการณ์แสดง ภาพยนตร์มาก่อน โดยนำเรื่องราวของคนกลุ่มนี้ที่มีความปรารถนาที่จะเดินทางมายังกรุงเทพฯ มหานครเพื่อร่ำร้องเงิ่งถวายความอาลัยแด่ในหลวงของพวกเขา

บอลยอมรับว่า เขารู้สึกประหลาดใจที่ชาวเลมีความรักและผูกพันกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ถึงเพียงนี้ ทุกบ้านมีพระบรมฉายาลักษณ์ติดที่ผนัง กระทั่ง ได้รู้ว่า ความจงรักภักดีและผูกพันเช่นนี้เกิดจากเมื่อครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินมายังพื้นที่ และได้พระราชทานนามสกุล “ประมงกิจ” นับเป็นครั้งแรกที่คนไทยได้รู้จักกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล

“คำตอบว่า ทำไมชาวเลถึงรักในหลวง พระองค์ทรงเป็นเหมือนศูนย์กลางของความจงรักภักดีของชาวเล ผมพบว่าเพราะพระองค์ทรงทำให้พวกเขามีชีวิต เป็นที่รู้จัก และได้รับนามสกุลพระราชทาน ซึ่งผมรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และมีพลัง และเป็นเรื่องราวที่ผมสื่อสารในหนังเรื่องนี้”

ส่วนเวทีเสวนาหัวข้อ “หน้าที่การงาน-ที่ทางชาวเล” ผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วยนักแสดงชาวเลจากภาพยนตร์ร้องเงิ่งเกิร์ล ชาวเลรุ่นใหม่จากเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ชาวโมแกนรุ่นใหม่ จากจังหวัดพังงา ชาวเลอุรักลาไวย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จังหวัดกระบี่ อรุณ โสฬส นายกเทศมนตรีตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น รวมทั้งการเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้สนใจและคร่ำหวอดปัญหากลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ภาสกร จำลองราช สำนักข่าวชายขอบ (TransborderNEWS) ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ปรีดา คงแป้น มูลนิธิชุมชนไท และนักวิจัยจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพจากภาพยนตร์สั้น "รองเง็งเกิร์ล"

รวมทั้งกิจกรรมน่าสนใจ ประกอบด้วย กิจกรรมเทิดพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยชาวเล นิทรรศการภาพ
ในหลวง ร.9 กับชาวภูเก็ตและชาวเล การแสดงร้องเงิงเกิร์ล บูธจำหน่ายสินค้า
และของที่ระลึกโดยชาวเล และวงเสวนาหลังฉายภาพยนตร์

“ดอกไม้ให้เธอ” กับภาพสะท้อนใบหน้าแห่งทุกข์

กิจกรรมครั้งถัดมา ได้แก่ การจัดฉายภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ดอกไม้ให้เธอ” โดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และ YEC สกลนคร (Young Entrepreneur chamber of commerce) โดยใช้สถานที่ร้านกาแฟคำหอม ในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2560 ผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ 70 คน ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ นักศึกษา นักวิชาการ และสื่อมวลชน โดยมีการถ่ายทอดทาง Facebook Live ผ่านแฟนเพจ ThaiPBSfan ส่วนการออกอากาศในรายการ Talk to Film วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ.2560

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ดอกไม้ให้เธอ” ของผู้กำกับภาพยนตร์ “ตั้ม” **พัฒนะ จีรวงศ์** เป็นเรื่องราวการถูกบุกรุกที่ดินสวนยาง และผลกระทบจากเหมืองทองที่อำเภอวานรนิวาส โดยเล่าผ่านเค้าโครงจากเรื่องจริงของหนุ่มสาวคู่นหนึ่งที่ต้องเผชิญอุปสรรคจากสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยจังหวัดสกลนคร เป็นหนึ่งในพื้นที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ภาพประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์สั้น "ดอกไม้ให้เธอ"

"ต้ม" พัฒนะ จีรวงศ์ ผู้กำกับภาพยนตร์สั้น "ดอกไม้ให้เธอ"

เสด็จพระราชดำเนินมากที่สุดแห่งหนึ่งของไทย โดยเสด็จพระราชดำเนินนับรวมถึง 109 ครั้ง และเมื่อครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปในท้องถิ่นชนบทเพื่อทรงสำรวจพื้นที่ก่อสร้างเขื่อน เมื่อมีประชาชนทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายฎีกา จึงมีพระราชนิพนธ์ให้ระงับโครงการก่อสร้างดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการเอาพระราชหฤทัยใส่ในความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชน

“ผมรู้สึกว่าการมองหน้าชาวบ้านที่ทุกข์ยาก เหมือนผมได้เห็นพระพักตร์ของพระองค์สะท้อนอยู่ เลยคิดว่านี่น่าจะเป็นโอกาสสำคัญที่เรื่องราวของพวกเขาควรถูกนำมาเล่า เพื่อสื่อสารไปถึงทุกคน โดยเฉพาะคนที่มีอำนาจว่า ถ้าบอกว่ารักในหลวง ก็ต้องรักประชาชนของพระองค์ด้วยเหมือนกัน” ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง “ดอกไม้ให้เธอ” พูดถึงความพิเศษในการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้

ภายหลังจบการฉายภาพยนตร์ มีเวทีเสวนา ผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วย ทั้งผู้กำกับและนักแสดง ประสาท ตงศิริ ที่ปรึกษาอาวุโสหอการค้าจังหวัด สกลนคร ณรงค์ อุฬารกุล เกษตรกรรุ่นใหม่ ชาวจังหวัดสกลนคร นายแพทย์ สมบูรณ์ จิรวัฒนาสมกุล บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสกลนคร เป็นต้น

ภาพจากภาพยนตร์สั้น "ดอกไม้ให้เธอ"

วิถีคนเมือง เรื่องบนท้องถนน

กิจกรรมฉายหนังสั้นในชุด “หนึ่งปี ที่พ้อจากไป” เรื่องสุดท้าย ได้แก่ “รัชดาภิเษก” ออกอากาศในรายการ Talk to Film เป็นเรื่องสุดท้าย ในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ.2560 ส่วนกิจกรรมจัดขึ้นที่ห้องฉายภาพยนตร์ ชั้น 1 อาคาร D สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยจัดฉายพร้อมกันกับเรื่องอื่นๆ ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2560

ภาพยนตร์ “รัชดาภิเษก” สะท้อนมุมมองของผู้กำกับกับการแสดง “เคย์” กมลธร เอกวัฒนกิจ ซึ่งบอกว่า ตนเองเป็น “คนเมือง” และคิดประเด็นจากปัญหาใกล้ตัวที่คนในเมืองต้องเผชิญอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน คือเรื่องของการเดินทางที่ยากลำบากเพราะต้องฝ่าการจราจรอันแสนจะแออัด เมื่อสืบค้นข้อมูล เขาได้พบพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีพระราชดำริสให้ก่อสร้างถนนรัชดาภิเษก ในโอกาสที่ทรงครองราชย์ครบ 25 ปี แทนที่จะสร้างอนุสาวรีย์ตามที่รัฐบาลเตรียมจะกราบบังคมทูลสร้างเพื่อ

"เคย์" กมลธร เอกวิพัฒนกิจ ผู้กำกับภาพยนตร์สั้น "รัชดาภิเษก"

น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย ทั้งนี้ ก็เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการเดินทางให้กับประชาชนคนเมืองกรุง ประกอบกับแรงบันดาลใจเมื่อเขาลงพื้นที่สนามหลวงซึ่งพบประชาชนจากต่างจังหวัดที่เดินทางมาร่วมฟังพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวนมากที่มากันทั้งครอบครัว หอบหิ้วข้าวของพะรุงพะรัง ทำให้คิดว่า คนที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัว การเดินทางโดยต้องอาศัยรถสาธารณะทั้งที่มีสัมภาระมากมายคงยากลำบากเป็นหลายเท่า

ภาพยนตร์ของ "เคย์" กมลธร จึงเป็นการเล่าเรื่องราวของผู้โดยสารหญิงที่กังวลเรื่องความปลอดภัย จึงเลือกใช้บริการรถแท็กซี่ยุคใหม่ผ่านแอปพลิเคชัน กระทั่ง วันที่ต้องการเดินทางไปยังท้องสนามหลวงเพื่อถวายความอาลัยแต่ในหลวง และตัดสินใจใช้แท็กซี่ทั่วไป และพบว่า คุณลุงที่ขับแท็กซี่ให้บริการ

รับส่งคนเดินทางไปยังท้องสนามหลวงโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งหวังเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวน่าประทับใจของคนไทยตัวเล็กๆ ในทุกสาขาวิชาชีพที่ต่างมีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อนพี่น้องชาวไทย ด้วยจิตใจที่ผูกพันและจงรักภักดีในพระเจ้าอยู่หัวพระองค์เดียวกัน

ภายหลังการฉายภาพยนตร์สั้นเรื่อง “รัชดาภิเษก” จบลง มีการเสวนาสาระจากภาพยนตร์โดย กมลธร เอกวัฒน์กิจ ผู้กำกับ ชยนันต์ สิริสมภพ นักแสดงนำ และ ญา ตันสวัสดิ์ Co-Founder Younghappy

ภาพจากภาพยนตร์สั้น "รัชดาภิเษก"

กิจกรรมภูมิภาค เชื่อมหลักคิดในหลวง ร.9

ในมุมมองของคนทำงาน การจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์สั้นชุด “หนึ่งปีที่พอจากไป” ของสำนักเครือข่ายสาธารณสุขเกิดขึ้นเพราะต้องการเชื่อมโยงเครือข่ายในเชิงประเด็นจากพื้นที่ต่างๆ ได้มีส่วนร่วมสื่อสารในวาระสำคัญของประเทศ และยังเปิดพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนประเด็นสาธารณสุขที่ยึดโยงกับหลักคิดและแนวปฏิบัติจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ใน 3 พื้นที่ ทั้งภาคใต้ (จังหวัดภูเก็ต) ภาคอีสาน (จังหวัดสกลนคร) และเวทีกกลาง (กรุงเทพฯ)

การดำเนินงานได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากภาคพลเมือง รวมถึงภาคเอกชนในกาล่งพื้นที่จัดกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นศูนย์การค้ากลางเมืองที่ทันสมัยในภูเก็ต หรือร้านกาแฟชื่อดังในจังหวัดสกลนคร

นอกจากทุกภาคส่วนจะเข้าร่วมแสดงความจงรักภักดีและขับเคลื่อนประเด็นสาธารณสุขที่สำคัญของสังคมแล้ว ในการจัดเวทีสาธารณสุขและฉายภาพยนตร์ทั้ง 4 ครั้งยังมุ่งที่จะจุดพลังให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสืบสานหลักคิดของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ยั่งยืนอีกด้วย

อรพิน ลิลิตวิศิษฏ์วงศ์
โปรตุเกสเซอร์ชานาญการ สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะ

อรพิน ลิลิตวิศิษฏ์วงศ์ โปรตุเกสเซอร์ชานาญการ สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะ เชื่อว่ากิจกรรมลักษณะนี้ สร้างพลังการสื่อสารผ่านเวทีเสวนาที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มเฉพาะที่มีความสนใจอย่างแท้จริงหรือเป็นคนที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขยายการรับรู้สู่สาธารณะผ่านสื่อโทรทัศน์และออนไลน์ ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างพลังใจให้กับกลุ่มผู้ที่กำลังเผชิญปัญหาได้เป็นอย่างดี

“ตอนไปจัดเรื่องชาวเลที่ศูนย์การค้าในภูเก็ต การตั้งวงเสวนากลางห้าง ชาวเลได้มาคุยเรื่องของเขา เล่นหนังเองด้วย เขาไปดูหนังที่ตัวเองเล่นกลางห้างก็รู้สึกดี ได้นำข้าวของไปวางขายให้คนในเมืองได้รู้จักชาวเลมากขึ้น วงเสวนา เราเชิญคนจากหลายภาคส่วน ชาวเลที่เป็นคนรุ่นใหม่จากที่ต่างๆ บางคนเป็นสมาชิก อบต. นายกเทศมนตรีราไวย์ในพื้นที่ ภาคเอกชน ผ่านมุมมองการตลาดของธุรกิจโรงแรม เขามองอย่างไรให้การท่องเที่ยวอยู่ได้ สังคมอยู่ได้ มีผู้เชี่ยวชาญมาร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลาย เราให้เด็กรุ่นใหม่เป็นคนพูด เพราะเขาจะเป็นคนที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่อไป”

“เราจัดกิจกรรมเล็กๆ เปิดเวทีให้คนรุ่นใหม่ได้สะท้อน
มุมมอง ประเด็นปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่
เหมืองโปแตช โรงงานน้ำตา

สกลนครเป็นเมืองที่เจียม

ตัวหนังพูดถึงว่าเมื่อก่อนในหลวง

เคยเสด็จพระราชดำเนินมา และจะสร้างเขื่อน

ชาวบ้านไม่เห็นด้วยพระองค์ก็ทรงรับฟัง

ผู้กำกับหยิบประเด็นนี้ขึ้นมาพูด เราก็มองว่า

น่าสนใจและมีพลังในการเล่าเรื่อง”

อรพิน ลีลิตวิศิษฏวงศ์

สำนักเครือข่ายสื่อสารสาธารณะ

เช่นเดียวกับงานออกราวน์ที่จัดขึ้นที่ภาคอีสาน ผู้มาร่วมเสวนาเป็น
คนกลุ่มใหม่ที่ทางสำนักเครือข่ายสาธารณะไม่เคยรู้จักมาก่อน แต่มีโอกาสดูร่วม
งานกันเมื่อครั้งการถอดบทเรียนเหตุการณ์น้ำท่วมที่จังหวัดสกลนคร ปลายเดือน
กรกฎาคม 2560 และเห็นว่าน่าสนใจจึงชักชวนมาร่วมกันจัดกิจกรรมในครั้งนี้

“เราจัดกิจกรรมเล็กๆ เปิดเวทีให้คนรุ่นใหม่ได้สะท้อนมุมมอง ประเด็น
ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่เหมืองโปแตช โรงงานน้ำตาล สกลนครเป็นเมืองที่
เจียบ ตัวหนึ่งพูดถึงว่าเมื่อก่อนในหลวงเคยเสด็จพระราชดำเนินมา และจะสร้าง
เขื่อน ชาวบ้านไม่เห็นด้วยพระองค์ก็ทรงรับฟัง ผู้กำกับวิทยุประเด็นนี้ขึ้นมาพูด
เราก็มองว่าน่าสนใจและมีพลังในการเล่าเรื่อง” อรพิน ลิลิตวิศิษฏ์วงศ์ สำนัก
เครือข่ายสื่อสาธารณะ ให้มุมมองต่อกิจกรรมที่ผ่านพ้นไป

นอกจากผลิตรายการสั้น สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะยังประสาน
การผลิตคลิปวิดีโอ “แสงจากพ่อ” กับเครือข่ายผู้ผลิต 4 ภาคจำนวน 33 ชิ้น
เผยแพร่ออกอากาศในช่วงเวลา “ข่าวพลเมือง” และรายการอื่น รวมทั้ง
ออนไลน์ทางแฟนเพจนักข่าวพลเมือง อนาคตเหนือ อยู่ดีมีแสง และ Backpack
Journalist

โปรดิวเซอร์ชำนาญการ บอกว่า ด้วยพื้นฐานการทำงานของสำนัก
เครือข่ายสื่อสาธารณะ ที่เชื่อว่าประชาชนทั่วไปสามารถสื่อสารเองได้ และ
การเป็น “คนใน” จะสื่อสารได้ดีกว่าสื่อกระแสหลัก ทำให้เสียงของคนเล็กๆ
จากทุกท้องถิ่นภูมิภาคของไทย ได้ร่วมถวายเป็นความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอย่างสมพระเกียรติ พร้อมกับเป็นการ
สะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันและจงรักภักดีที่แสดงออกในหลากหลายรูปแบบ
ตามแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์และสาขาอาชีพทั่วแผ่นดินไทย

เด่นที่เนื้อหา สโลว์ไม่เป็นรอง

จากเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอสที่อัมพวา นอกจากจะสร้างให้เกิดจุดเน้นในการทำงาน On Ground แล้ว เครือข่ายภาคีที่ขยายวงและลงลึกด้านเนื้อหา จากการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ยังถูกนำมาเชื่อมสู่การนำเสนอ On Air ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันอย่างไม่เคยมีมาก่อน ในลักษณะการนำจุดแข็งของแต่ละส่วนงานมาเสริมซึ่งกันและกัน ที่เห็นได้ชัดคือการผลิตรายการ “แสงจากฟอ สู่วามยั่งยืน” ซึ่งออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ถึงพฤหัสบดี ในช่วงเวลา 21.00-22.00 น. ไปจนช่วงท้ายของงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

เชิดพงษ์ ศรีสุธรรม หัวหน้าโปรดิวเซอร์ฝ่ายรายการประเด็นสังคม เล่าว่า ภายหลังจากสัมมนาที่อัมพวา เขาได้ร่วมกับคณะของไทยพีบีเอสเดินทางไปยังศูนย์กสิกรรมธรรมชาติ มาบเอื้อง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อ

พูดคุยขอคำแนะนำจาก “อาจารย์ยักษ์” ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นประธานมูลนิธิกสิกรรมธรรมชาติ

การได้สัมผัสพื้นที่ปฏิบัติการจริงในการทำเกษตรกรรมและดำเนินชีวิตตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทำให้มุมมองของเขาเปลี่ยนไป แม้จะได้เคยนำเสนอเรื่องราวของพระองค์มาไม่น้อยในช่วงก่อนหน้า

“ได้ฟังเกี่ยวกับแนวพระราชดำริของในหลวง ที่เคยตรัสถึงการทำการเกษตรแบบ ‘คนจน’ ตอนแรกฟังแล้วงง แต่ค่อยๆ ฟังไป ได้ใจความว่า เป็นเรื่องการพึ่งพาตัวเอง แต่ถ้ามีขีดจำกัดด้านความรู้ ก็ให้ไปหาผู้รู้ บางเรื่องทำคนเดียวไม่ไหว ต้องอาศัยเครือข่าย ทำให้เกิดเพื่อน เป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของไทย ที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน แต่เราทิ้งวิธีการเหล่านี้ไป หันไปใช้วิธีแบบฝรั่ง ที่ต้องใช้เงินทำอะไรก็ต้องจ้าง เราไม่เคยให้คนอื่น แล้วคนอื่นก็เกื้อกูลเราไม่ได้ เพราะเราปิดประตูตัวเอง”

เชิดพงษ์ เล่าถึงความประทับใจที่จุดประกายให้เขาเปลี่ยนแปลงความคิด ไม่ใช่เพียงความเข้าใจในหลักปรัชญาการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ยังรวมถึงมุมมองต่อการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

ภารกิจหลังจากนั้น ที่เชิดพงษ์ในฐานะตัวแทนของสำนักวิทยากร ต้องทำร่วมกับเพื่อนร่วมงานจากสำนักข่าว ซึ่งสองส่วนงานไม่เคยร่วมงานกันมาก่อน คือการออกแบบรายการ “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน” ซึ่งจะเริ่มออกอากาศในช่วงเดือนสิงหาคม ไปจนถึงช่วงของงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ เขาเล่าถึงความตั้งใจคือการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะ “วาไรตี้” มีรายงานชิ้นใหญ่ผลิตโดยผู้ผลิตจากภายนอก รวมทั้งสื่upข่าวโดยนักข่าวของสำนักข่าว มี

พิธีกรทั้งที่เป็นผู้ประกาศข่าว และพิธีกรรับเชิญ โดยเนื้อหาของรายการในแต่ละวัน เป็นการคิดงานร่วมกันของโปรดิวเซอร์สำนักรายการ และบรรณาธิการของสำนักข่าว

ทั้งนี้ โดยพิธีกรรับเชิญใช้แนวคิดที่เชิดพงษ์บอกว่า ได้จากแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยไม่ใช่เงินเป็นตัวตั้ง แต่เป็นการติดต่อไปยังพิธีกรรับเชิญเพื่อชักชวนให้มาร่วมงาน โดยนำคำตอบแทนบริจาครายชื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อถวายในหลวง ซึ่งทุกคนที่ได้รับการติดต่อยินดีมาร่วมงาน ซ้ำยังมีความสนใจที่มากกว่าเพียงการเป็นพิธีกร แต่เสนอตัวว่าอยากลงพื้นที่เพื่อร่วมเรียนรู้ “ศาสตร์ของพระราชา” โดยในช่วงนั้น พิธีกรที่สลับกันมาทำหน้าที่ในรายการตั้งแต่วันจันทร์ถึงพฤหัสบดี ประกอบด้วย แอ๊ด ไชยวัฒน์ อนุตระกูลชัย ประสาน อิงคนันท์ ตึก ชนกวนันท์ รักชีพ ลอรา ศศิธร วัฒนกุล และสแต๊มป์ จรุงคักคัก รองเดช แห่งรายการภัตตาหารบ้านทุ่ง

รายการแสงจากฟอ สู่อายุยังยืน ที่ออกอากาศ 3 ตอนแรก เป็นเรื่องราวที่เชิดพงษ์ค่อนข้างประทับใจ เนื้อหาได้จากเมื่อครั้งที่ลงพื้นที่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเื้อง เป็นเรื่องราวของกลุ่มนักศึกษาภูฏานที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรผู้ประกอบการสังคม สถาบันอาศรมศิลป์ โดยมาเรียนรู้การปฏิบัติการ “โครงการศูนย์บาท โคนง นา โมเดล” ศาสตร์พระราชา การทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อนำกลับไปใช้ยังบ้านเกิดของตนเอง โดยโครงการดังกล่าวเป็นการทำการเกษตรที่ไม่ใช้เงินทุน แต่นักศึกษาจะต้องสร้างเครือข่ายชักชวนชาวบ้านให้มาร่วมลงแรงด้วยแนวทางสร้างการมีส่วนร่วม เช่น ช่วยลงแรงทำบ้านดิน ทำแปลงผัก ทำนา ไปจนถึงขอแบ่งปันเมล็ดผัก โดยมีระยะเวลาทำงานประมาณหนึ่งปี

ภาพกลุ่มนักศึกษาภูฏานในรายการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

“มันเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า แนวคิดของพระองค์ท่านนำไปใช้ได้จริง ถ้านักศึกษากลุ่มนี้ทำได้ แปลว่า โมเดลนี้ก็นำไปใช้ที่อื่นๆ ได้ ที่ผ่านมา เราทำไม่ได้ ก็เพราะเราไม่รู้วิธี แต่ถ้าเราเปลี่ยนวิธีคิด เราจะได้แนวทางการทำงานและการดำเนินชีวิตที่ต่างออกไป” เชิดพงษ์ พุดถึงแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นกับตนเอง ก่อนจะถูกนำไปถ่ายทอดสู่ประชาชนผู้รับชม ผ่านรายการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน

หรือตัวอย่างของแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ตอน *กาแฟเพื่อชุมชน* ซึ่งถือเป็นหนึ่งในสัปดาห์รายการ ความยาว 25 นาที ที่มีความสวยงามด้านมุมมองภาพ และมีการร้อยเรียงเรื่องราวได้น่าสนใจ เป็นเรื่องราวของ *กิ่ง สุพจน์ กรประสิทธิ์วัฒน์* อดีตนักเดินทางในแบบแบ็กแพ็ก ที่ออกเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก เขารักการดื่มกาแฟเป็นชีวิตจิตใจ เมื่อได้กลับบ้านเกิดและคั่วกาแฟกินเองกับเพื่อนๆ ทำให้เริ่มสนใจกระบวนการผลิตกาแฟ รวมถึงเกษตรกรที่ปลูกกาแฟ

แสงจากฟอ สู่ความยั่งยืน ตอน กาแฟเพื่อชุมชน

เขาเดินทางไปยังหมู่บ้านชาวอิวเมียน อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญ และแปลกใจที่ได้พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์อิวเมียนซึ่งปลูกเมล็ดกาแฟโรบัสต้าขาย แต่ตัวเองกลับไม่เคยลิ้มรสชาติของกาแฟสด ซ้ำไม่สามารถกำหนดราคาจำหน่ายเมล็ดกาแฟด้วยตัวเองได้ สุพจน์จึงริเริ่มชักชวนชาวบ้านให้สร้างตลาดซื้อขายกาแฟด้วยกันขึ้นมาเอง เรียกว่า “ตลาดของเรา” เพื่อให้ชาวบ้านได้เพิ่มอำนาจต่อรองกับตลาดได้ดียิ่งขึ้น และยังช่วยขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ทำให้ชาวบ้านที่เพาะปลูกเมล็ดกาแฟได้รับค่าตอบแทนสูงขึ้น เพราะไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง

แรงบันดาลใจของ ก้อง สุพจน์ คือการมองชาวบ้านเป็น “คนไทยด้วยกัน” และเชื่อมั่นในการเรียนรู้ แบ่งปัน เพื่อสร้างความยั่งยืนแก่สังคมไทยตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ตลอดช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน จึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวของบุคคลและกลุ่มคน ที่มีการนำแนวคิดหลักปรัชญา ตลอดจนแนวทางการทรงงานและสิ่งที่ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างไปใช้ในชีวิตจริงในหลากหลายแง่มุมที่น่าสนใจ

เมื่อถึงช่วงเดือนตุลาคม เมื่อเห็นว่าหลายช่องสถานีโทรทัศน์เริ่มมีการนำเสนอเนื้อหาในแนวทางคล้ายคลึงกัน ทีมงานรายการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน จึงมีการหารือกันเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาสาระและรูปแบบการนำเสนอที่มีความแตกต่าง โดยการตั้งโจทย์ว่า นอกจากเรื่องราวของคนไทยที่นำปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปใช้อย่างกว้างขวางแล้ว ต่างประเทศล่ะ?

จึงนำมาสู่การผลิตรายการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวของประเทศต่างๆ ที่มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปปรับใช้ในประเทศ

คุณได้เรียนรู้อะไรจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และนำมาประยุกต์ใช้อย่างไรบ้างคะ

รายการแสงจากพอ สู่ความยั่งยืน

นำเสนอเรื่องของชุมชนในประเทศติมอร์-เลสเต นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้

ของตน อาทิ ภูฎาน ติมอร์-เลสเต ลาว กัมพูชา เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นผลงานจากผู้ผลิตภายนอก ซึ่งทุกคนต่างมาร่วมงานด้วยความเต็มใจ และได้ความประทับใจกลับไปกันทุกคน

เชิดพงษ์ บอกว่า การผลิตรายการแสงจากพอ สู่ความยั่งยืน ที่มีเนื้อหาหลากหลายและผลิตผลงานที่น่าสนใจออกไปเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนหนึ่งด้วยจุดแข็งของบุคลากรจากสำนักข่าว ที่มีความเชี่ยวชาญเชิงประเด็น รวมทั้งมีเครือข่ายที่เข้มแข็งและกว้างขวาง

สันติพงษ์ ช่างเผือก บรรณาธิการข่าว สำนักข่าว ที่ได้รับการวางตัวให้รับผิดชอบรายการแสงจากพอ สู่ความยั่งยืน ร่วมกับสำนักรายการ เล่าถึงแนวทางการทำงานโดยมีกลยุทธ์ On Ground เป็นธงนำ ซึ่งที่สุดแล้วบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ถูกนำมาเชื่อมโยงกลับมาสู่ช่องทางสื่อโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี

“การทำงานในช่วงที่ผ่านมา ทำให้เราขยายเครือข่ายออกไปทั้งแนว กว้างและเชิงลึก ทำให้ได้เจอประเด็นและแหล่งข่าวที่น่าสนใจเยอะมาก ถือเป็น ต้นทุนสำคัญที่นำกลับมาใช้ในรายการแสงจากพ่อ เราวางงานร่วมกันกับ สำนักรายการ แล้วช่วยกันบริฟประเด็นให้ผู้ผลิตรายการที่มาจากภายนอก ทำให้ ได้งานดีๆ ออกมาเยอะมาก”

ขณะที่ **สมยศ เกียรติอร่ามกุล** ผู้จัดการฝ่ายรายการประเด็นทางสังคม สำนักรายการ มองประสบการณ์ทำงานร่วมกันของสำนักข่าวและสำนักรายการ ภายใต้งานคิด “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน” ตลอดหลายเดือน ว่าเป็นการสร้าง ให้เกิดผลงานคุณภาพชัดเจนอย่างไม่เคยมีมาก่อน

“สำนักข่าวมีความเชี่ยวชาญเชิงประเด็น และมีความถนัดเรื่องการนำ เสนอข้อมูลที่มีความซับซ้อน แต่เคยชินกับการทำงานในเวลาจำกัด ก็จะไม่ค่อย เน้นโปรดักชั่น ขณะที่ฝ่ายรายการเน้นลีลาเป็นหลัก ถ้าเจอข้อมูลยากๆ ก็มักจะ ถอย หรือไม่ยอมรอเพราะต้องรีบทำสคริปต์ และเตรียมงานผลิตอื่นๆ แต่ คนทำข่าวมีความมุ่งมั่นในการนำเสนอ มองว่าข้อมูลสำคัญมากก็จะรอจนนาที ที่สุดท้ายเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนที่สุด”

สมยศ เกียรติอร่ามกุล
ผู้จัดการฝ่ายรายการประเด็นทางสังคม สำนักรายการ

ผู้จัดการฝ่ายรายการประเด็นทางสังคม สำนักรายการ เล่าถึงบรรยากาศการทำงานในช่วงเวลาดังกล่าว ว่าสำนักข่าวมีบทบาทในการคิดและขัดเกลาประเด็น ส่วนสำนักรายการดูแลการผลิต เพื่อให้การเล่าเรื่องและทำให้งานด้านโปรดักชั่นออกมาน่าสนใจมากที่สุด ตนมองว่า การที่โปรดิวเซอร์ของสำนักรายการกับบรรณาธิการข่าวมีโอกาสได้มาทำงานร่วมกันเป็นประจำทุกวัน เป็นเวลาหลายเดือนอย่างต่อเนื่อง มีผลให้ไทยพีบีเอสสามารถผลิตสื่อบัซและสื่อบักรายการคุณภาพดีนำเสนอผ่านหน้าจอโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก

นอกจากรายการแสงจากฟอ สื่อความยั่งยืน ที่ได้รับการผลิตเป็นรายการข่าวเชิงสารคดีโดยความร่วมมือระหว่างสำนักข่าวและสำนักรายการแล้ว ในส่วนของสำนักรายการเอง มีการนำแนวคิดการนำเสนอเนื้อหาที่ได้จากการร่วมคิดกับเพื่อนไทยพีบีเอสในสำนักงานอื่นๆ ไปปรับใช้ในการกำหนดแนวทางการทำงานภายในสำนักรายการด้วยเช่นกัน

นิสิต คุณผล ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต มองว่า การกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันในช่วงการเตรียมงานก่อนเข้าสู่งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สร้างให้เกิดความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา ส่งผลให้การประสานงานกับผู้ผลิตรายการจากภายนอก ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตรายการเกิดความเข้าใจที่แจ่มชัด สามารถสร้างผลงานคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาดังกล่าว

“เมื่อมีการพูดคุยจนเกิดความเข้าใจตรงกันว่า เราต้องการเน้นการนำเสนอในลักษณะของการให้แนวทางแก่ผู้ชมในเรื่องการใช้ชีวิต ไม่ให้จมอยู่ในความโศกเศร้านานเกินไป แต่สามารถนำแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ หลังจากนั้นก็เหลือแค่การสร้างสรรค์รายการเพื่อตอบโจทย์ที่ตั้งขึ้นมาให้มีความน่าสนใจในหลากหลายรูปแบบ”

**“การทำงานในช่วงที่ผ่านมา
ทำให้เราขยายเครือข่ายออกไป
ทั้งแนวกว้างและเชิงลึก ทำให้ได้เจอ
ประเด็นและแหล่งข่าวที่น่าสนใจเยอะมาก
ถือเป็นต้นทุนสำคัญที่นำกลับมา
ใช้ในรายการแสงจากพ่อ
เราวางแผนร่วมกันกับสำนักรายการ แล้วช่วยกัน
บริฟประเด็นให้ผู้ผลิตรายการที่มาจากภายนอก
ทำให้ได้งานดีๆ ออกมาเยอะมาก”**

**สันติพงษ์ ช้างเผือก
บรรณาธิการข่าว**

“เมื่อมีการพูดคุยจนเกิดความเข้าใจตรงกันว่า
**เราต้องการเน้นการนำเสนอในลักษณะของ
การให้แนวทางแก่ผู้ชมในเรื่องการใช้ชีวิต
ไม่ให้จมอยู่ในความโศกเศร้านานเกินไป
แต่สามารถนำแนวทางของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์**

หลังจากนั้นก็เหลือแค่การสร้างสรรครายการ
เพื่อตอบโจทย์ที่ตั้งขึ้นมาให้มีความน่าสนใจใน
หลากหลายรูปแบบ”

บิสิต คุณผล
ผู้จัดการฝ่ายรายการคุณภาพชีวิต

ตัวอย่างผลงานที่โดดเด่นในช่วงเวลาดังกล่าว อาทิ รายการ Heart Work ที่มีแนวคิดให้เป็น “รายการแห่งการเรียนรู้ แร่บันดาลใจ และการส่งต่อ” โดยการเล่าเรื่องผ่านศิลปินหลากหลายแขนง ที่มีการนำการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแรงบันดาลใจเพื่อสร้างงานศิลปะในแบบของตัวเอง เพื่อส่งต่อแรงบันดาลใจจากงานของพระองค์ มอบให้แก่ผู้ชม

อาทิ ตอน “วันเข้ากรุง” ที่กลุ่มผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดี ได้นำเรื่องสั้นชื่อ “วันเข้ากรุง” เขียนโดย วินทร์ เลียววาริณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ และนักเขียนรางวัลซีไรต์ ที่บอกเล่าถึงพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มาเล่าใหม่ในรูปแบบแอนิเมชันผสมสารคดี “การงาน” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตอน “แสงแห่งปณิธาน” เรื่องของ มอส อนุพันธ์ พุกฤษพันธ์ขจี จิตรกร ครู นักศิลปะบำบัด เจ้าของสตูดิโอ

ภาพจากรายการ Heart work

ภาพจากรายการ Heart work
ตอน "แสงแห่งปณิธาน" และ "บทเพลงพระราชนิพนธ์"

7 Arts Inner Space ที่เดินทางไปเรียนรู้เรื่องโครงการอนุรักษ์ป่า เพื่อนำแรงบันดาลใจมาสร้างงานศิลปะ หรือตอน “บทเพลงพระราชนิพนธ์” ของ จุนจุน พัชชา พูนพิริยะ ศิลปินและนักแสดง ที่นำบทเพลงพระราชนิพนธ์มาตีความใหม่เป็นงานศิลปะ ‘การงาน’ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อนำไปสร้างผลงานศิลปะ เป็นต้น

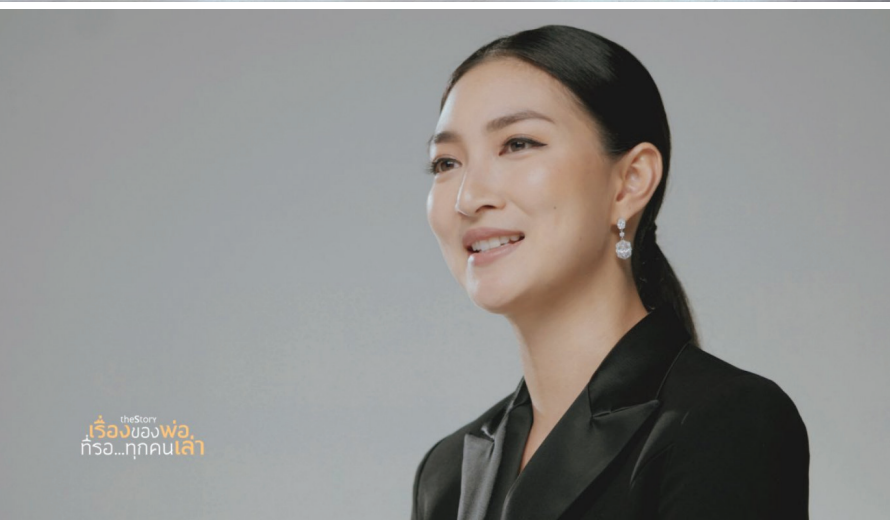
รายการ *The Story เรื่องของพ่อที่รอ...ทุกคนเล่า* ภายใต้แนวคิด “พระมหากษัตริย์ผู้ไม่เคยหยุดพัฒนา แม้ในช่วงสุดท้ายของพระชนม์ชีพ” เล่าเรื่องราวในช่วงทศวรรษสุดท้ายของการทรงงาน โดยนำเสนอให้เห็นการสืบสานแนวพระราชดำริผ่านหน่วยงานต่างๆ โดยมุ่งเน้นที่การอธิบายแนวทางการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ 6 มิติ ได้แก่ น้ำ ดิน เกษตร ป่า พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม ผ่านโครงการตามแนวพระราชดำริต่างๆ ผ่านการเล่าเรื่องราว

กอล์ฟ พิภพกลิ้งฮีโร่ พุดถึงเศรษฐกิจพอเพียง ในรายการ *The Story เรื่องของพ่อที่รอ...ทุกคนเล่า*

theStory
เรื่องของพ่อ
ที่รอ...ทุกคนเล่า

theStory
เรื่องของพ่อ
ที่รอ...ทุกคนเล่า

"เจี๊ยบ" ตลนา ก้องธรนินทร์ และ "แพนเค้ก" เขมนิจ จามิกรณ์
ในรายการ The Story เรื่องของพ่อที่รอ...ทุกคนเล่า

ของผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม อาทิ เจียบ ลลนา ก้องธรนินทร์ ตอน “งานช่วงแรก” เล่าเรื่องการทรงงานกับการวางรากฐานสำคัญ ในการพัฒนา ประเทศในช่วง 20 ปีแรกแห่งการทรงครองราชย์ของในหลวง ร.9, กอล์ฟ ญัฐ วุฒิ ศรีหมอก (กอล์ฟ ฟักกลิ้งฮีโร่) ตอน “เศรษฐกิจพอเพียง” เรื่องเล่าที่จะทำให้ เราเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้รู้ว่าแนวคิดนี้คือ คำตอบจริงของ ชีวิตที่หลายคนกำลังค้นหา ในหลวง ร.9 ทรงตกผลึกในเรื่องนี้อย่างไร จากการ ทรงงานมานานกว่า 50 ปี, แพนเค้ก เขมนิจ จามิกรณ์ ตอน “งานช่วงสุดท้าย” เล่าเรื่องราวความประทับใจที่มีต่อพระมหากษัตริย์ผู้ไม่เคยหยุดพัฒนา แม้ใน ช่วงสุดท้ายของพระชนม์ชีพก็ยังคงทรงงานอยู่ เป็นต้น

“ร่วมฝันเพื่อเมืองไทย” รายการรูปแบบกึ่ง Reality Documenta- ry ผสมหนังสั้น นำเสนอเรื่องราวชีวิตของแซ่บรับเชิญที่มีความมุ่งมั่น ใช้ชีวิตด้วย การนำปณิธานความดีที่ได้แรงบันดาลใจจากในหลวง รัชกาลที่ 9 มาใช้เพื่อ เปลี่ยนแปลงตัวเองและสังคมอย่างยั่งยืน รู้จักแบ่งปัน เป็นแนวทางการพัฒนา โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอ ประมาท ความมีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สำคัญจะต้องมี “ปัญญาและความเพียร” ซึ่งจะ นำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ หลายรายการได้รับการผลิตและนำเสนออย่างต่อเนื่องแม้ในช่วง ที่พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช ได้ผ่านพ้นไปแล้ว สะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในการนำเสนอ เนื้อหาสาระที่จะเป็นการสื่อสารพระราชปณิธานสู่สังคมไทยอย่างต่อเนื่องของ ไทยพีบีเอส

แผนที่ “ปักหมุด” ตัวช่วยการเดินทาง

นอกจากการปฏิบัติงานตามแผนการทำงานที่ได้วางขึ้นร่วมกันแล้ว ด้วยจิตแห่งการบริการสาธารณะ บุคลากรของไทยพีบีเอสยังมีการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่จะเดินทางมาร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยไม่ต้องรอนโยบายหรือคำสั่งการจากผู้บริหารและหัวหน้างาน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมานำเสนอด้วยเทคโนโลยี Location Based Service ระบุพิกัดผ่านแอปพลิเคชันเกมแมว โดยใช้ชื่อเรียกที่เข้าใจง่ายว่าแผนที่ปักหมุด

งานชิ้นนี้ได้รับการริเริ่มจาก **ชนากานต์ อาทปรชชาติ** Creative Graphic & Content สำนักข่าว ในช่วงการเตรียมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ซึ่งมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชพิธีจำนวนมาก รวมถึงมีรายละเอียดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยต้องสื่อสารทั้งทางออนแอร์และออนไลน์ให้เข้าใจง่าย จึงคิดต่อยอดให้ใกล้คนมากขึ้นและใช้ประโยชน์ได้จริง

“เห็นข้อมูลในมือแล้วเสียดาย คิดว่าน่าจะนำมาต่อยอดได้อีก นึกภาพว่า ในวันพระราชพิธีจะมีประชาชนจำนวนมากเดินทางมาที่ท้องสนามหลวง การที่ทุกคนไปอยู่ในจุดเดียวกันคงเป็นเรื่องยากลำบาก โดยเฉพาะคนเดินทางจากต่างจังหวัด และไม่คุ้นเคยกับพื้นที่ จะไปหาน้ำดื่มได้จากไหน มีห้องน้ำอยู่ที่ไหน ไม่สบายกระทั่งหันขึ้นมากจะทำอย่างไร มีเต็นท์ปฐมพยาบาลหรือเปล้าอยู่ตรงไหน”

ชนากานต์ มองว่า หากเราต้องการให้เกิดการใช้งานก็จะต้องปรับเข้าหาพฤติกรรมคน คนจำนวนมากที่ใช้สมาร์ทโฟนก็จะมีแอปพลิเคชันกุเกิลแมพอยู่แล้ว และยังใช้ฟังก์ชันหรือความสามารถอื่นของแอปพลิเคชันที่มีอยู่แล้วร่วมด้วยได้ ส่วนการนำข้อมูลเหล่านี้ไปอยู่บนแอปพลิเคชันกุเกิลแมพก็ได้ซับซ้อนยุ่งยากแต่อย่างใด แต่ต้องอาศัยระยะเวลาในการนำเข้าข้อมูล รวมทั้งการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมและเป็นปัจจุบันมากที่สุด นำมาสู่การทำความเข้าใจและประสานความร่วมมือกันภายในไทยพีบีเอสทั้งออนแอร์และออนไลน์ ตั้งแต่การอัปเดตข้อมูล การทดลองใช้ การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการเชื่อมร้อยหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการตรวจทานความถูกต้องด้วย นับเป็นสิ่งท้าทายประการหนึ่ง

“ตอนแรกอาจจะงงบ้าง แต่พอเป็นรูปเป็นร่าง ทุกคนก็เข้าใจมากขึ้น” หลังจากนั้น “ปักหมุด” ได้รับความสนใจสอบถาม และสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนๆ จากโต๊ะข่าวต่างๆ อย่างคึกคัก ถือได้ว่า “ปักหมุด” เกิดขึ้นได้ จากการริเริ่มของพนักงาน และความร่วมมือของบุคลากรที่มีความตั้งใจจะบริการข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้มากที่สุด

“เราสร้างแผนที่ระบุพิกัดรับรองขึ้นมา ประกอบด้วย จุดบริการต่างๆ เต็นท์ปฐมพยาบาล อาหาร น้ำดื่ม ห้องน้ำ ที่พัก ที่ กทม.เปิดให้ประชาชนใช้ได้ฟรี การเดินทางจากจุดต่างๆ การเชื่อมต่อการเดินทาง พอเข้าไปดูแผนที่ จิ้มไป

ปักหมุด!!

แผนที่การเดินทาง
และจุดอำนวยความสะดวก

งานพระราชพิธี
ถวายพระเพลิงพระบรมศพ
“ในหลวง รัชกาลที่ 9”

สามารถสแกน QR Code

หรือ www.thaipbs.or.th/Map2Go

Thai PBS 3

ตรงหมด จะเห็นรายละเอียดสถานที่ตรงนั้นว่าเปิดปิดกี่โมง สิ่งที่ต้องเตรียมคืออะไร สายด่วนติดต่อเจ้าหน้าที่ด้านต่างๆ เช่น กรมเจ้าท่า เป็นต้น”

นอกจากนี้ “ปักหมุด” ยังมีฟังก์ชัน ตัวอย่างเช่น หากต้องการเดินทางจากไทยพีบีเอสไปสนามหลวงด้วยรถชัตเทิลบัส ควรขึ้นที่จุดไหน หรือใช้เส้นทางใดถึงใกล้สุด ในแผนที่จะบอกว่าจะไปที่สนามธูปะเตมีย์ หรือสโมสรตำรวจ หากเส้นทางจราจรรถติด ควรเดินทางด้วยวิธีการใดได้อีก ใช้เวลาเท่าไร ซึ่งกุเกิลแมพจะส่งจุดใกล้เคียงให้อัตโนมัติ

การทำแผนที่ปักหมุด ใช้เวลาประมาณ 15 วัน และมีการอัปเดตข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวางครอบคลุม และเป็นปัจจุบันมากที่สุด

“ความสำเร็จคือ ประชาชนได้ใช้งานจริง มียอดวิวใช้งานมากกว่า 300,000 ครั้ง มีคนเข้ามาดูเรื่อยๆ ทั้งแผนที่และกราฟิก ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว หรือกรุ๊ปไลน์อื่นๆ ก็แชร์กัน มีการพูดถึง รู้สึกว่าได้ใช้งานจริง นักข่าวภาคสนามบอกว่า ปลัดกระทรวงคมนาคมพูดถึงเราว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่ เขาไม่เคยทำ สนใจ เกิดความร่วมมือระหว่างกันทางกระทรวงให้เจ้าหน้าที่ช่วยตรวจทานข้อมูลว่าถูกต้องไหม และส่งข้อมูลให้ เป็นเรื่องดีที่คนเป็นเจ้าของข้อมูลช่วยตรวจสอบความถูกต้อง”

หลังเสร็จสิ้นงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ใ้ว่า “ปักหมุด” จะหมดภารกิจลง คณะผู้จัดทำได้นำแนวคิดมาพัฒนางานชิ้นที่ 2 เป็น “แผนที่ปักหมุดนิทรรศการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในหลวงรัชกาลที่ 9” โดยทีมไทยพีบีเอสออนไลน์จัดทำแผนที่ปักหมุดจุดอำนวยความสะดวกและการเดินทางสำหรับผู้เข้าชมนิทรรศการพระเมรุมาศ ณ ท้องสนามหลวง โดยในการพัฒนาแอปปักหมุดครั้งนี้ ชนากานต์ได้ลงพื้นที่ด้วยตัวเอง เพื่อเข้าพบหน่วยงานการแพทย์ ทหาร ที่ศูนย์อำนวยการที่สนามหลวง แม้จะมีความ

กังวลอยู่บ้างในตอนแรกเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย แต่เมื่อได้รับฟังคำอธิบายประโยชน์ของปิกมุด ทุกฝ่ายต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

“คิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์สำคัญ พอมองเข้าไปในแผนที่ เราไม่ได้เห็นแค่จุดพิกัด แต่เห็นความร่วมมือร่วมใจว่าใครทำอะไรตรงไหน เมื่อนึกย้อนกลับไปจะคงอยู่ในความทรงจำเสมอ”

เมื่องานแอปพลิเคชันข้อมูลปิกมุดทั้งสองระยะ ไม่ใช่สิ่งที่ถูกระบุในภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบของพนักงานไทยพีบีเอส ความสำเร็จของเครื่องมือเล็กๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน จึงสะท้อนชัดถึงจิตสาธารณะเต็มเปี่ยมใน “คนไทยพีบีเอส”

สู่พระราชพิธี ถวายพระเพลิงพระบรมศพ

การดำเนินงานตลอดหลายเดือนที่ผ่านมาของไทยพีบีเอส ก็เพื่อนำมาสู่ช่วงเวลาสำคัญของงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง ซึ่งตามหมายกำหนดการจัดขึ้นระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม พ.ศ.2560 โดยในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2560 เป็นวันที่มีการอัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระเมรุมาศ และถวายพระเพลิงพระบรมศพ

ในช่วงวันดังกล่าว บทบาทหลักอยู่ที่ **สำนักโทรทัศน์และวิทยุ** ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานถ่ายทอดสดพระราชพิธี ร่วมกับ “ทีวี่พูล” หรือ โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) รูปแบบคือการรวมคนทำงานจากสถานีโทรทัศน์ทุกช่องมาทำงานร่วมกัน เนื่องจากจำเป็นต้องถ่ายทอดสัญญาณภาพงานพระราชพิธีจากหลายจุด ด้วยบริเวณจัดงานครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง โดยแต่ละกล่องของแต่ละช่องสถานีโทรทัศน์จะมีการรับส่งสัญญาณภาพกันอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับชมงานพระราชพิธีที่มีความสำคัญสูงสุด เช่นเดียวกับภารกิจที่ไทยพีบีเอสปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องตลอดหนึ่งปีร่วมกับทีวีพูล นับตั้งแต่วันเสด็จสวรรคต ในการร่วมถ่ายทอดภาพการเชิญพระบรมศพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจากโรงพยาบาลศิริราชไปยังพระบรมมหาราชวัง เพื่อประกอบพระราชพิธีสรงน้ำพระบรมศพ ณ พระที่นั่งพิमानราทยา รวมถึงการร่วมถ่ายทอดภาพพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพ ซึ่งจัดขึ้น ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง โดยทีมงานของสำนักโทรทัศน์และวิทยุ มีการสับเปลี่ยนกันเข้าเวรกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ ที่ร่วมงานกับทีวีพูล โดยแบ่งเวรกันช่องละหนึ่งสัปดาห์

ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในครั้งนี้ มีการใช้กล้องโทรทัศน์เพื่อถ่ายทอดสดสัญญาณภาพมากกว่า 130 ตัว และจัดส่งกระจายภาพและเสียงภายนอกสถานที่ หรือ “รถโอบี” (Outside Broadcasting) 19 คัน โดยมีศูนย์ถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง เป็นศูนย์กลางการประสานงาน อยู่ที่หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตลอดระยะเวลาการถ่ายทอดสดร่วมกับทีวีพูลในทุกพระราชพิธีสำคัญที่ผ่านมา ไทยพีบีเอส โดยสำนักโทรทัศน์และวิทยุ ได้รับการยอมรับว่ามีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดสดภาพมุมสูง ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในครั้งนี้ ไทยพีบีเอสได้รับการประสานงานให้รับผิดชอบการถ่ายทอดภาพจากมุมสูงอีกเช่นกัน เช่น จากอาคารการบินไทย ถนนหลานหลวง จุดบริเวณศาลฎีกา รวมทั้งจุดอื่นๆ และถือเป็นงานพระราชพิธีที่มีบุคลากรของสำนักโทรทัศน์และวิทยุลงปฏิบัติงานในพื้นที่จำนวนมากที่สุด คือ ช่างภาพ 20 คน รถโอบี 3 คัน รวมเจ้าหน้าที่ดูแลด้านเทคนิคและสัญญาณดาวเทียมแล้ว เกินกว่า 100 คน

บรรยากาศการเตรียมการ และร่วมการถ่ายทอดสดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

ผู้สื่อข่าวไทยพีบีเอส ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

ทั้งนี้ การเตรียมตัวก่อนที่งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ จะเริ่มต้นขึ้น คนทำงานในทีมทีวีพูลต้องมีการประชุมเพื่อเตรียมแบ่งงานกันหลายครั้ง และมีการลงสำรวจเส้นทางจริงโดยละเอียด ซึ่งทีมงานจะต้องอาศัยการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าว่าเมื่อถึงวันพระราชพิธีจริง ภาพงานที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร และควรเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างไร

อaxedพล เอี่ยมสัด ผู้จัดการฝ่ายกำกับรายการและเวที สำนักโทรทัศน์และวิทยุ เล่าบรรยากาศการเตรียมงาน ซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการบริหารจัดการ

“การแบ่งงานในทีวีพูล คือแบ่งว่าช่องไหนจะอยู่ตรงไหน เราต้องกลับมาลงรายละเอียดกันเอง ต้องคิดว่าจะจอตกรโอบีทีไหนในวันพระราชพิธีซึ่งคนจะเยอะมาก และมาตรการการควบคุมพื้นที่เข้มงวดที่สุด ถ้าเราจะไปตั้งกล้องในจุดไหนก็ต้องประสานหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ตรงนี้ได้ทางฝ่ายสำนักงานช่วยเยอะมาก ในการทำหนังสือขออนุญาตต่างๆ เมื่อไปแล้ว คนของเราจะไปอยู่อย่างไร อยู่แล้วขยับไม่ได้ ข้าวปลาอาหาร ห้องน้ำ จะทำอย่างไร เป็นเรื่องที่ต้องวางแผนล่วงหน้า แต่ก็มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากันตลอดเวลา เพราะมาตรการในพื้นที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง หรือบางครั้งไม่ได้แจ้งข้อมูลให้เรารับรู้ทั้งหมด เพราะเป็นเรื่องของการรักษาความปลอดภัย”

ในส่วนของเนื้อหาการปฏิบัติงานจริงในวันพระราชพิธี การทำงานของทุกคนจะดำเนินไปภายใต้บทบรรยายจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) กระนั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะกำกับรายการให้ภาพและเสียงสอดรับเป็นหนึ่งเดียวกันดังที่ปรากฏหน้าจอโทรทัศน์

“พอถึงวันงานจริง วิธีสื่อสารคือจะมีการแจ้งกันเพื่อให้ส่งสัญญาณภาพที่รับกันกับบทบรรยาย สวิตเซอร์ของแต่ละช่อง ฟังแล้วจะต้องรู้ว่า ตัดภาพจากกล้องตัวไหนประจำในจุดที่มีภาพที่ต้องการส่งไปส่วนกลาง แปลว่า ทุกคนต้องรู้

ว่าตัวเองต้องถ่ายอะไร ส่งภาพอะไรไป ต้องมานั่งท่องกันก่อนว่า อันไหนคือเครื่อง
สูง เครื่องหักทงของวางเป็นอย่างไร ปีไหน กลองชนะ ราชรถคันนี้ชื่ออะไร”

ผู้จัดการฝ่ายกำกับรายการและเวที เล่าถึงบรรยากาศการเตรียมงาน
ซึ่งแม้จะมีอุปสรรคนานาประการ แต่ทุกคนก็ทุ่มเทแรงกายแรงใจกันอย่างเต็มที่
ที่ เพื่องานพระราชพิธีที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับปวงชนชาวไทยในครั้งนี้

เมื่อวันงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพมาถึง การทำงาน
ของทีมงานไทยพีบีเอส เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดสด ร่วมกับ
โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) จึงผ่านพ้นไปได้อย่างราบ
รื่น ช่างภาพกว่า 20 ชีวิต พร้อมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกตำแหน่งงานประจำยัง
จุดนัดหมาย ทำหน้าที่ของตนอย่างสุดความสามารถ เพื่อถ่ายทอดผลงานสู่
สายตาประชาชนทั่วประเทศไทย และทั่วโลก กระทั่งถึงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.
2560 อันเป็นวันสุดท้ายของงานพระราชพิธี โดยมีการอัญเชิญพระโกศพระบรม
อัฐิขึ้นประดิษฐาน ณ พระวิมาน บนพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และบรรจุ
พระบรมราชสรีรางคาร ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร และวัด
บวรนิเวศราชวรวิหาร

เมื่อภารกิจผ่านพ้น สิ่งที่ฝากไว้ คือร่องรอยความทรงจำแห่งความภาค
ภูมิใจที่อยู่กับทีมงานทุกคน

“ทุกคนเป็นส่วนเล็กๆ แต่เรารู้ว่า กล้องแต่ละตัว ที่ยืนประจำ
ในแต่ละจุด ทุกภาพมีความหมาย แม้จะเป็นจุดที่ไกลที่สุด ทุกคนทำหน้าที่
ของตัวเองอย่างดีที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้รับชมภาพขบวนเส้นทางกา
รเสด็จสู่สวรรคาลัยที่สมบูรณ์ที่สุด ผมเชื่อว่าทุกคนคิดเหมือนกัน ว่านี่คือ
งานใหญ่ที่สุดในชีวิต ทุกคนทำงานด้วยความเศร้าและอึ้งอึ้งใจไปพร้อม
กัน” **ธัชพล สาระศาลิน** ผู้กำกับรายการข่าวนาฎการ สำนักโทรทัศน์และวิทยุ
กล่าวบทสรุปของงาน “สำคัญที่สุดในชีวิต” ของคนไทยทุกคนในครั้งนี้

ทีมงานไทยพีบีเอสปฏิบัติหน้าที่ในการถ่ายทอดสดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

ประชาชนรอเข้าร่วมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“ทุกคนเป็นส่วนเล็กๆ แต่เรารู้ว่า
กล้องแต่ละตัว ที่ยื่นประจำในแต่ละจุด
ทุกภาพมีความหมาย แม้จะเป็นจุดที่ไกลที่สุด
ทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดีที่สุด
เพื่อให้ประชาชนได้รับชมภาพขบวนเส้นทาง
การเสด็จสู่สวรรคาลัยที่สมบูรณ์ที่สุด
**ผมเชื่อว่าทุกคนคิดเหมือนกัน
ว่านี่คืองานใหญ่ที่สุดในชีวิต
ทุกคนทำงานด้วยความศรัทธา
และฮัมเมอใจไปพร้อมกัน”**

รัชดล สาระศาสน
ผู้กำกับรายการข่าวนาญการ
สำนักโทรทัศน์และวิทยุ

แสงจากพ่อ ฉบับออนไลน์

“สื่อออนไลน์” เป็นอีกหนึ่งช่องทางสื่อสารสำคัญ ที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ในยุคที่ดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในสังคม ซึ่งไทยพีบีเอสให้ความสำคัญกับบริการในช่องทางสื่อใหม่นี้ ภายใต้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ “ศูนย์พัฒนาสื่อใหม่” หรือ New Media Center จากกลยุทธ์ On Air, Online, On Ground เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคม และอีกหลายๆ กลยุทธ์สำคัญของไทยพีบีเอส สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญที่จะมุ่งพัฒนาองค์กรผ่านการนำเสนอเนื้อหาในทุกช่องทางสื่อ ทั้งสื่อหลักและสื่อใหม่

กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ เล่าถึงความรับผิดชอบกับภารกิจในช่วงเหตุการณ์สำคัญยิ่งของคนไทยครั้งนี้น่า เป็นการผลิตและสนับสนุนงานทั้งด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยี ด้านงานออกแบบ และการดำเนินงานด้านความร่วมมือด้วยรูปแบบดิจิทัลคอนเทนต์ ในทุกช่องทางสื่อใหม่ของไทยพีบีเอสและองค์กรพันธมิตร

กนกพร ประสิทธิ์ผล
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่

ภารกิจแรกของศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ ภายหลังเหตุการณ์การเสด็จสวรรคต คือ การปรับรูปแบบ โทนสี การปรับอัตลักษณ์ทั้งหมดของทุกสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงความอาลัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ณ ช่วงเวลานั้น สำหรับด้านเนื้อหาที่นำเสนอในช่วงเหตุการณ์ โดยหลักๆ มี 2 ประเภท คือ ส่วนของการถ่ายทอดสดพระราชพิธีตามหมายกำหนดการของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย หรือ ททบ.และส่วนของเนื้อหาที่ผลิตโดยสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จากเนื้อหาทั้งสองส่วนนี้ สามารถนำมาดำเนินการผลิตและเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะกับคุณลักษณะของแต่ละช่องทางและสอดคล้องกับพฤติกรรมของประชาชน ที่บริโภคเนื้อหาบนสื่อประเภทนี้ ไม่ว่าจะเป็น คลิปสั้น แอนิเมชัน อินโฟกราฟิก ฯลฯ ส่วนประเภทของเนื้อหา มีทั้งการให้ข้อมูล ตอบคำถามประชาชน และคัดสรรข้อมูล ความรู้ที่ออกอากาศทางหน้าจอมาปรับรูปแบบเป็นดิจิทัลคอนเทนต์ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายช่วงวางดอกไม้จันทน์, การเดินทางเข้าร่วมงานพระราชพิธี ข้อควรปฏิบัติ

เกร็ดความรู้ของพระราชพิธีต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงประกาศ ข่าวสารสำคัญที่ประชาชนควรได้รับทราบในทุกช่วงเวลา

ศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ ได้เปิดหน้าเว็บไซต์พิเศษ “แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน” สามารถเข้าชมได้ที่ www.thaipbs.or.th/GuilingLight ซึ่งถือเป็นช่องทางหลักของการเผยแพร่และรวบรวมเนื้อหาทั้งหมดจากโครงการดังกล่าว ทั้งส่วนที่ผลิตจากข่าว รายการ สื่อใหม่ รวมถึงเนื้อหาจากเครือข่ายภายนอก รวบรวมเป็นคลังข้อมูลที่มีคุณค่า โดยมีการจัดหมวดหมู่และสามารถย้อนติดตามชมได้ตลอดเวลา รวมถึงทุกช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ของไทยพีบีเอส อาทิ Facebook Twitter YouTube Instagram LINE เป็นต้น นอกจากนี้ ไทยพีบีเอสออนไลน์ ยังทำความร่วมมือในระดับสากลกับ YouTube ในช่วงเวลาของการถ่ายทอดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ซึ่งนับเป็นช่วงเหตุการณ์สำคัญที่ถ่ายทอดโดยโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ทำการเผยแพร่การถ่ายทอดสดช่วงพระราชพิธีดังกล่าวผ่านทาง YouTube ทั่วโลกทั้งในภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกด้วย

สื่อกลาง สร้างความร่วมมือ

นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักในการผลิตเนื้อหาเพื่อนำเสนอในช่องทางสื่อหลักของไทยพีบีเอสแล้ว ในช่วงเวลาของการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไทยพีบีเอสยังมีความร่วมมือเพื่อการนำเสนอเนื้อหาในช่องทางอื่นๆ ที่น่าสนใจ

ตัวอย่างของภารกิจพิเศษที่สำคัญ อาทิ การถ่ายทำ *ภาพยนตร์เพลง “เพลงสรรเสริญพระบารมี”* ฉายในโรงภาพยนตร์ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ พร้อมกับถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดย “ท่านมู๋” ม.จ.ชาตรีเฉลิม ยุคล ได้สร้างความร่วมมือกับทีมงานผลิตภาพยนตร์นับพันชีวิต วงออเคสตราเครื่องดนตรีกว่า 400 ชิ้น และคนร้องเพลงอีก 200 คน พร้อมทั้งมีการขอความร่วมมือจากประชาชนมาร่วมร้องเพลงเพื่อถวายความอาลัย ณ ท้องสนามหลวง ในวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ.2559 ซึ่งมีประชาชนร่วมกิจกรรมดังกล่าวจำนวนหลายแสนคน

ทั้งนี้ ทีมงานของ ม.จ.ชาติรีเฉลิม ยุคล ได้มีการประสานความร่วมมือมายังไทยพีบีเอส เพื่อร่วมดำเนินงานในส่วนของการถ่ายทอดสด และบันทึกภาพบรรยากาศการร่วมขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีของประชาชนบริเวณท้องสนามหลวง ก่อนที่ทีมงานหลักจะนำภาพและเสียงทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นภาพยนตร์

นอกจากนี้ ไทยพีบีเอสยังมีความร่วมมือกับ เว็บไซต์ยูทูบ ที่ได้มีการประสานงานมายังไทยพีบีเอส เพื่อให้ร่วมงานในการเชื่อมสัญญาณถ่ายทอดสดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตลอดทั้งวัน จากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) เพื่อเผยแพร่พร้อมกันบนเว็บไซต์ยูทูบ

ม.จ.ชาตรีเฉลิม บุคคัล คัดเลือกและควบคุมการตัดต่อภาพด้วยตนเอง

ด้วยความร่วมมือดังกล่าว ส่งผลให้ในวันถ่ายทอดสดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ผู้ใช้งานเว็บไซต์ยูทูบจากทั่วโลกสามารถรับชมภาพงานพระราชพิธีจากเว็บไซต์ยูทูบของไทยพีบีเอส (www.youtube.com/ThaiPBS) ที่มีการเชื่อมการเผยแพร่ภาพและเสียงกับไทยพีบีเอส โดยจัดแสดงไว้เป็นพิเศษบนหน้า**เว็บไซต์ยูทูบ** ซึ่งนั่นหมายถึง การที่ไทยพีบีเอสต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า เพื่อทำงานร่วมกับเว็บไซต์ดังกล่าว

กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ บอกว่า การทำงานกับยูทูบมีข้อกำหนดและการเตรียมการค่อนข้างมาก เช่น การถ่ายทอดต้องมีระบบป้องกันที่เข้มงวดเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสามารถถ่ายทอดสัญญาณได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีสะดุด ต้องมีการเตรียมลิงค์และข้อมูลประกอบแจ้งล่วงหน้า รวมทั้งการแปลบทบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้อุปกรณ์และบุคลากรของไทยพีบีเอสไม่เพียงพอ ต้องมีการเช่าและจัดจ้างเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับภารกิจความร่วมมือดังกล่าว กระนั้น ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่มองว่าเป็นการใช้จ่ายที่คุ้มค่า เพราะเมื่อภาพยูทูบช่องจากไทยพีบีเอสไปปรากฏบนหน้าเว็บไซต์ยูทูบซึ่งมีฐานผู้ชมทั่วโลก เท่ากับเป็นการสื่อสาร “ไทยพีบีเอส” ให้เป็นที่รับรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ มองว่า ความเป็นสื่อสาธารณะของไทยพีบีเอส เป็นสถานะที่สร้างให้เกิดโอกาสในการเชื่อมโยงการทำงานกับภาคส่วนต่างๆ ที่ต้องการดำเนินภารกิจหรือจัดกิจกรรม เพื่อมุ่งประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง โดยเป็นการก้าวข้ามข้อจำกัดเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจได้เป็นอย่างดี

ประชาชนร่อเข้าร่วมใน พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การปฏิบัติหน้าที่ในทุกส่วนของไทยพีบีเอสในช่วงพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อาจกล่าวได้ว่า เป็นการทำงานที่แตกต่างจากปกติ ด้านหนึ่งมองได้ว่าเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์ใหญ่ของสังคมที่มีความละเอียดอ่อน และสื่อมวลชนทุกแขนงพึงต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอสาระข่าวสาร ขณะเดียวกัน ไทยพีบีเอสก็มีแรงกดดันจากการเป็นสื่อสาธารณะ ที่ถูกคาดหวังให้ต้องมีการสร้างสรรค์เนื้อหาและรูปแบบการทำงานที่ต่างไปจากสื่ออื่น รวมทั้งแตกต่างจากสิ่งที่ไทยพีบีเอสเองได้เคยทำมาตลอดระยะเวลา 10 ปี

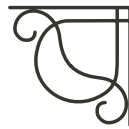
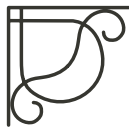
ผลลัพธ์จากการปฏิบัติภารกิจในช่วง 1 ปี จึงเป็นสิ่งที่ชวนให้ติดตามว่า คนไทยพีบีเอสพากันเดินหน้ามาอย่างถูกทิศทาง สามารถสร้างประโยชน์แก่สังคมตามที่ตั้งปณิธานไว้สักเพียงใด และด้วยแนวทางเช่นนี้ จะสร้างให้เกิดข้อเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการกำหนดบทบาทการทำงานในระยะต่อไปของสื่อสาธารณะเพียงแห่งเดียวของไทยได้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นเนื้อหาที่ได้รับการรวบรวมไว้ในส่วนถัดไป

“อันที่จริง สัญญาณถ่ายทอดสดจากทีวีพูล
เชื่อมจากที่ไหนก็รับชมภาพเหตุการณ์ได้เหมือนกันหมด
แต่คิดว่าการที่ยูทูปเป็นแพลตฟอร์มใหญ่อันหนึ่ง เขาก็คิดว่า
ถ้าไปร่วมมือกับสื่อไหนก็จะกลายเป็นการเติมยอด Subscribe
ให้กับช่องนั้นได้ เลยมาเชื่อมกับเราดีกว่า
**เพราะเป็นสื่อสาธารณะ ซึ่งไม่ต้องคิดเรื่อง
ความได้เปรียบเสียเปรียบทางธุรกิจ”**

กนกพร ประสิทธิ์พล
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่

แสงจากฟ้า สู่ความยั่งยืน

ภาค 3

ผลของงาน

"แสงจากพ่อ" ผลต่อสังคมและคนทำงาน

การทำงานของไทยพีบีเอสนับตั้งแต่การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ตลอดหนึ่งปี นับว่ามีความพิเศษ ทั้งแง่ของการปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ความสูญเสียครั้งใหญ่ของบ้านเมือง และการที่ไทยพีบีเอสมีการปรับรูปแบบการทำงานอย่างที่ไม่เคยมีมาในช่วงก่อนหน้า

การจัดตั้ง *คณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน* รองรับการทำงานในช่วงเวลาที่เป็น “สูญญากาศ” ของการบริหาร เพื่อให้ทั้งองค์กรสามารถดำเนินภารกิจสำคัญ พร้อมกับเป็นการตอบโจทย์แนวคิดและแนวทางที่ได้ถูกวางไว้ตั้งแต่ก่อนหน้า ในการเป็น “สื่อเพื่อการเปลี่ยนแปลง” ด้วยกลยุทธ์ On Air, Online, On Ground จึงเป็นการสร้างความต่อเนื่องเชิงนโยบาย ที่สื่อสารอย่างชัดเจนแก่คนทำงาน รวมทั้งเป็นความพยายามที่จะก้าวข้ามข้อ

จำกัดเชิงโครงสร้าง เพื่อสร้างบูรณาการจากทุกส่วนงาน

ติดตามมาด้วย **โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส** ที่อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ถือเป็นการนำนโยบายมาสู่การวางแผนปฏิบัติการ ซึ่งหมายถึงการระดมทรัพยากรจากทั้งองค์กร เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยหวังให้เกิดพลังในการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนสังคมไทยสู่การสานต่อภารกิจตามแนวพระราชดำริขององค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

การดำเนินภารกิจของไทยพีบีเอสในช่วงเวลาดังกล่าว บังเกิดผลทั้งต่อสังคมและทีมไทยพีบีเอสใน 3 ประเด็นหลัก คือ

1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในวาระ “แสงจากพ่อ” ของประชาชน ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ ของไทยพีบีเอส ทั้งการรับชมผ่านทางสื่อโทรทัศน์ ออนไลน์ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมทั้งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย และการมีบทบาทเป็นสื่อที่เสริมสร้างพลังพลเมือง
2. การเปลี่ยนแปลงวิถีการคิดและวิธีการทำงานของทีมงาน อันเป็นผลมาจากการทำงานท่ามกลางสถานการณ์และรูปแบบการทำงานที่ต่างจากภาวะปกติ
3. การนำไปสู่ความสำเร็จของการทำงานในวาระ “แสงจากพ่อ” ไปสู่แนวทางการทำงานเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าให้กับผลงานของไทยพีบีเอสในอนาคต

รับชม-เข้าถึง “ไทยพีบีเอส”

การทำงานภายใต้แนวคิด “แสงจากฟอ” ทำให้ไทยพีบีเอสมีการนำเสนอเนื้อหาในหลากหลายช่องทางการสื่อสาร โดยเป็นเนื้อหาที่ได้รับการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน ส่งผลให้สามารถขยายบริการข้อมูลข่าวสารแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ครอบคลุมกว้างขวางกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านทางโทรทัศน์ (On Air) และกิจกรรมภาคสนาม (On Ground) ซึ่งทุกเนื้อหาและกิจกรรมมีการเชื่อมโยงนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ (Online) อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ผลตอบรับจากการออกอากาศข่าวและรายการพิเศษในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2560 พบว่ามีผู้รับชมเฉลี่ย 50,000 คนต่อวัน รายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือกลุ่มละคร รองลงมาได้แก่ รายการพิเศษแสงจากฟอ สุขความยั่งยืน และ Heart Work

การนำเสนอเนื้อหาภายใต้แนวคิด “แสงจากพ่อ” ในช่วงเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2560

ออกอากาศผ่านโทรทัศน์ (On Air)	กิจกรรมภาคสนาม (On Ground)
<p>รายการพิเศษ แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน</p> <p>หนังสือ “หนึ่งปี ที่พ่อจากไป” ในรายการ Talk to Film</p> <p>รายการ Heart Work ศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจากพ่อ</p> <p>รายการหัวใจของแผ่นดิน</p> <p>รายการ The Story เรื่องของพ่อที่รอ...ทุกคนเล่า</p> <p>รายการ “ร่วมฝันเพื่อเมืองไทย”</p> <p>รายการ Spirit of Asia คำสอนของพ่อ ขจรไป ณ แดนเอเชีย</p> <p>สารคดี รายอภิตต พระราชาผู้ยิ่งใหญ่ในใจไทยมุสลิม</p> <p>รายงานข่าวกิจกรรมภาคสนามในช่วงเวลาข่าว</p>	<p>กิจกรรม “ธรรมราชา”</p> <p>กิจกรรม “ศาสตร์พระราชา”</p> <p>กิจกรรม “พลังแผ่นดิน”</p> <p>ศิลปภูมิทัศน์ ดาวเรือง</p> <p>งานแสงจากพ่อ นิทรรศการแสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน</p> <p>แจกหนังสือหัวใจของแผ่นดิน</p> <p>“เสียงเพื่อพ่อ” อ่านหนังสือเสียงเพื่อพ่อ</p> <p>กิจกรรม 4 หนังสือ 3 นิทรรศการ</p>

ในส่วนของกิจกรรม On Ground ที่ได้จากการร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผนของทุกส่วนงานในไทยพีบีเอส และมีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในช่วง 4 เดือนก่อนงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อยู่ที่ 63,050 คน ประกอบด้วย

วันที่จัด	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม (คน)
13 กรกฎาคม 2560	กิจกรรม “ธรรมาชา”	400
19-20 สิงหาคม 2560	กิจกรรม “ศาสตร์พระราชา”	1,400
กันยายน 2560	กิจกรรม “พลังแผ่นดิน”	1,100
1 กันยายน ถึง 27 ตุลาคม 2560	ศิลปินภูมิทัศน์ ดาวเรือง กิจกรรมปลูกดอกดาวเรืองและปรับภูมิทัศน์จากดอกดาวเรือง	264
	หนังสือหัวใจของแผ่นดิน งานเสวนาและแจกหนังสือหัวใจของแผ่นดิน	50,000
13 กรกฎาคม ถึง 28 กันยายน 2560	“เสียงเพื่อพ่อ” กิจกรรมอ่านหนังสือเสียงเพื่อพ่อ	912 (บทความ)
สิงหาคม-กันยายน 2560	กิจกรรม 4 หนังสือ 3 นิทรรศการ	190
7-8 ตุลาคม 2560	งานแสงจากพ่อ นิทรรศการแสงจากพ่อสู่ความยั่งยืน ตอนเดินตามแสงพ่อ-นิทรรศการเกิดพระเกียรติ แบบ Interactive	9,220

สำหรับงานถ่ายทอดสดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพนั้น ได้รับเสียงชื่นชมในความเป็นมืออาชีพจากคนในวงการสื่อและประชาชน เช่น เสียงสะท้อนที่ว่า “ภาพสำคัญสามารถติดตามชมที่นี้ได้” หรือ “ภาพมุมสูงต้องไทยพีบีเอสเท่านั้น” เป็นต้น

สานพลัง สร้างหุ้นส่วนทางสังคม

ขณะที่กิจกรรม On Ground นอกจากให้ผลลัพธ์เป็นจำนวนผู้ที่รับรู้ ข้อมูลข่าวสารผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมกับไทยพีบีเอส รวมทั้งการหยิบเนื้อหา น่าสนใจจากการทำงานร่วมกันมานำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์แล้ว ผลที่ติดตามมา ในอีกด้านคือการขยายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้กว้างขวางและแนบแน่น ยิ่งขึ้น อันจะเป็นการปูทางสำหรับการทำงานร่วมกันต่อไปในวันข้างหน้า

“การที่เราวางแผนการทำงานที่เชื่อมกันทั้งระบบ ภาคีก็เห็นว่าเรามี การจัดกิจกรรม และนำเสนอเนื้อหาผ่านหน้าจอ ทั้งรายงานข่าวและรายการ ต่างๆ รวมทั้งการใช้สื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เขาเห็นประโยชน์จากการ ที่ไทยพีบีเอสสามารถมีบทบาทในการเป็นช่องทางการสื่อสารประเด็นที่พวกเขา ชับเคลื่อนอยู่ ช่วยขยายงานที่เขาทำ ให้เป็นที่รับรู้กว้างขวางมากขึ้น ผมเชื่อว่าการ ทำงานลักษณะนี้จะช่วยให้ภาคีเครือข่ายต่างๆ เกิดความเชื่อมั่นในไทยพีบีเอส เพิ่มมากขึ้นว่าเราเอาจริงเอาจังและเกาะติดในประเด็นที่มีความสำคัญ”

สันติพงษ์ ช้างเผือก บรรณาธิการข่าว สำนักข่าว ให้มุมมองในฐานะของผู้ทำหน้าที่ประสานงานภาคีเครือข่ายในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา

ในมุมมองของภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดกิจกรรม “ลานธรรมบันดาลใจ” “ธรรมราชา” และ “ศาสตร์พระราชา” **พุทธพัฒน์ อุ่นสวัสดิ์อาภา** ผู้ช่วยผู้จัดการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ มองเห็นถึงประโยชน์ของวิธีการทำงานลักษณะนี้ของไทยพีบีเอส เพราะคนทำงานได้ใช้เวลาทำความเข้าใจประเด็นอย่างถ่องแท้ แตกต่างจากการทำข่าวที่ผ่านมา ซึ่งเพียงมาสัมภาษณ์แล้วจบเป็นคร่าวๆ ไป

“ถ้าไทยพีบีเอสจะทำมากกว่าแค่การนำเสนอเนื้อหาที่จบเป็นครั้งๆ ไป แต่มีการสร้างกระบวนการเพื่อให้ประชาชนจากหลากหลายกลุ่มประเด็น ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา ฯลฯ ได้มีส่วนร่วมในการทำงานกันอย่างต่อเนื่อง เชื่อว่าจะทำให้ไทยพีบีเอสเองได้เกาะติดและเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ที่จะทำให้การนำเสนอเนื้อหาทำได้โดยตรงจุด และสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมได้เพิ่มขึ้นอีก”

โดยเฉพาะประเด็นทางศาสนา ที่ผู้ช่วยผู้จัดการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ มองว่า ปัจจุบันมีหลายเรื่องราวที่ต้องการการสื่อสาร และเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน บุคลากรสื่อต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องการให้ทั้งสังคมมาช่วยกัน เพื่อสร้างให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ซึ่งในฐานะขององค์กรที่ทำงานในประเด็นเหล่านี้ จึงมีความเต็มใจอย่างยิ่งที่จะให้การสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลและการทำงานร่วมกันในหลายรูปแบบเหมือนเช่นที่ผ่านมา

สื่อให้ทางออก และเสริมพลังพลเมือง

การปฏิบัติงานของไทยพีบีเอสนับตั้งแต่การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตลอดระยะเวลาหนึ่งปี ด้วยความมุ่งหมายเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมตามแนวพระราชปณิธาน อาจมองได้ว่าเป็นการทำงานมากกว่าการเป็นสื่อมวลชนอย่างที่คนส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจกัน กระนั้น สิ่งที่ไทยพีบีเอสได้แสดงให้เห็นปรากฏอย่างชัดเจน ผ่านผลงานและแนวคิดมุมมองที่อยู่เบื้องหลัง หาได้เป็นสิ่งใหม่ หรือผิดไปจากกรอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นสื่อมวลชนแต่อย่างใด

นับตั้งแต่ทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา ในสหรัฐอเมริกาและหลายประเทศแถบยุโรป เริ่มมีแนวคิดและแนวทางการทำงานของสื่อมวลชน ที่แตกต่างจากบทบาทหน้าที่เดิมๆ ซึ่งเป็นเพียงการนำเสนอเหตุการณ์ที่ “ไม่ปกติ” ให้สังคมได้รับรู้ ว่าอาจไม่เพียงพอ จึงมีการนำเสนอแนวคิดใหม่ ได้แก่

“งานสื่อสารทางออก” (Solutions Journalism)¹ ที่หมายความว่าความถึงการสื่อสารประเด็นปัญหาสังคมอย่างครบถ้วนรอบด้าน มุ่งเน้นให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้รับข่าวสารได้เข้าใจถึงสถานการณ์ปัญหาและสาเหตุ รวมไปถึงแนวทางที่เป็นทางออก ด้วยการนำเสนอตัวอย่างซึ่งเป็นข้อค้นพบและให้ข้อคิดในการแก้ไข ปัญหา ตลอดจนวิธีการ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจ และเป็นการหนุนเสริมให้เกิดพลังเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างการทำงานของไทยพีบีเอสในวาระ “แสงจากพ่อ” ที่แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาอย่างรอบด้าน และชี้ให้เห็นทางออกที่เป็นไปได้จริง ได้แก่ การสื่อสารเนื้อหา “ศาสตร์พระราชา” ซึ่งเป็นหลักปรัชญาการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผ่านเรื่องราวของบุคคลและกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่น้อมนำแนวทางการทรงงานไปใช้ในการประกอบการทำงานอาชีพ สามารถสร้างการรับรู้และแรงบันดาลใจแก่ผู้รับสื่อไม่ว่าจะในรูปแบบของรายงานข่าว สารคดี รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดยั่งยืนที่ไทยพีบีเอส

ขณะที่ **สื่อสร้างพลเมือง** (Civic Journalism) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน ก็พูดถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มากกว่าเพียงการนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณะ แต่เป็นสื่อมวลชนที่ปรับบทบาทไปสู่การเป็น “นักกิจกรรมทางสังคม” โดยการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย โดยการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดประเด็นถกเถียงและส่งเสริมให้พลเมืองได้มีส่วนร่วมกับการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ “ประชาธิปไตยทางตรง” ที่ประชาชนมีความตื่นตัวในการคิดวิเคราะห์ และมีส่วนร่วมในหลายระดับกับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสังคม ต่างจาก

1 Solutions Journalism งานสื่อสารทางออกให้สังคม, เก็บความและเรียบเรียงโดย สุรพล ธรรมรัตน์

ประชาธิปไตยผ่านระบบการเลือกตั้งอย่างที่หลายคนคุ้นชิน ทั้งนี้ โดยสื่อพลเมือง มีมุมมองต่อผู้ชม ไม่ใช่ในฐานะผู้รับสื่อเพียงอย่างเดียว แต่เป็นสมาชิกของชุมชน และสังคม

การจัดกิจกรรม On ground ซึ่งมีรูปธรรมเป็น “ตลาดนัดยั่งยืน” ที่มีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องในวาระ “แสงจากพ่อ” ของไทยพีบีเอส สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดลักษณะเดียวกันนี้ที่อยู่เบื้องหลังการทำงาน นอกจากไทยพีบีเอส จะมีบทบาทในการประสานงานภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันวางแผนและร่วมงาน จัดตลาดนัดยั่งยืนแต่ละครั้งแล้ว ภารกิจดังกล่าวของไทยพีบีเอสยังเป็นการส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายต่างๆ ได้เกิดการรวมตัวแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปสู่การทำงานร่วมกันในอนาคตอีกด้วย

ด้วยมุมมองใหม่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนดังที่กล่าวมา จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกันกับแนวทางการทำงานของไทยพีบีเอส ในกรณีเหตุการณ์เสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไทยพีบีเอสก้าวไปไกลกว่าเพียงการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ หรือพระราชดำรัส แต่พยายามแสวงหาตัวอย่างของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีการนำเสนอพระราชปณิธานไปปรับใช้จนเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้ชมนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการเชื่อมประสานการทำงานกับภาคีเครือข่ายที่มีการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าวอยู่ก่อนหน้า เพื่อสื่อสารสร้างการรับรู้ และเป็นแรงบันดาลใจแก่ประชาชนที่เป็นผู้รับชม หรือได้เข้าร่วมกิจกรรม

บุศย์สิรินทร์ ยิ่งเกียรติกุล ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าว ซึ่งได้ร่วมนำเสนอรายงานข่าวเรื่องราวของกลุ่มคนและองค์กรต่างๆ ที่มีการสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ว่าเธอประเมินผลสะท้อนจากการทำงานในช่วงปีที่ผ่านมาอย่างไร

“ไม่แน่ใจว่าเราสร้างการเปลี่ยนแปลงได้แค่ไหน เพราะภาพใหญ่ก็มองยาก แต่การได้เจอคนที่บอกกับเราว่า เขาตัดสินใจเปลี่ยนที่ดินของตัวเองตาม ‘โมเดลโคก หนอง นา’ เพราะดูสภูปชองไทยพีบีเอส แล้วได้มาเจอเครือข่ายคนทำงาน ได้คนไปช่วยให้คำแนะนำจนเขาสามารถลุกขึ้นมาทำเกษตรตามแนวทางของในหลวงได้จริง จากที่ก่อนหน้านี้คิดว่าจะปล่อยที่ดินให้คนอื่นเช่าไปแล้ว เราก็รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แค่คนที่เราได้เจอ 1-2 คนเขาเปลี่ยนแปลงได้ แสดงว่าก็ต้องมีคนอื่นๆ อีกทำได้ โดยเป็นผลจากการทำงานของทีมข่าวทุกคน”

ด้วยประสบการณ์เช่นนี้ บุศย์สิรินทร์ จึงเชื่อมั่นว่า แนวทางการสื่อสารด้วยหลากหลายช่องทางสื่อของไทยพีบีเอสสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมได้จริง และเธอมองว่า น่าจะมีความหมายยิ่งกว่าเพียงตัวเลขเรตติ้งการรับชมผ่านหน้าจอโทรทัศน์ ซึ่งไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จตามที่ไทยพีบีเอสได้กำหนดไว้เป็นเป้าหมายสักเท่าไร

“...การได้เจอคนที่บอกกับเราว่า เขาตัดสินใจเปลี่ยน
ที่ดินของตัวเองตาม ‘โมเดลโลก หนอง นา’ เพราะดู
สคู๊ปช่องไทยพีบีเอส แล้วได้มาเจอเครือข่ายคนทำงาน
ได้คนไปช่วยให้คำแนะนำจนเขาสามารถลุกขึ้นมา
ทำเกษตรตามแนวทางของในหลวงได้จริง
จากที่ก่อนหน้านี้คิดว่าจะปล่อยที่ดินให้คนอื่นเช่าไปแล้ว
เราก็อธิบายว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า

**แค่คนที่เราได้เจอ 1-2 คนเขาเปลี่ยนแปลงได้
แสดงว่าก็ต้องมีคนอื่นๆ อีกทำได้
โดยเป็นผลจากการทำงานของทีมข่าวทุกคน”**

บุศย์รินทร์ ยิ่งเกียรติกุล
ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าว

เปลี่ยน “วิถีคิด-วิธีการ”

การทำงานของคนไทยพีบีเอสในช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการทำงานในภาวะปกติ ทั้งในแง่มุมมองของการต้องรับมือกับสถานการณ์ใหญ่ของบ้านเมือง และการปรับรูปแบบการทำงานตามแนวคิดและแนวทางที่ได้ถูกวางไว้ก่อนหน้านี้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการนำทฤษฎีและหลักการ สู่อการปฏิบัติจริง ซึ่งสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งต่อมุมมองความคิดของคนทำงาน ซึ่งแสดงออกผ่านวิธีการทำงานที่แตกต่างอย่างไม่เคยมีมาก่อน

ด้วยโจทย์ที่ทำให้ทีมงานต้องศึกษาข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ต้องประสานกับภาคีเครือข่ายซึ่งมีการทำงานในประเด็นนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อผลิตเนื้อหาที่สามารถสื่อสารให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้ชม อันจะนำไปสู่พลังสร้างการ

เปลี่ยนแปลงในสังคม ด้วยวิธีการทำงานดังกล่าว คนที่ได้รับผลในการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับแรกๆ ก็คือตัวคนทำงานเอง เพราะต้องสัมผัสกับข้อมูล และผู้คนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล

เชิดพงษ์ ศรีสุธรรม หัวหน้าโปรดิเวเซอร์ฝ่ายรายการประเด็นสังคม เล่าถึงแรงบันดาลใจที่เขาได้จาก **โครงการศูนย์บาท โคนง นา โมเดล** กิจกรรมการเรียนรู้ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่โดยไม่ใช้เงินทุนของนักศึกษาจากประเทศภูฏาน เมื่อครั้งลงพื้นที่ถ่ายทำสัปดาห์รายการแสงจากพ่อ สุความยั่งยืน ที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี ในบทบาทของคนทำงานสร้างสรรค์ เขาสนใจแนวคิดใหม่ๆ ตลอดเวลา ประสบการณ์ครั้งนี้ ทำให้เขาเริ่มสนใจแนวความคิดสร้างงานโดยไม่ต้องใช้เงิน และลงมือทำเพื่อพิสูจน์แนวคิดดังกล่าว

เชิดพงษ์ทดลองจัดกิจกรรมเล็กๆ ขึ้นภายในสำนักรายการ ในวาระครบรอบการเสด็จสวรรคตครบ 1 ปี วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2560 โดยการชักชวนทีมงาน ผู้ผลิตรายการ พิธีกร ตลอดจนคนที่เคยร่วมงานในวาระแสงจากพ่อ ให้มาร่วมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยการรับประทานอาหาร พุดคุย จัดกิจกรรมสอนดนตรี วาดภาพ โดยใช้สถานที่บริเวณลานไม้ หน้าอาคาร A

“คุยกับผู้จัดการฝ่าย (นิสิต คุณผล) ว่าครบรอบปีเสด็จสวรรคตหลายคนไม่รู้จะทำอะไร อยากจัดงานเล็กๆ ง่ายๆ ทดลองใช้วิธีของในหลวง ผู้จัดการเอาด้วย ส่งไลน์ถึงคนรู้จัก ตั้งเป้าคนมา 40-50 คน ทุกคนนำอาหารมากินด้วยกัน บางคนมีชื่อเสียงได้รับเชิญไปงานใหญ่ แต่เขาเลือกที่จะมางานที่เราจัด มองว่าน่าสนใจ”

การทดลองเล็กๆ ที่ช่วยยืนยันความเป็นไปได้ของวิธีคิดใหม่ที่ได้จากการทำงาน และเขาเชื่อว่า การร่วมงานกันในครั้งนี้ ทำให้วิธีคิดและมุมมองฝัง

ในตัวทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนไทยพีบีเอส หรือผู้ผลิตนอกที่มาร่วมงาน ซึ่งกลายเป็น “กัลยาณมิตรที่มีความคิดความเชื่อในศาสตร์พระราชาร่วมกัน”

นอกจากคุณค่าเชิงประเด็นที่มีผลต่อทัศนคติของคนทำงาน มุมมองต่อวิธีการทำงานก็เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน

เชิดพงษ์ ยอมรับว่า มุมมองและวิธีการทำงานของเขา ก่อนและหลังการเดินทางไปร่วมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส ที่อัมพวา ให้ความสำคัญแตกต่างอย่างชัดเจน เนื่องจากที่ผ่านมาเขาไม่เคยทำงานร่วมกับสำนักข่าว และเชื่อมาตลอดว่าคนสำนักข่าวกับคนสำนักรายการเป็นเหมือน “น้ำกับน้ำมัน” ที่ไม่มีวันเข้ากันได้ เพราะวิถีคิดและวิธีการทำงาน ทุกอย่างแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่เมื่อต้องมาทำงานด้วยกันตามโจทย์ที่ได้รับมอบหมาย สิ่งที่เขาให้ความสำคัญไม่แพ้คุณภาพของงาน คือการปรับระดับกระบวนการทำงานให้เดินหน้าไปด้วยกันได้อย่างราบรื่น สิ่งสำคัญคือการรับฟัง และใช้จุดแข็งของตัวเอง ช่วยเสริมช่องว่างของเพื่อนร่วมงานต่างสำนัก

“ปรับตัวเข้าหากัน บางอย่างเราไม่ชอบ แต่ยอมเขาบ้างก็ได้ หลายอย่างต้องชื่นชมคนข่าว งานบางอย่างทำคนเดียวก็ได้ด้วย ให้ทำรายการสดแบบนี้สำหรับเรามองว่าเป็นเรื่องเสี่ยงตาย ไม่กล้าทำแน่ๆ และเห็นได้ชัดว่าคนจากฝ่ายข่าวมีความคล่องตัวสูง อยากรได้ประเด็นนี้ สั่งปุ๊บได้เลย เป็นม้าเร็ว พร้อมลุย รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีข้อมูลแน่นมาก

แต่บางอย่างผมก็ไม่ยอม ฝ่ายข่าวต้องปรับตัวตามผมด้วยเหมือนกัน เช่น ผมวางคอนเซ็ปต์รายการไว้เป็นวาระดีทอล์ก คุยข่าวแบบไม่เป็นทางการ นักข่าวต้องปรับสไตล์การรายงาน เมื่อเราอยากได้ภาพใหม่ ผมมีจุดยืนว่าต้องหาคนนอกมาร่วมเป็นพิธีกรด้วย ก็ลองประสานงานด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้พิธีกรรับเชิญมาตามที่ต้องการ”

เชิดพงษ์ เล่าถึงการผสานจุดอ่อนจุดแข็งของแต่ละฝ่าย ซึ่งในที่สุดแล้ว ทำให้ได้ผลงานที่น่าพึงพอใจ แต่การจะทำเช่นนั้นได้ แต่ละฝ่ายต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนความเคยชินเดิมๆ ออกจาก “พื้นที่ปลอดภัย” ของตัวเอง เพื่อก้าวไปสู่ความร่วมมือรูปแบบใหม่ อันจะนำไปสู่คุณภาพใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนด้วยเช่นกัน

ส่วน **อรุชิตา อุตมะโกติน** ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว/ผู้ประกาศข่าว ได้เรียนรู้การก้าวข้ามข้อจำกัดจากการทำงานวาระแสงจากพ่อว่า สำหรับงานใหญ่ และมีความสำคัญระดับนี้ การทำงานด้วยความรู้และทักษะอันจำกัด งานจะไม่มีทางสำเร็จลุล่วงไปได้ แต่สิ่งที่จะช่วยให้ทุกคนสามารถก้าวข้ามขีดจำกัดของตัวเองที่มีอยู่ ก็คือการร่วมมือกับส่วนงานอื่นๆ ที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญซึ่งแตกต่างกัน สามารถเติมเต็มกันได้ และเรียนรู้ทักษะใหม่ไปพร้อมกัน

“จากเดิมทำงานเพื่อผลิตสื่ूपิพีวี สัมภาษณ์แหล่งข่าว ออกอากาศ ก็จบ เอาเข้าจริงๆ เราทำงานแต่กับคนในทีมเล็กๆ ของตัวเอง พอมาจัดกิจกรรมที่ต้องมีงานด้านการจัดการ มีรายละเอียดเยอะแยะ ต้องทำงานประสานกับฝ่ายอื่น ต้องมาคิดมาวางแผนด้วยกันกับเครือข่าย จะสื่อสารประเด็นอะไร รูปแบบงานจะเป็นอย่างไร ต้องทำอะไรกับใครบ้างเพื่อให้งานเกิดขึ้นได้ คนมาร่วมงานแล้วจะได้อะไรกลับไปบ้าง”

การต้องตอบโจทย์ใหม่ๆ สำหรับอรุชิตามองว่าเป็นการเรียนรู้ที่ดีกว่า การฝึกอบรมเป็นครั้งคราว เพราะคนทำงานได้สัมผัสประสบการณ์จริง ซึ่งผลงานสร้างการเรียนรู้ และความภาคภูมิใจให้กับทุกคน

ในด้านการทำงานเป็นทีม **พลเทพ รัตนดิเรก** หัวหน้างานสื่อสังคมออนไลน์และการตลาดออนไลน์ สะท้อนมุมมองการทำงานที่มีความร่วมมือจากส่วนงานต่างๆ ในองค์กรว่าสร้างให้เกิดความสำเร็จของงานได้ในที่สุด

“ความสำเร็จมาจากการที่เราก้าวข้ามกรอบสี่เหลี่ยมได้ ออกจากการทำงานแบบเดิมๆ ในส่วนของงานของตัวเอง และมีการประชุมอัปเดตงานกันบ่อยๆ เมื่อได้คุยกันมากขึ้น ทำให้แต่ละคนรู้ว่าทีมอื่นทำอะไร ทำให้เชื่อมประสานการทำงานกันได้ดียิ่งขึ้น ทั้งที่โปรเจกต์เกิดขึ้นแบบฉุกฉะกุก ทั้งฝั่งข่าวและโซเชียลเหมือนขึ้นรถไฟเหาะตลอดเวลา แต่เราทำทุกอย่างได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้”

สำหรับ **บุศย์สิรินทร์ ยิ่งเกียรติกุล** ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าว เธอเล่าถึงคุณค่าของงานที่ได้สัมผัสว่า เธอตัดสินใจสมัครสอบเพื่อเข้าทำงานในองค์กรสื่อแห่งนี้ เพราะเห็นว่าไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะที่มีความเป็นกลาง ปลอดภัยจากอิทธิพลการครอบงำและแทรกแซงจากกลุ่มทุนธุรกิจและอำนาจรัฐ ด้วยประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยทำงานเป็นตัวแทนอาสาสมัคร (แอมบาเดอร์) ทำให้เกิดความคิดที่จะทำงานในจุดที่สร้างประโยชน์แก่สังคมได้มากที่สุด

“ระยะหลัง งานสื่อสารมวลชนแข่งขันสูง หลายแห่งก็หันมาเน้นการทำงานเพื่อสังคมด้วยเหมือนกัน แต่มองไทยพีบีเอสว่ามีความแตกต่าง ตรงที่มีการทำงาน On ground กับภาคีเครือข่าย ซึ่งเป็นการทำงานเชิงลึกเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างที่ไม่เคยเห็นสื่ออื่นมีงานในลักษณะนี้” บุศย์สิรินทร์กล่าวถึงความตั้งใจ ประกอบกับประสบการณ์ทำงานสื่อสารสาธารณะแห่งนี้ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ยิ่งตอกย้ำแก่นสารอันเป็นคุณค่าแห่งสื่อสาธารณะในการรับรู้ของเธอก็ให้มีความชัดเจนมากขึ้นตามลำดับ

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าว เชื่อกันว่า การได้ทดลองทำงานด้วยวิธีการเหล่านี้ จะสร้างให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการทำงานใหม่ที่องค์กรหวังจะสร้างให้เกิดมีขึ้นได้เป็นอย่างดี แทนที่จะเป็นการสั่งการโดยบุคลากรขาดความเข้าใจถึงความหมายของนโยบายอย่างแท้จริง

การประสานจุดอ่อนจุดแข็งของแต่ละฝ่าย
ซึ่งในที่สุดแล้วทำให้ได้ผลงานที่น่าพึงพอใจ

แต่การจะทำเช่นนั้นได้

แต่ละฝ่ายต้องมีการปรับตัว

เปลี่ยนความเคยชินเดิมๆ

ออกจาก “พื้นที่ปลอดภัย” ของตัวเอง

เพื่อก้าวไปสู่ความร่วมมือรูปแบบใหม่

อันจะนำไปสู่คุณภาพใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนด้วยเช่นกัน

เชิดพงษ์ ศรีสุธรรม

หัวหน้าโปรดิเวเซอร์ฝ่ายรายการประเด็นสังคม

การทำงานของไทยพีบีเอสนับตั้งแต่การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงแสดงให้เห็นถึงหลักสี่สาธารณะที่สะท้อนผ่าน DNA ของคนไทยพีบีเอส ทั้ง 6 ประการ ให้เป็นที่ปรากฏทั้งต่อคนภายใน และสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรภายในองค์กร ได้แก่

จิตสำนึกเพื่อสังคม (Social Mind) คนไทยพีบีเอสมีการทำงานโดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะอย่างชัดเจน

ความร่วมมือ (Partnership) การทำงานในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา เกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายอย่างหลากหลาย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยเป็นการเปิดเวทีเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสังคมร่วมกัน รวมทั้งขยายผลการทำงานและความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน

ความน่าเชื่อถือ (Reliable) คุณภาพข่าวสารที่ได้รับการนำเสนอ โดยไทยพีบีเอส ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้ชม ตลอดจนงานภายนอกที่นำไปสู่ความร่วมมือเพื่อผลิตเนื้อหาคุณภาพสู่สาธารณะ อาทิ การร่วมถ่ายทอดงานพระราชพิธีกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) การได้รับการประสานจากเว็บไซต์ยูทูบเพื่อเชื่อมโยงสัญญาณให้ผู้ชมได้รับชมทั่วโลก สถานีโทรทัศน์ของประเทศต่างๆ มีการประสานงานเพื่อเชื่อมโยงสัญญาณออกอากาศเพื่อเผยแพร่รายการร่วมกับไทยพีบีเอส

นวัตกรรม (Innovation) เราได้เห็นผลงานที่สะท้อนการคิดสร้างสรรค์ใหม่จากการทำงานแสงจากพ่อหลายชิ้น อาทิ วิชิตคิดแนวทางการทำงานที่มุ่งนำประชาชนจากความโศกเศร้าสู่ปัญญา การจัดงานตลาดนัดยั่งยืน แผนที่ปักหมุด โครงการเสียงเพื่อพ่อ นิทรรศการเทิดพระเกียรติแบบ Interactive เป็นต้น

การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การปรับรูปแบบการทำงานภายใต้โครงการแสงจากฟอ. สู่ความยั่งยืน เป็นการสื่อสารความต่อเนื่องเชิงนโยบายในช่วงเวลาที่ไทยพีบีเอสต้องเผชิญกับ “สูญญากาศ” ของการบริหาร ทำให้ตัวแทนของทุกส่วนงานได้มีเวทีที่ช่วยกันคิดช่วยกันวางแผนการทำงาน รวมทั้งโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยยุทธศาสตร์งาน On Ground ของไทยพีบีเอส เป็นกุญแจดอกสำคัญที่สร้างโจทย์การทำงานร่วมกันในหลากหลายประเด็นและช่องทางอย่างแท้จริง

ผลกระทบ (Impact) ไทยพีบีเอสมีการกำหนดบทบาทในการเป็น “สื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง” โดยวางยุทธศาสตร์ On Air, Online, On Ground ซึ่งมีการนำมาปรับใช้ในช่วงของพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ผสานกับการสร้างกลไกการทำงานแบบบูรณาการ เพื่อมุ่งตอบโจทย์การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม โดยการสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ในมุมมองของ **วาสนา ไชยประเสริฐ** ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์ข่าว สำนักข่าว เห็นความร่วมมือจากทุกส่วนงาน ทั้งที่หลายคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่สามารถส่งต่อการทำงานกันด้วยความเต็มใจ ความผิดพลาดใดที่เกิดขึ้น ก็ไม่มีการกล่าวโทษกัน แต่พยายามมองข้าม และช่วยเหลือกันเพื่อให้งานสำเร็จคล่องด้วยเหตุที่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกัน คือต้องการให้การสื่อสารงานพระราชพิธีในครั้งนี้ ออกมาดีที่สุดในครั้งนี้

“เป็นภาวะมีนๆ แงๆ ซุลมุนฝุ่นตลบ ทุกวันนี้ยังงงว่าเราผ่านช่วงเวลานั้นกันมาได้อย่างไร อยู่ดีๆ ทุกคนก็ออกจากพื้นที่ปลอดภัยของตัวเอง แต่ก็เกิดความสงสัยว่า ที่เราทุ่มเทขนาดนี้ เราทำเพราะในหลวงหรือองค์กร”

ความสงสัยเช่นนี้นำมาสู่โจทย์สำคัญคือ การร่วมแรงร่วมใจและ
สร้างสรรค์การทำงาน ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เกิดขึ้นในครั้งนี สามารถ
สร้างให้เกิดซ้ำขึ้นอีกได้หรือไม่ หากไม่ใช่เป็นการทำงานในประเด็นที่มีความย้ง
ใหญ่ในตัวเองเหมือนเช่นที่เกิดขึ้นในครั้งนี

ถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จ ของ “แสงจากพ่อ”

ไทยพีบีเอสมีความพยายามที่จะค้นหากุญแจดอกสำคัญเพื่อไขสู่คำตอบในเรื่องดังกล่าว โดยการจัดการถอดบทเรียนในเวที*เรื่องเล่างาน Co-Creation “แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน”* ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ณ ห้อง Convention Hall 1 อาคารศูนย์การเรียนรู้ของไทยพีบีเอส วัตถุประสงค์สำคัญคือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง และผู้บริหาร เพื่อสกัดให้ได้มาซึ่งปัจจัยความสำเร็จจากการทำงาน “แสงจากพ่อ” และนำมาสรุปเป็นวิถีคิดและวิธีทำงานของไทยพีบีเอสในการขับเคลื่อนประเด็นอื่นๆ ให้บรรลุถึงความสำเร็จเช่นเดียวกับงาน “แสงจากพ่อ” ต่อไป

“ความสำเร็จ” ของการทำงานในวาระแสงจากพ่อ จากการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรในทุกส่วนงานของไทยพีบีเอส สรุปได้ดังนี้

บรรยากาศการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความประทับใจ
ในเวทีถอดบทเรียน “เรื่องเล่างาน Co-Creation” แสงจากพ่อ สู่อความยั่งยืน”

- **การตอบโัจทย์ความคาดหวังต่อสื่อสาธารณะ** ในมุมมองของหลายคนเห็นตรงกันว่า การทำงานของคนไทยพีบีเอสในช่วงการเสด็จสวรรคต แรงผลักดันสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะของสื่อสาธารณะเพียงแห่งเดียวของไทย ซึ่งถูกสังคมคาดหวังให้ต้องสื่อสารผลงานด้วยคุณภาพที่สร้างคุณประโยชน์ โดยมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากสื่อทั่วไป ทำให้ไทยพีบีเอสต้องมีการผลิตเนื้อหาข่าวสารด้วยตนเอง แทนที่จะเป็นการเชื่อมสัญญาณการถ่ายทอดสด และนำเสนอสารคดีเฉลิมพระเกียรติ จากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยเพียงอย่างเดียว
- **การบูรณาการทุกส่วนงานในไทยพีบีเอส** การทำงานในวาระแสงจากพ่อส่งผลให้มีการเชื่อมโยงการทำงาน และผลงานมีการนำไปปรับรูปแบบเพื่อนำเสนอในหลากหลายช่องทางเพิ่มขึ้น เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน
- **การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างเข้มแข็ง** หลายคนเห็นว่า การทำงานในวาระแสงจากพ่อ มุ่งเน้นการประสานการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างแท้จริงตลอดทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การคิด วิเคราะห์ วางแผน และร่วมกันจัดกิจกรรม หรือผลิตรายการ โดยไทยพีบีเอสมีบทบาทหลักในการประสานงาน และหนุนเสริมเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายต่างๆ รวมทั้งขยายผลสู่ประชาชนทั่วไป ผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลายของไทยพีบีเอส

- **การเปิดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้** ไทยพีบีเอสสามารถใช้หลากหลายช่องทางการสื่อสารเพื่อให้บุคคลและเครือข่ายได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเฉพาะกิจกรรม On Ground ที่สามารถเชื่อมประสานเครือข่ายต่างๆ ที่มีการนำแนวทางการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปใช้จริงเห็นผลเป็นรูปธรรม ให้มีการทำงานร่วมกันอย่างเข้มข้นและเกิดความต่อเนื่อง และขยายการรับรู้สู่สาธารณะในทุกช่องทางสื่อสาร ส่งผลให้เกิดการขยายการรับรู้เกี่ยวกับสถานะและบทบาทของไทยพีบีเอสไปยังกลุ่มเป้าหมายใหม่เพิ่มขึ้นด้วย
- **เป้าหมายร่วมเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง** การทำงานในครั้งนี้แตกต่างจากการทำงานในช่วงเวลาปกติ ซึ่งเป็นการผลิตงานตามภารกิจประจำวัน แต่เป็นการนำเสนอสาระข่าวสารที่มีความต่อเนื่อง และลงลึกเชิงประเด็น ทุกคนทุ่มเทในการผลิตผลงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อสื่อสารเรื่องราวพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยหวังให้เกิดพลังในการสร้างความเปลี่ยนแปลงโดยคนในสังคมมี การนำพระราชปณิธานและแนวทางการทรงงานไปปรับใช้ในชีวิตจริงให้ได้มากที่สุด
- **บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจ** การทำงานที่มีเป้าหมายชัดเจนว่าสามารถตอบโจทย์ในการสร้างคุณค่าแก่สังคม ประกอบกับการทำงานเป็นทีมที่อาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ส่งผลให้ชิ้นงานมีคุณภาพ บุคลากรเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

“ปัจจัยความสำเร็จ” เป็นประเด็นถัดไปที่ถูกตั้งเป็นโจทย์เพื่อสืบค้นให้ เห็นถึงที่มาแห่งความสำเร็จในวาระการทำงาน “แสงจากพ่อ” ของคนไทยพีบีเอส สรุปลงได้ดังนี้

- **คุณค่าเชิงประเด็น** การนำเสนอเรื่องราวพระราชกรณียกิจ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็น คุณค่าสูงสุดที่ไม่เฉพาะคนไทยพีบีเอส แต่ยังรวมถึงภาคี เครือข่าย ผู้ผลิตจากภายนอก ที่มีความรู้สึกไม่ต่างจาก ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่า ส่งผลให้ทีมงานต่างมองตรง ไปยังทิศทางเดียวกันโดยไม่มีข้อถกเถียงหรือสงสัย จนเกิด เป็นความปรารถนาที่จะผลิตและนำเสนองาน ที่สะท้อนพระ อัจฉริยภาพและพระราชปณิธานให้เป็นแบบอย่างแก่สังคม ไทยในวงกว้างอย่างแท้จริง
- **คนทำงานมีอุดมการณ์ร่วม** หมายถึงการมีวิถีคิดที่ชัดเจน จาก ความตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณค่าสื่อสารสาธารณะ และการมีบทบาทเป็นสื่อเพื่อเปลี่ยนแปลง ดังที่ได้รับ การ กำหนดไว้เป็นแนวทางสำคัญขององค์กร ซึ่งบุคลากรสามารถ นำมาปรับใช้เพื่อการทำงานในวาระแสงจากพ่อได้อย่างชัดเจน และทันท่วงที
- **การทำงานเป็นทีม** ด้วยอุดมการณ์ที่มีร่วมกันดังนี้เอง ซึ่งส่ง ผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในทุกส่วนงาน ทุกคนพร้อมจะสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ และช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน รวมทั้งให้อภัยกันในความผิดพลาดใดๆ ที่เกิดมีขึ้น ระหว่างการทำงาน

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการ ไทยพีบีเอส
ในเวทีถอดบทเรียน “เรื่องเล่างาน Co-Creation “แสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน”

ตัวแทนจากทุกส่วนงานร่วมเวทีถอดบทเรียน
“เรื่องเล่างาน Co-Creation “แสงจากฟอ สู่อความยั่งยืน”

- **การทำงานแบบลงลึกและต่อเนื่อง** หลายคนสะท้อนว่า รูปแบบการทำงานในช่วงวาระแสงจากฟอ ซึ่งมุ่งเน้นการทำงานลงลึกเชิงประเด็น และติดตามการทำงานของภาคีเครือข่ายต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เน้นสร้างผลงานคุณภาพ ทำให้บุคลากรได้ใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับเรื่องราว จนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเกิดแรงบันดาลใจจากคุณค่าในเรื่องราว จนเกิดความมุ่งมั่นที่จะนำเสนอเนื้อหาผ่านทุกช่องทางสื่อสารที่มีอยู่
- **งานเครือข่ายเสริมคุณภาพเนื้อหา** ในการระดมความคิดเห็นเรื่องปัจจัยความสำเร็จของงานแสงจากฟอ หลายคนมองว่าการทำงานอย่างใกล้ชิดกับภาคีเครือข่าย ทำให้เห็นภาพและเข้าใจการทำงานของภาคส่วนต่างๆ อย่างชัดเจนและรอบด้านยิ่งขึ้น ซึ่งภารกิจดังกล่าวของภาคีเครือข่ายได้กลายมาเป็นวัตถุดิบที่มีความหลากหลายให้คนทำงานสามารถคัดสรรไปนำเสนอผ่านช่องทางสื่อได้อย่างน่าสนใจ และเป็นประโยชน์สำหรับผู้ชม
- **การมีแนวนโยบายที่ชัดเจน** นอกจากนโยบายหลักในการเป็นสื่อสาธารณะของไทยพีบีเอส ตลอดจนแผนบริการกิจการ 3 ปี และยุทธศาสตร์การทำงานซึ่งเป็นหลักให้คนไทยพีบีเอสได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแล้ว ในวาระการทำงานแสงจากฟอ ผู้บริหารในขณะนั้นได้เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมคิดและกำหนดทิศทางการทำงาน โดยให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน

- **การมีกลไกกำหนดทิศทางการทำงาน** การตั้งคณะทำงาน โครงการแสงจากพ่อ สู่ความยั่งยืน ในเดือนเมษายน 2560 เป็นการเปิดเวทีให้ทุกส่วนงานได้ทำงานร่วมกัน เพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดการทำงานแบบแยกส่วนที่ถูกกำหนดเชิงโครงสร้าง ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน และเป็นการเสริมการทำงานซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี
- **ภาวะการนำร่วม (Collective Leadership)** ในช่วงเวลาสำคัญสูงสุดของสังคม แต่ไทยพีบีเอสกลับต้องเผชิญสถานการณ์การเกิดสุญญากาศการบริหารภายในองค์กร กระนั้น คนไทยพีบีเอสยังสามารถรวมพลังเพื่อให้งานปฏิบัติ งานเดินหน้าโดยไม่สะดุดหยุดชะงัก ด้วยการร่วมกันคิด ช่วยกันตัดสินใจ และทำงานร่วมกันจนสามารถสร้างให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพ
- **การทำงานข้ามส่วนงาน (Cross Function)** การทำงานในวาระแสงจากพ่อ กล่าวได้ว่า เป็นช่วงเวลาที่ยุคลากรจากส่วนงานต่างๆ ของไทยพีบีเอสได้มาทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่องมากที่สุดกว่าครั้งใดที่เคยมีมา ส่งผลให้มีการดึงจุดแข็งมาเสริมจุดอ่อนของแต่ละฝ่ายได้เป็นอย่างดี สร้างให้เกิดผลงานที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับทุกคน

จากความสำเร็จและการเรียนรู้จากการทำงานข้างต้น หากจะนำไปจัด
เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้และขยายผลเข้ากับการทำงานในประเด็นหรือวาระอื่นๆ
ของไทยพีบีเอส โดยทำให้คนทำงานสามารถสร้างความสำเร็จของงานเช่นเดียวกับ
ที่เกิดขึ้นกับงาน “แสงจากพ่อ” ควรมียุทธศาสตร์ประกอบแห่งความสำเร็จ 6
ประการ ดังนี้

1. **วิธิตัดเชิงยุทธศาสตร์** คนทำงานต้องมีวิธิตัดเช่นนี้ กล่าวคือ
เข้าใจเป้าหมายของไทยพีบีเอสในการเป็นสื่อเพื่อสร้างการ
เปลี่ยนแปลง โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานที่เปิดโอกาส
ให้คนทำงานได้ถลกแกลงถึงเป้าหมายการทำงานเชิงยุทธศาสตร์
ขององค์กร, คุณค่าของการเป็นสื่อสาธารณะ และการเป็นสื่อ
เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง และความเข้าใจต่อความคาดหวัง
ของสังคมต่อสื่อสาธารณะ จนเกิดเป็นอุดมการณ์ร่วมของคน
ทำงาน
2. **กลไกการทำงานรวมหมู่** ควรมีกลไกการขับเคลื่อนงานที่มี
การนำรวมหมู่อย่างชัดเจน และมีกระบวนการทำงานที่คน
ทำงานได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ อย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการ
ปรึกษาหารือ และรับฟังกันอย่างลึกซึ้ง
3. **การทำงานข้ามส่วนงาน** ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ที่
อาศัยความร่วมมือของสายงานต่างๆ โดยนำจุดแข็งของแต่ละ
ส่วนงานมาเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน
4. **ท่าทีการเรียนรู้** ควรส่งเสริมคนทำงานให้เรียนรู้ในประเด็นที่
ทำอย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ
การมีประสบการณ์ตรง จนทำให้คนทำงานเข้าใจประเด็นอย่าง
ถ่องแท้ และสามารถคิดสร้างสรรค์งานได้ดียิ่งขึ้น

5. **การถอดบทเรียนอย่างต่อเนื่อง** ควรมีเวทีการประชุมติดตามผลการทำงาน ที่เป็นพื้นที่ปลอดภัยให้คนทำงานสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตน และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
6. **คุณค่าของการสานเครือข่าย** ควรส่งเสริมให้คนทำงานได้ร่วมงานกับเครือข่าย ด้วยการเห็นคุณค่าของความร่วมมือและด้วยท่าทีของการเปิดใจเรียนรู้จากกันและกัน อันจะทำให้เกิดการรวมพลังทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สู่การทำงานในอนาคต

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส ให้มุมมองต่อปัจจัยความสำเร็จเพิ่มเติมในเรื่องการทำงานของคนไทยพีบีเอสกับเครือข่ายว่า

“ต้องหาจังหวะสื่อสารอย่างต่อเนื่อง แต่เชื่อมั่นว่า ความเข้าใจจะเกิดได้เมื่อคนทำงานได้ลงมือทำ ‘แสงจากพ่อ’ เป็นตัวอย่างที่จะทำให้เกิดความเข้าใจว่า เวลาเราพูดถึงความร่วมมือภายใน หรือขับเคลื่อนเพื่อความเปลี่ยนแปลง คือแบบนี้ ไม่ใช่การลงไปทำเอง แต่ใช้ช่องทางสื่อที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนคนที่เป็นตัวจริง” ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส เชื่อมั่นว่า “แสงจากพ่อ” คือรูปธรรมของทิศทางการทำงานของไทยพีบีเอสที่ดีที่สุด

ยิ่งไปกว่านั้น ในด้านการทำงานข้ามสายงาน เมื่อปักธงว่าจะเป็นสื่อเพื่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยกลยุทธ์การทำงานที่เชื่อมประสานทุกภาคส่วน เพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์เชิงประเด็น แบบฝึกหัดของการทำงานใน

วาระ “แสงจากพ่อ” ถูกตอบโจทย์ด้วยการจัดตั้งคณะทำงานโครงการแสงจากพ่อ..สู่ความยั่งยืน เพื่อเป็นกลไกเฉพาะกิจ ให้เกิดการรวมตัวกันข้ามส่วนงานภายในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อก้าวข้ามขีดจำกัดของการจัดโครงสร้างองค์กรในรูปแบบขององค์กรราชการ คือเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ ที่มีส่วนงานย่อยแบ่งแยกกันโดยเด็ดขาด การบริหารจัดการเป็นลักษณะของการสั่งการแนวตั้งตามสายบังคับบัญชา สร้างให้เกิดวัฒนธรรมอำนาจ และการทำงานแบบ “รอคำสั่ง” ซึ่งไม่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม และย่อมไม่สามารถขับเคลื่อนการทำงานไปสู่จุดหมายที่วางไว้

เรื่องนี้ ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส ขยายความโดยย้ำทิศทางการทำงานข้างหน้า ด้วยคำสำคัญ ได้แก่ *Digital Transformation* และ *Content-Based Structure*

“มีการปรับมาแล้วเป็นระยะ แต่จะต้องปรับอีก เป้าหมายคือยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า Digital Transformation คือการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การเป็นดิจิทัลมีเดียอย่างเต็มรูปแบบ และรูปแบบการบริหารโครงสร้างที่เป็น Content Based Structure ไม่ใช่เป็นสำนักตามภารกิจ แต่ใช้เนื้อหาเป็นตัวตั้ง เช่น กลุ่มเนื้อหาเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน ก็จะมีครบทั้งฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ ทีวีเอทีพี ช่างเทคนิคจบในหนึ่งยูนิต นี้คืออนาคต ซึ่งสื่อสารธารณะในหลายประเทศไปบนทิศทางนี้ แต่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องของอนาคต”

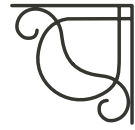
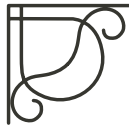
สำหรับในวันนี้ ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส บอกว่าทิศทางนี้เริ่มต้นแล้ว ด้วยการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้าง คือการจัดกลุ่มงานตามลักษณะงาน เพื่อให้เกิดเอกภาพ แก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนและตัดกำลังกันเองเช่นในอดีต รวมทั้งการออกแบบการทำงานด้วยยุทธศาสตร์เชิงประเด็น เรียกว่า “ครัวกลาง”

เพื่อให้คนจากต่างสำนักได้ร่วมสร้างสรรค์รูปแบบการสื่อสารภายใต้การขับเคลื่อนเชิงประเด็นหลัก (Core agenda) เดียวกัน

นี่คือการขยายผลองค์ประกอบความสำเร็จของงานแสงจากพ่อสู่การพัฒนาการทำงานของทีมไทยพีบีเอสอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยความเชื่อมั่นว่า สิ่งนี้จะทำให้ผลงานการขับเคลื่อนเชิงประเด็นหลักที่สำคัญอื่นๆ ของไทยพีบีเอสในอนาคต มีคุณภาพและก่อประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างยั่งยืน

“ต้องหาจังหวะสื่อสารอย่างต่อเนื่อง แต่เชื่อมั่นว่า
ความเข้าใจจะเกิดได้เมื่อคนทำงานได้ลงมือทำ
‘แสงจากพ่อ’ เป็นตัวอย่างที่จะทำให้
เกิดความเข้าใจว่า เวลาเราพูดถึง
ความร่วมมือภายใน หรือขับเคลื่อน
เพื่อความเปลี่ยนแปลง คือแบบนี้
ไม่ใช่การลงไปทำเอง แต่ใช้ช่องทาง
สื่อที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนคนที่เป็นตัวจริง”

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล
ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส

ภาคผนวก

หลักสื่อสารณะ

1) ความทั่วถึง (Universality)

สื่อสารณะต้องดำเนินการเพื่อประชาชนทั้งประเทศ ต้องพยายามเข้าถึงทุกคน หรือสื่อสารณะต้อง “ถูกใช้” โดยคนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อความเสมอภาค ความเป็นประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนอยู่บนฐานข้อมูลข่าวสารเดียวกัน อย่างไม่แบ่งแยกสถานะทางสังคม หรือรายได้

2) ความหลากหลาย (Diversity)

สื่อสารณะต้องมีความหลากหลาย อย่างน้อยที่สุดในด้านประเภทของรายการ ผู้ชมผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหา รวมทั้งประเด็นถกเถียง ทั้งหมดรวมถึงกลุ่มผู้ผลิตอิสระที่หลากหลาย ไม่ผูกขาดกับกลุ่มหนึ่ง แต่เปิดโอกาสอย่างกว้างขวางในการเข้าถึง เข้าร่วมงาน เข้าร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนารายการ สื่อสารณะต้องตอบสนองความสนใจของสาธารณะที่หลากหลาย โดยนำเสนอรายการหลากหลายประเภท ที่แต่ละรายการอาจตอบสนองกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่มีความคาดหวัง ความต้องการ และลักษณะการรับสื่อที่ต่างกัน

3) ความเป็นอิสระ (Independence)

องค์การสื่อสารสาธารณะ ต้องมีความเป็นอิสระ มีที่มาของรายได้ที่ประกันความเป็นอิสระจากรัฐ และทุนธุรกิจ และต้องสร้าง หรือพัฒนาความยั่งยืนของความเป็นอิสระ ด้วยการได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะหรือประชาชน ผู้ผลิตสื่อสาธารณะต้องมีเสรีภาพ และความเป็นอิสระด้วยจริยธรรมวิชาชีพ และยอมรับผิดชอบต่อสังคม สื่อสาธารณะต้องเป็น กลางในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ เป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็น และข้อวิจารณ์ที่แตกต่างกัน และต้องสร้างกลไกการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารที่เสรี อันเป็นหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนของสังคมประชาธิปไตย

4) การปกป้องสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชน (Human Rights Protection)

สื่อสาธารณะต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ล่วงละเมิดส่วนบุคคลและครอบครัว เว้นเสียแต่ความจำเป็นเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของมหาชนส่วนใหญ่ ต้องคำนึงถึงและถือปฏิบัติในหลักการสิทธิมนุษยชนในทุกขั้นตอนการทำงาน และในการผลิตรายการต่างๆ

5) ความแตกต่างเฉพาะตัว (Distinctiveness)

สื่อสาธารณะต้องมีความแตกต่างที่โดดเด่นด้วยคุณลักษณะของรายการที่มีมาตรฐานและรสนิยม เนื้อหารายการต้องแตกต่างจากสื่ออื่น จนทำให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถแยกแยะได้ในความแตกต่างของคุณภาพ คุณค่า จุดยืน และลักษณะเฉพาะของสื่อสาธารณะ โจทย์ของสื่อสาธารณะจึงมิใช่แค่การผลิตรายการที่สื่ออื่นไม่สนใจผลิต แต่ควรมีทั้งยุทธศาสตร์ และจุดมุ่งหมายเพื่อสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ที่สร้างความแตกต่าง ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ มีมาตรฐานตามหลักการแห่งวิชาชีพ มีรสนิยม มีความสุภาพที่เหมาะสม

สอดคล้องกับธรรมเนียมปฏิบัติ บรรทัดฐาน และค่านิยมของชุมชนสังคมนั้นๆ ผู้ผลิตสื่อสาธารณะต้องเป็นผู้นำในการพัฒนารายการต้นแบบ

6) ความมีส่วนร่วม (Participation)

เป็นคุณลักษณะสำคัญของสื่อสาธารณะ ที่ยึดค่านิยมประชาธิปไตย ทั้งในกระบวนการ และเป้าหมายการทำงาน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ปฏิบัติงาน คือ วัฒนธรรมการทำงานด้านรายการที่มีการปรึกษาหารือ ระดมความคิดร่วมกัน พัฒนาและประเมินคุณภาพ คุณค่า ที่คำนึงถึงความคุ้มค่าใช้จ่ายในการทำงาน เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ส่วนการมีส่วนร่วมกับสังคม คือการเปิดโอกาสให้สังคม อันหมายถึงผู้รับสื่อที่เป็นปัจเจก และกลุ่มทางสังคมต่างๆ ได้มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ข้อเสนอแนะ ไปจนถึงการร้องเรียนเมื่อเห็นว่าองค์กรปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามพันธกิจและจริยธรรม รวมทั้งการเปิดโอกาสให้แก่ผู้ผลิตรายการอิสระภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการผลิตและเผยแพร่รายการ

7) การพัฒนา (Development)

การผลิตรายการ การจัดหา และการเผยแพร่สื่อเพื่อบริการสาธารณะ ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพ ส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมการยอมรับซึ่งกันและกันในความเป็นพหุสังคม เปิดพื้นที่ให้ผู้ด้อยสิทธิไร้เสียงของสังคม ส่งเสริมความเข้าใจและเกื้อกูลกันของสมาชิกในสังคม สื่อสาธารณะต้องพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการทำงานของบุคลากรในองค์กร และผู้ร่วมผลิตรายการอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้รายการหรือผลผลิตขององค์กร ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสังคมทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ

8) ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ (Creditability)

สื่อสาธารณะต้องสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจจากสังคม ซึ่งเป็นผลจากการทำงานที่ยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม การรายงานข่าวและการนำเสนอรายการอย่างคำนึงถึงความถูกต้องเที่ยงตรงตามข้อเท็จจริง ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ไม่ฝักใฝ่ถือข้าง ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ เนื้อหารายการที่นำเสนอ ต้องมีทั้งความกว้างหรือรอบด้านและความลุ่มลึก ไม่รายงานหรือนำเสนอรายการอย่างตื้นๆ ง่ายๆ หรือรวบรัดเกินไป ต้องให้ผู้ชมผู้ฟังได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอกับความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน รายการต้องสะท้อนสภาพความเป็นจริงของสังคมระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น โดยรักษาสมดุลให้เหมาะสม

นอกเหนือจากการสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจได้ จากการทำงานด้วยคุณภาพ มีทักษะ จรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว สื่อสาธารณะยังต้องมีการกำหนดกลไกหรือวิธีการให้ผู้ชมผู้ฟังมีโอกาสดูความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อการให้บริการ และการนำเสนอรายการต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ที่สำคัญต้องมีการรวบรวมเสียงสะท้อนของผู้ชมผู้ฟังแล้วนำเสนอสู่สาธารณะ ห้ทั้งนำมาพิจารณาปรับปรุงการทำงาน การผลิต การจัดหา และการเผยแพร่รายการ

9) ปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

ผู้ทำงานสื่อสาธารณะต้องไม่ทำให้เกิดความเคลือบแคลงว่าปฏิบัติหน้าที่โดยแอบแฝงผลประโยชน์เฉพาะตน ครอบครัวหรือพวกพ้อง ประโยชน์ดังกล่าวนี้มิได้หมายถึงเฉพาะรายได้หรือทรัพย์สินเงินทองเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการรายงานหรือการนำเสนอรายการที่สนับสนุนการได้เปรียบของกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน กลุ่มการเมือง รวมไปถึงการรับของขวัญ ของแถม ส่วนลดบริการ

การให้กู้ยืม อภินันทนาการ ที่เกินขอบเขตของเมตริจิตจากบุคคล องค์กร รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพราะการกระทำของบุคลากรทุกระดับไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจย่อมส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อถือและความไว้วางใจของสังคมต่อองค์กร

สื่อสาธารณะต้องสร้างวัฒนธรรมความเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม และความซื่อสัตย์ (Integrity) มีกลไกการติดตามตรวจสอบ เพื่อมิให้รายการและบุคลากรองค์กร รวมทั้งผู้ผลิตอิสระเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและอ้อมแฝงในการนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ และ/หรือทางการเมือง เช่น การนำเสนอ หรือส่งเสริมสินค้า และ/หรือ ผลิตภัณฑ์ การโฆษณาการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการปรากฏตัวเพื่อเป็นพิธีกรในกิจกรรมส่งเสริมการขาย การให้ใช้ชื่อสนับสนุนสินค้า ฯลฯ หรือการกระทำใดที่ส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร

เพื่อความโปร่งใสในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน องค์กรต้องให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคน โดยเฉพาะผู้ทำงานเกี่ยวกับการผลิต การจัดหา และการเผยแพร่รายการ เช่น ผู้สื่อข่าว ผู้นำเสนอรายการ ผู้ผลิตรายการ ทั้งที่เป็นบุคลากรองค์กรและผู้ทำงานอิสระ ต้องแจ้งข้อมูลผลประโยชน์ของส่วนตัว และของสมาชิกในครอบครัวที่อาจส่งผลต่อการทำหน้าที่ในองค์กรสื่อสาธารณะ หรือ ส.ส.ท.

ค่านิยมที่สะท้อนผ่าน DNA ของคนไทยพีบีเอส

(Spirit of Thai PBS)

ค่านิยมที่สะท้อนผ่าน DNA ของคนไทยพีบีเอส (Spirit of Thai PBS)
ประกอบด้วย

S - Social Mind

คือการมีจิตใจบริการสาธารณะ เห็นคุณค่าของตนเองที่ได้ทำหน้าที่รับใช้สังคม

P – Partnership

คือการทำงานร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน

I – Impact

คือการสร้างผลงานที่มีผลลัพธ์ที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กรและสังคม

R – Reliable

คือ ความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากผู้ชมผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานสื่อสาธารณะ

I – Innovation

คือนวัตกรรมการทำงานสื่อ หรือวิธีการใหม่ๆ ที่สนับสนุนงานข่าวและรายการ เช่น การใช้สื่อใหม่ รวมทั้งนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

T – Teamwork

คือการทำงานเป็นทีม ไม่สำคัญว่าจะอาวุโสหน่อยหรือมากกว่า จะอยู่ต่างสำนักหรือต่างศูนย์ข่าว สมาชิกไทยพีบีเอสต่างตระหนักในงานส่วนรวมเสมอ ทุกคนต่างแสดงความเป็นสื่อมืออาชีพที่เห็นและปกป้องสาธารณประโยชน์ไว้เหนือสิ่งอื่นใด

แสงจากฟ้า
สู่ภาคพื้นดิน

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS)

อาคารสำนักงานใหญ่ 145 ถนนวิภาวดีรังสิตแขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2790-2000 เว็บไซต์ www.thaipbs.or.th